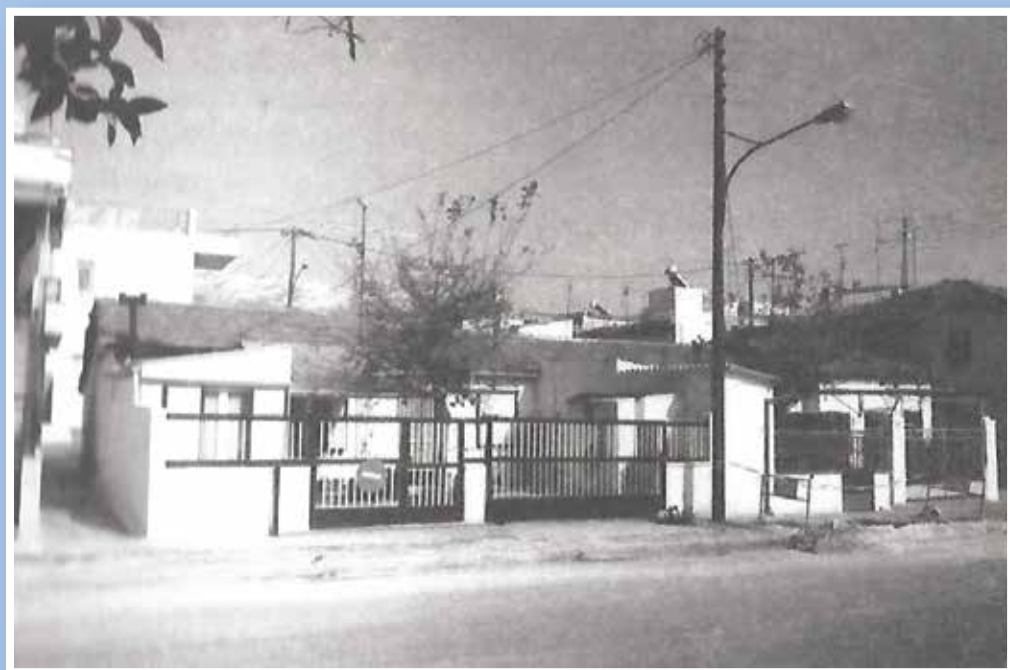

Δημήτρης Κωνσταντάρας - Σταθαράς

Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού Νέας Ιωνίας Βόλου (1923 - 1924)

Τα πρώτα μονοκάμαρα σπίτια στα Τετράγωνα

Νέα Ιωνία - Βόλος 2024

**Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού
Νέας Ιωνίας Βόλου (1923-1924)
Τα πρώτα μονοκάμαρα σπίτια στα Τετράγωνα**

Δημήτρης Κωνσταντάρας – Σταθαράς

**Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού
Νέας Ιωνίας Βόλου (1923-1924)
Τα πρώτα μονοκάμαρα σπίτια στα Τετράγωνα**

Νέα Ιωνία – Βόλος 2024

Copyright: Δημήτρης Κωνσταντάρας – Σταθαράς
Αχιλλέως 90, Βόλος 383 33
Τηλ. 24210-72124, κινητό: 6976271844
e-mail: dkonsta1@otenet.gr
<http://www.neaioniavoulou.com>

ISBN 978-618-87474-0-1

Φωτογραφία εξώφυλλου (εμπροσθόφυλλο): Ένα μέρος από τα πρώτα προσφυγικά σπίτια, στο Τετράγωνο Δ' στα ανατολικά της πλατείας Ευαγγελίστριας (οδός Μακεδονίας), όπως ήταν, τότε που ανεγέρθηκαν.

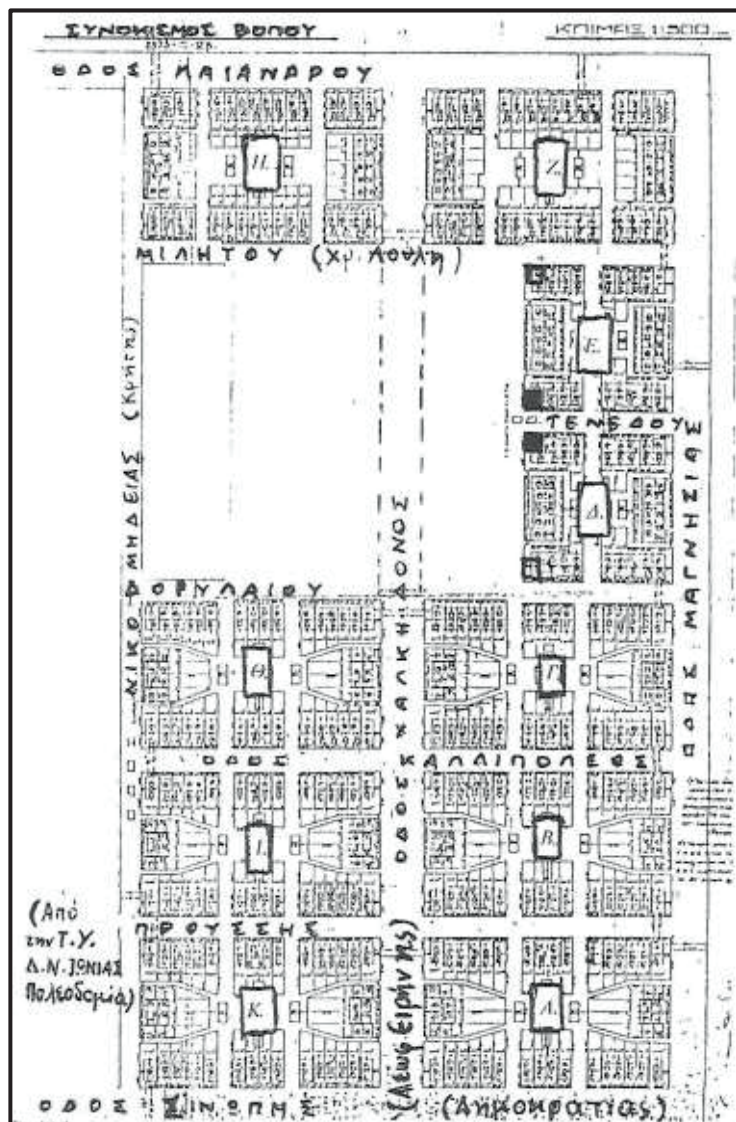
Φωτογραφία εξώφυλλου (οπισθόφυλλο): Δημοσίευμα της εφημερίδας «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» (20 Νοεμβρίου 1924) για τα πρώτα «σπίτια» του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας.

Έκδοση: Νοέμβριος 2024

Πληκτρολόγηση, επεξεργασία κειμένου, δημιουργικό, σελιδοποίηση, εξώφυλλο: Δημήτρης Κωνσταντάρας – Σταθαράς
Εκτύπωση-βιβλιοδεσία: Gtaphicart- www.graphic-art.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
Ένας αιώνας Νέα Ιωνία Βόλου
Δημοσιεύματα εφημερίδας «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ»

Εισαγωγικό σημείωμα του συγγραφέα..... σελ.....	9
Πρώτο δημοσίευμα: Κυριακή 10 Σεπτεμβρίου 2023.....σελ.....	11
Δεύτερο δημοσίευμα: Κυριακή 17 Σεπτεμβρίου 2023.....	17
Τρίτο δημοσίευμα: Κυριακή 24 Σεπτεμβρίου 2023.....	22
Τέταρτο δημοσίευμα: Κυριακή 8 Οκτωβρίου 2023.....	27
Πέμπτο δημοσίευμα: Κυριακή 15 Οκτωβρίου 2023.....	32
Εκτο δημοσίευμα: Κυριακή 22 Οκτωβρίου 2023.....	38
Έβδομο δημοσίευμα: Κυριακή 29 Οκτωβρίου 2023.....	45
Όγδοο δημοσίευμα: Κυριακή 5 Νοεμβρίου 2023.....	50
Ένατο δημοσίευμα: Κυριακή 12 Νοεμβρίου 2023.....	57
Δέκατο δημοσίευμα: Κυριακή 19 Νοεμβρίου 2023.....	63
Ενδέκατο δημοσίευμα: Κυριακή 26 Νοεμβρίου 2023.....	69
Δωδέκατο δημοσίευμα: Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 2023.....	75
Δέκατο τρίτο δημοσίευμα: Κυριακή 10 Δεκεμβρίου 2023.....	83
Δέκατο τέταρτο δημοσίευμα: Κυριακή 17 Δεκεμβρίου 2023.....	89
Δέκατο πέμπτο δημοσίευμα: Κυριακή 24 Δεκεμβρίου 2023.....	94
Δέκατο έκτο δημοσίευμα: Κυριακή 31 Δεκεμβρίου 2023.....	100
Δέκατο έβδομο δημοσίευμα: Κυριακή 7 Ιανουαρίου 2024.....	107
Δέκατο όγδοο δημοσίευμα: Κυριακή 14 Ιανουαρίου 2024.....	112
Δέκατο ένατο δημοσίευμα: Κυριακή 21 Ιανουαρίου 2024.....	118
Εικοστό δημοσίευμα: Κυριακή 28 Ιανουαρίου 2024.....	124
Εικοστό πρώτο δημοσίευμα: Κυριακή 4 Φεβρουαρίου 2024.....	131
Εικοστό δεύτερο δημοσίευμα: Κυριακή 11 Φεβρουαρίου 2024.....	137
Εικοστό τρίτο δημοσίευμα: Κυριακή 18 Φεβρουαρίου 2024.....	143
Βιογραφικό του συγγραφέα.....	149

Τα πρώτα μονοκάμαρα «σπίτια» που χτίστηκαν στον προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας από τις 15 Αυγούστου 1923 μέχρι το καλοκαίρι του 1924 τα λεγόμενα « 10 Τετράγωνα» (Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, Ι, Κ). Ήταν 776 «σπίτια» με κοινόχρηστα αποχωρητήρια και πλυσταριά. Δεξιά (ανατολικά) της πλατείας Ευαγγελίστριας (που δεν είχε κτισθεί ο ναός) ανεγέρθηκαν τέσσερα διώροφα (στις γωνίες). Στα δύο (ένθεν και ένθεν της οδού Τενέδου) στεγάστηκαν από το 1924 έως το 1932 τα Δημοτικά Σχολεία.

Εισαγωγικό σημείωμα του συγγραφέα

Με τη συμπλήρωση των 100 χρόνων (έναν αιώνα) από την ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας (θεμελίωση στις 15 Αυγούστου 1923 και κατοίκηση με επίσημα εγκαίνια των πρώτων προσφυγικών σπιτιών-Τετράγωνα- στο τέλος του 1924) θεώρησα σκόπιμο να συδαιλίσω τη συλλογική μνήμη αυτού του σπουδαίου γεγονότος. Γιατί δεν είναι κάτι ασήμαντο, το να «ξεφυτρώσει» από το «πουθενά» στην αγροτική περιοχή «Ξηρόκαμπος» του Βόλου «πέραν του χειμάρρου Κραυσίδωνος», μια πόλη από πρόσφυγες της Μικρασιατικής Τραγωδίας του 1922, που προσπαθούσαν να βρουν τον «βηματισμό» της ζωής τους.

Για το γεγονός, της εγκατάστασης των Μικρασιατών προσφύγων στη Νέα Ιωνία, είχα γράψει πριν 30 χρόνια (το 1994) το βιβλίου «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924 -1994» το οποίο έχει εξαντληθεί.

Έτσι, λοιπόν, για να αναρριπίσω τη μνήμη, σκέφτηκα να προτείνω στη Διεύθυνση της εφημερίδας «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου να δημοσιεύσει σε συνέχειες το πρώτο μέρος του βιβλίου αυτού, που αναφέρεται μόνο στη θεμελίωση (1923) και στην κατοίκηση των πρώτων προσφυγικών σπιτιών με κοινόχρηστα πλυσταριά και αποχωρητήρια.

Πράγματι η Διεύθυνση της εφημερίδας, ευχαρίστως αποδέχθηκε να γίνει η δημοσίευση, αρχής γενομένης από τον Σεπτέμβριο του 2023, δεδομένου, πως ο προσφυγικός συνοικισμός θεμελιώθηκε στις 15 Αυγούστου 1923 και κατοικήθηκε το 1924.

Ένας άλλος λόγος που αποτάνθηκα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», είναι ότι όλες οι πληροφορίες και τα ρεπορτάζ προέρχονται αποκλειστικά από τον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ», έχοντας υπόψη, πως εκείνη την εποχή, που έψαχνα τα αρχεία, βρήκα μόνον το αρχείο της εφημερίδας «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» με εκδότη, τότε, τον Αλέξανδρο Μέρο.

Για τον λόγο αυτόν ευχαριστώ την εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» για τότε, που μου επέτρεψε να έχω πρόσβαση στο αρχείο του και για το σήμερα, που δημοσίευσε σε 23 συνέχειες, από τις 10 Σεπτεμβρίου 2023 έως τις 18 Φεβρουαρίου 2024, το παρόν βιβλίο.

Ενας αιώνας Νέα Ιωνία

Η ιστορία του προσηφικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας (θεμελίωση - ανέγερση - επέκταση) μέσα από το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994»

Δρ. Δημήτρης Κωνσταντάρας

Το βιβλίο «Ενας αιώνας Νέα Ιωνία» είναι η ιστορία του προσηφικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας από την ίδρυση του πρώτου οικισμού το 1924 μέχρι σήμερα. Το βιβλίο περιλαμβάνει φωτογραφίες, έγγραφα και προσωπικές αναμνήσεις των κατοίκων της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι ένας από τους πιο δημοφιλείς προσηφικούς συνοικισμούς της Αττικής. Η ιστορία της ξεκινάει το 1924, όταν οι πρώτοι κάτοικοι άρχισαν να φτάνουν στην περιοχή.

Ο Δημήτρης Κωνσταντάρας και ο Σταθαράς έχουν συγγράψει το βιβλίο «Ενας αιώνας Νέα Ιωνία» για να θυμηθούν την ιστορία της πόλης.

Το βιβλίο περιλαμβάνει πληροφορίες για την ίδρυση της Νέας Ιωνίας, την ανέγερση των κτιρίων και την επέκταση της πόλης. Επίσης, περιλαμβάνει φωτογραφίες από την εποχή της ίδρυσης της πόλης και από την ανέγερση των κτιρίων.

Το βιβλίο είναι γραμμένο με απλό και κατανοητό ύφος, ώστε να μπορεί να διαβάσει ο καθένας. Είναι ένα βιβλίο που αξίζει να διαβάσει ο καθένας που αγαπά την Νέα Ιωνία.

Το βιβλίο είναι γραμμένο με απλό και κατανοητό ύφος, ώστε να μπορεί να διαβάσει ο καθένας. Είναι ένα βιβλίο που αξίζει να διαβάσει ο καθένας που αγαπά την Νέα Ιωνία.

Η Νέα Ιωνία είναι ένας από τους πιο δημοφιλείς προσηφικούς συνοικισμούς της Αττικής. Η ιστορία της ξεκινάει το 1924, όταν οι πρώτοι κάτοικοι άρχισαν να φτάνουν στην περιοχή. Ο Δημήτρης Κωνσταντάρας και ο Σταθαράς έχουν συγγράψει το βιβλίο «Ενας αιώνας Νέα Ιωνία» για να θυμηθούν την ιστορία της πόλης.

Το βιβλίο περιλαμβάνει πληροφορίες για την ίδρυση της Νέας Ιωνίας, την ανέγερση των κτιρίων και την επέκταση της πόλης. Επίσης, περιλαμβάνει φωτογραφίες από την εποχή της ίδρυσης της πόλης και από την ανέγερση των κτιρίων.

Το βιβλίο είναι γραμμένο με απλό και κατανοητό ύφος, ώστε να μπορεί να διαβάσει ο καθένας. Είναι ένα βιβλίο που αξίζει να διαβάσει ο καθένας που αγαπά την Νέα Ιωνία.

Ένας αιώνας Νέα Ιωνία Βόλου

**Η ιστορία του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας
Θεμελίωση-ανέγερση των πρώτων προσφυγικών μονοκάμαρων
σπιτιών στα Τετράγωνα (1923 -1924).**

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Πρώτο δημοσίευμα (Κυριακή 10 Σεπτεμβρίου 2023)

Πέρασε ένας αιώνας από τότε, που θεμελιώθηκε (στις 15 Αυγούστου 1923) ο προσφυγικός συνοικισμός της Νέας Ιωνίας και στη συνέχεια ανεγέρθηκαν τα σπίτια του κατά ομάδες, όπου στεγάστηκε ένα μέρος των προσφύγων, που είχαν κατακλύσει την πόλη, μετά την Μικρασιατική Καταστροφή του 1922. Θαρρώ πως είναι καιρός να θυμηθούμε και να αναστοχαστούμε - εκατό χρόνια μετά - τα δύσκολα εκείνα χρόνια της ίδρυσης του προσφυγικού συνοικισμού, που εξελίχθηκε σε σύγχρονη πόλη με αξιοζήλευτες υποδομές.

Σ' αυτό θα μας βοηθήσει το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994», του υπογράφοντος, που εκδόθηκε από τον Πολιτιστικό Οργανισμό του Δήμου Νέας Ιωνίας το 1994 στις εκδόσεις ΩΡΕΣ. Το βιβλίο αυτό είναι η πρώτη έρευνα, που με ντοκουμέντα «πιάνει» το νήμα της ιστορικής ζωής της πόλης της Νέας Ιωνίας. Και για να είμαστε πιο σαφείς, το πρώτο μέρος του βιβλίου (μέχρι τη σελίδα 119) έχει αποκλειστική πηγή την εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Αλέξανδρου Μέρου. Διαβάζουμε λοιπόν:

«Αφιέρωση

Αυτοί, στη Μικρασιατική Τραγωδία, έγιναν πρόσφυγες από την πανάρχαια ελληνική πατρίδα τους. Έμειναν ορφανοί, γυμνοί, πεινασμένοι. Όμως εδώ με χέρια, μυαλό και καρδιά δούλεψαν, δημιούργησαν, αγάπησαν κι έγραψαν αυτό το Χρονικό. Είναι οι πρώτοι κάτοικοι της Νέας Ιωνίας.

Σ' αυτούς τους ήρωες της ζωής αφιερώνεται τούτο το βιβλίο».

Δημήτρης Κωνσταντάρας-Σταθαράς

Πρόλογος του δημάρχου Νέας Ιωνίας Στέφανου Φούσκη

«Με μεγάλη χαρά δέχτηκα να προλογίσω το βιβλίο του συμπολίτη μας Δημήτρη Κωνσταντάρα - Σταθαρά «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924 – 1994» που αναφέρεται σε στοιχεία της ιστορικής διαδρομής της πόλης μας.

Η Νέα Ιωνία σήμερα είναι ένας δήμος ραγδαία αναπτυσσόμενος, πληθυσμιακά, κοινωνικά, πολιτιστικά, παρά τα σοβαρότατα προβλήματα που αντιμετώπιζε επί δεκαετίες.

Το παρόν της χαρακτηρίζεται από παρεμβάσεις συνολικής αναβάθμισης. Παρεμβάσεις που μας επιτρέπουν να λέμε ότι αυτή η πλευρά του ευρύτερου πολεοδομικού συγκροτήματος, άλλαξε και συνεχώς

αλλάζει «πρόσωπο».

Έτσι, ο παλιός προσφυγικός «συνοικισμός», η προσφυγούπολη των προηγούμενων δεκαετιών, μεταμορφώνεται -με γρήγορους ρυθμούς- σε τόπο ζωής, εργασίας και δημιουργίας χιλιάδων νέων κατοίκων.

Για όλους εμάς, τους Μικρασιάτες, τους απογόνους των πρώτων κατοίκων της Νέας Ιωνίας, που στέγασαν την προσφυγιά τους σ' αυτόν τον τόπο, αποτελεί ιερό καθήκον η διαφύλαξη, διάσωση και ανάδειξη της ιστορικής μνήμης.

Όλες οι προσπάθειες που αφιερώνονται στο σκοπό αυτό, όπως του συμπολίτη μας ερευνητή, έχουν την αμέριστη συμπαράσταση και υποστήριξή μας.

Μέσα από το «Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994» ξεπροβάλλουν χαρακτηριστικές μορφές της Νέας Ιωνίας, σημαντικά και «ασήμαντα» γεγονότα της εβδομηντάχρονης ιστορικής της δια-δρομής. Τόποι, μνήμες, πρόσωπα, ενός παρελθόντος κυριο-λεκτικά «ζωντανού».

Ένα παρελθόν οικείο, κάποτε συγκινητικό, πάντοτε διδακτικό.

Ο μόχθος του συγγραφέα καταγράφει όλα όσα μπορούν να θεωρηθούν συμβολή σε μια μελλοντική ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Ο δήμος Νέας Ιωνίας, συνεπής στην προσπάθεια που κάνει για ανάδειξη της ταυτότητας της πόλης μας, θεωρεί ιδιαίτερα αξιόπαινη κάθε ανάλογη συνεισφορά».

Συνεχίζει ο πρώην δήμαρχος Νέας Ιωνίας Γεώργιος Μπαλής.

« Με τη συμπλήρωση 70 χρόνων από την ίδρυση της πόλης μας, της Νέας Ιωνίας, το 1924, τότε που χτίστηκαν τα πρώτα σπίτια – «μονοκάμαρα»- στην «πέραν του Κραυσίνδωνος» περιοχή, παρουσιάζεται το βιβλίο του Δημήτρη Κωνσταντάρ-Σταθαρά, « Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924 – 1994», μια προσπάθεια αξιέπαινη, που ζωντανεύει τις μνήμες των δύσκολων καιρών, μια ευχάριστη έκπληξη, μια καινούρια χαρά.

Με έμπυχο υλικό τους Έλληνες της Μ. Ασίας που γλίτωσαν από τη φωτιά και το μαχαίρι του Τούρκου διώκτη, αποτελέστηκε ο πυρήνας αυτής της πόλης, θεμελιώθηκε και σιγά - σιγά αναπτύχθηκε και

δημιουργήθηκε η σύγχρονη πόλη στην οποία σήμερα ζούμε.

Ανάμεσα στις σύγχρονες γενιές ζουν μέχρι σήμερα πολλοί ακόμα από τους πρώτους οικιστές, που παιδιά ή ώριμοι άνδρες και γυναίκες, έφτασαν εδώ, με το φόβο του θανάτου στα μάτια, μ' ένα μπογαλάκι ρούχα στην πλάτη, πεινασμένοι και γυμνοί, αλλά με θέληση να ριζώσουν, να ζήσουν και να δημιουργήσουν, διατηρώντας ζωντανή μέσα τους την ανάμνηση των Χαμένων αλλά αλησμόνητων Πατρίδων.

Πολίτης κι εγώ αυτής της πόλης, γεννημένος στην πρωτεύουσα της Ιωνίας, τη Σμύρνη, πέρασα τα παιδικά μου χρόνια γύρω από την πλατεία της Ευαγγελίστριας. Εδώ έπαιξα τα πρώτα μου παιχνίδια και στα προσφυγικά σχολεία της ίδιας πλατείας έμαθα γράμματα. Εδώ ανδρώθηκα και απ' εδώ έφυγα για τον πόλεμο του '40. Είναι η ίδια πλατεία απ' όπου την εποχή που η Πατρίδα γονάτιζε απ' τις σιδερόφραχτες στρατιές του Χιτλεροφασισμού, ακούστηκαν οι πρώτες φωνές των συμπολιτών μας στα συλλαλητήρια της Εθνικής Αντίστασης, να διατρανώνουν την πίστη τους στην ελευθερία. Από εδώ θα ξεκινήσουμε πολλοί για τον αντάρτικο στρατό, μέχρι την Απελευθέρωση.

Με την ίδρυση του ανεξάρτητου Δήμου Νέας Ιωνίας, δίνεται η ευκαιρία σε όλους, μακριά από πολιτικά φρονήματα και αντιθέσεις, να δείξουν πως πάνω απ' όλα είναι η αγάπη για την πόλη μας. Η Νέα Ιωνία γίνεται η δύναμη που μας ενώνει.

Ο ανταγωνισμός όσων αξιωθήκαμε της τιμής και της εμπιστοσύνης του Λαού της, ήταν πώς θα προσφέρουμε στην ανάπτυξή της, στην ολοκλήρωση της

υποδομής της. Πώς το χέρσο χωράφι «Ξηρόκαμπος» θα γίνει μια σύγχρονη πόλη, με νερό - φωτισμό - δρόμους - σχολεία - πλατείες - συγκοινωνία, στα πρώτα 40 χρόνια της ίδρυσής της.

Στα μετέπειτα χρόνια, στόχος γίνεται να εξοπλιστεί με πολλούς ναούς, δημόσια κτίρια, αθλητικές εγκαταστάσεις, κοινωνικά ιδρύματα, κέντρα υγείας, κέντρα προστασίας παιδιού και τρίτης ηλικίας, χώρους αναψυχής και περιπάτου και ό,τι άλλο συνιστά μια σύγχρονη πόλη, και όχι μόνο για τα ελληνικά δεδομένα.

Το κυριότερο όμως είναι η πρόοδος και η ανάπτυξη των ίδιων των ανθρώπων της Νέας Ιωνίας. Το 1924 ήρθαν μαζί μας 4-5 επιστήμονες. Μέχρι το 1944 σπούδασαν στα Πανεπιστήμια 2-3 παιδιά της. Σήμερα είναι εκατοντάδες οι δικηγόροι, γιατροί, μηχανικοί, εκπαιδευτικοί, που στολίζουν και τιμούν την πόλη μας και που πρέπει κάποτε να καταγραφούν.

Αν το πρώτο βιβλίο του Δημήτρη Κωνσταντάρα - Σταθαρά «Αληθινές Μικρασιάτικες Ιστορίες», μας γύριζε πίσω, στις πικρές μνήμες του ξεριζωμού και των Χαμένων Πατρίδων, στην πείνα και την εξαθλίωση, το σημερινό του βιβλίο μας γεμίζει χαρά και περηφάνια γιατί μας παρουσιάζει ανάγλυφα, με προσεγμένη δουλειά και αδιάσειστα στοιχεία, την πορεία και την προσπάθεια 70 χρόνων για τη δημιουργία μιας νέας πόλης - πατρίδας που δεν έχει τίποτα να ζηλέψει από καμιά άλλη επαρχιακή πόλη.

Ο συγγραφέας, προσφυγόπουλο της δεύτερης γενιάς, που γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Νέα Ιωνία στα πρώτα Τετράγωνα γύρω από την Ευαγγελίστρια, αφού υπηρέτησε στη δημοτική εκπαίδευση ως δάσκαλος και σχολικός σύμβουλος, συγκέντρωσε και δούλεψε το υλικό με πολύ μεράκι, επιμονή και μεθοδικότητα, για να μας παρουσιάσει τη ζωή της Νέας Ιωνίας, από την προσφυγιά μέχρι σήμερα.

Είναι μια πολύτιμη προσφορά που πρέπει ανάλογα να εκτιμηθεί και να αξιοποιηθεί για την παραπέρα έρευνα και μελέτη όχι μόνο της Νέας Ιωνίας ως πόλης, αλλά και των ανθρώπων της, των ιδεών τους και οραμάτων τους.

Εκτιμώ, πως το βιβλίο αυτό θ' αποτελέσει σταθμό και αφετηρία στην ιστορία της Νέας Ιωνίας και θα πλουτίσει την τοπική ιστορία της περιοχής με στοιχεία που παραλείπονταν ή δεν αναφέρονταν επαρκώς.

Ευχαριστώ τον Δημήτρη Κωνσταντάρα - Σταθαρά για τη συγκίνηση που μου χάρισε διαβάζοντας πρώτος τα χειρόγραφα από «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924 – 1994», αλλά και την τιμή που μου έκανε να το προλογίσω».

Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού Νέας Ιωνίας Βόλου
(1923 – 1924)

Θα τελειώσουν **τα εισαγωγικά** με σημείωμα του συγγραφέα, που το έγραψε στις 28 Δεκεμβρίου 1994, όταν συμπληρώθηκαν 70 χρόνια από την ίδρυση της Νέας Ιωνίας

«Νέα Ιωνία, 28 Δεκεμβρίου 1994

Φίλε Αναγνώστη,

Στις σελίδες του βιβλίου αυτού θα μπορέσεις να παρακολουθήσεις βήμα προς βήμα, μέσα από την ειδησεογραφία των βολιώτικων εφημερίδων εκείνης της εποχής, τη γέννηση και το μεγάλωμα μιας πόλης, που έχει σήμερα ζωή ακριβώς 70 χρόνων.

Οι πρόσφυγες Μικρασιάτες, μεταφέροντας εδώ τα κουρέλια και τ' αποκαϊδία της Τραγωδίας του 1922, ρίζωσαν στον τόπο αυτόν και στα σπίτια, που τους έχτισε το Κράτος στον Ξηρόκαμπο του Βόλου το 1924, στον προσφυγικό συνοικισμό. Από το συνοικισμό αυτόν δημιουργήθηκε η σημερινή πόλη - δήμος της ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ.

Διαβάζοντας τούτες τις γραμμές, αν είσαι από τους πρώτους Μικρασιάτες κατοίκους -τότε παιδί, σήμερα σεβάσμιος γέροντας- ίσως κάπου δεις τον εαυτό σου μέσα στις δυσκολίες της ζωής. Αν είσαι από τη δεύτερη γενιά εκείνων των βασανισμένων ανθρώπων, θα διαβάσεις πώς οι γονείς και οι παππούδες σου κατάφεραν να επιζήσουν, να προσδέψουν και να δημιουργήσουν τα σπίτια και την πόλη, που χαίρεσαι τώρα εσύ.

Όποιος όμως και να είσαι, θα θαυμάσεις, πώς μέσα σε 70 χρόνια ένας τόπος, χέρσος κι άγονος, μεταμορφώθηκε σε μια σύγχρονη και δυναμική πόλη, τη ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ, από τους πρόσφυγες Μικρασιάτες, που έφεραν μαζί τους την ελληνική τους ψυχή, το ιωνικό σπινθηροβόλο και δημιουργικό πνεύμα τους και την ορθόδοξη χριστιανική τους πίστη».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Ενας αιώνας Νέα Ιωνία

Η ιστορία του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας (Θεμελίωση-ανέγερση-επέκταση) μέσα από το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994»

Dr. Δημήτρης Κωνσταντάρης

Διόλογος

Στο προσφυγικό θεματικό πεδίο, η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Dr. Δημήτρης Κωνσταντάρης
1924 - 1994
Μέρος 1

ΠΡΟΣ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Από τον πόλεμο της Μικράς Ασίας το 1919, η Ελλάδα έλαβε 1,5 εκατομμύρια πρόσφυγες. Η κυβέρνηση αποφάσισε να τους εγκαταστήσει στην Ελλάδα. Η Νέα Ιωνία ήταν η πρώτη πόλη που χτίστηκε για τους πρόσφυγες.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Από τον πόλεμο της Μικράς Ασίας το 1919, η Ελλάδα έλαβε 1,5 εκατομμύρια πρόσφυγες. Η κυβέρνηση αποφάσισε να τους εγκαταστήσει στην Ελλάδα. Η Νέα Ιωνία ήταν η πρώτη πόλη που χτίστηκε για τους πρόσφυγες.

Η σημαία του Μουσείου Εθνικής Μνήμης

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

ΑΝΑΜΟΝΕΣ ΤΟΥ ΜΗΡΑΛΕΙΣΜΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

ΕΠΙΣΤΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΩΝ

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η Νέα Ιωνία είναι η πιο σημαντική πόλη της Ελλάδας. Η ιστορία της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της Ελλάδας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας. Ο Διόλογος είναι η ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Ένας αιώνας Νέα Ιωνία Βόλου

Η ιστορία του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας Θεμελίωση-ανέγερση των πρώτων προσφυγικών μονοκάμαρων σπιτιών στα Τετράγωνα (1923 -1924).

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Δεύτερο δημοσίευμα (Κυριακή 17 Σεπτεμβρίου 2023)

Στο προηγούμενο δημοσίευμα διαβάσαμε τους χαιρετισμούς του δημάρχου Νέας Ιωνίας κ. Στέφανου Φούσκη και του πρώην δημάρχου Νέας Ιωνίας αιμνήστου Γιώργου Μπαλή, καθώς και το εισαγωγικό σημείωμα του συγγραφέα. Σήμερα συνεχίζουμε να διαβάζουμε το κύριο σώμα του βιβλίου, που όπως είπαμε και στην αρχή αποκλειστική πηγή πληροφοριών είναι η εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» της εποχής εκείνης (1923 -1924) με διευθυντή τον Αλέξανδρο Μέρο. Αρχίζουμε:

1. ΠΡΟΣ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Βρισκόμαστε στο Βόλο το Μάιο του 1923. Η πόλη των 30 χιλ. περίπου κατοίκων (απογραφή του 1920 κάτοικοι 30.046) έχει δεχθεί γύρω στους 12 χιλ. πρόσφυγες, που διαμένουν «προσωρινά» σε σκηνές, σε αποθήκες, σε σχολεία, στην παλιά τούρκικη στρατώνα στην πλατεία Ρήγα Φεραίου και σε άλλα επίτακτα σπίτια.

Μαζί με τ' άλλα προβλήματα που απασχολούν την Πολιτεία για τους πρόσφυγες (διατροφή, εργασία, επαγγελματική αποκατάσταση κλπ.), το κυριότερο φαίνεται να είναι η μόνιμη και ανθρώπινη εγκατάσταση του πλήθους αυτού, γιατί όλα τ' άλλα, λίγο ως πολύ, βολεύονταν κατά κάποιο τρόπο. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι εκτός από τους μεμονωμένους πρόσφυγες, που είχαν αφιχθεί στο Βόλο από διάφορα μέρη πριν από το 1920, είχαν φθάσει το 1921 οι «εκ Νικομηδείας» πρόσφυγες (Σημείωση: Για τακτικούς λόγους του ελληνικού στρατού έγινε εκκένωση των εδαφών και μεταφορά του ελληνικού πληθυσμού από την περιοχή της Νικομήδειας και Προποντίδας. Στο λιμάνι του Βόλου αποβιβάστηκαν τον Ιούνιο του 1921 πολλοί τέτοιοι πρόσφυγες και προωθήθηκαν σε άλλα μέρη. Στην περιοχή του Βόλου έμειναν αρκετοί και εγκαταστάθηκαν σε σκηνές (προσωρινά τους είπαν!) στο τότε τέρμα της οδού Ιωλκού και Κ. Καρτάλη στην περιοχή Γυμναστηρίου και Τσιμπούκη) και το 1922 τα ράκη της Μικρασιατικής Καταστροφής. Ακόμη δεν είχε έρθει στο λιμάνι μας το τρίτο

μαύρο κύμα προσφύγων με τους λεγόμενους «ανταλλάξιμους» (Σημείωση: Με συμφωνίες που υπογράφηκαν κατά τη συνθήκη της Λωζάννης (30-1-1923) πραγματοποιήθηκε η «ανταλλαγή των πληθυσμών». Οι Τούρκοι που διέμεναν στην Ελλάδα έφυγαν για την Τουρκία και οι Έλληνες (όσοι έμειναν) από την Τουρκία ήλθαν στην Ελλάδα (εκτός των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης και των νησιών Ίμβρου και Τενέδου) από το εσωτερικό της Μικρασίας. Αυτοί ήρθαν το φθινόπωρο του 1924.

Ένα ποικιλώνυμο πλήθος προσφύγων από διάφορα μέρη της Μικρασίας, του Πόντου και της Θράκης έχουν κατακλύσει την πόλη και δίνουν τη μάχη της επιβίωσης και της προσαρμογής. Η ομαδική συγκατοίκηση σε καταυλισμούς σκηνών, μέσα στις καπναποθήκες, στην παλιά στρατώνα, στα σχολεία, άρχισε να γίνεται αφόρητη και προβληματική. Στο μεταξύ έρχεται ο χειμώνας. Έπρεπε κάτι να γίνει και γι' αυτούς τους ανθρώπους, που ζούσαν διάσπαρτοι στην πόλη.

Την Παρασκευή, 11 Μαΐου 1923, οι πρόσφυγες διαβάζουν με έκδηλη χαρά στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» την πρώτη είδηση:(Σημείωση: .Ολόκληρο το Α΄ ΜΕΡΟΣ του παρόντος βιβλίου (από 11-5-1923 μέχρι 31-12-1924) στηρίζεται αποκλειστικά σε δημοσιεύματα της εφημερίδας αυτής, γιατί για τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε, βρήκαμε μόνο το αρχείο της παραπάνω εφημερίδας. Στα γραπτά της εφημερίδας αυτής και στη συνέχεια των άλλων κρατάμε τη σύνταξη και την ορθογραφία τους, με μονοτονικό όμως τονισμό.

ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Αφίκετο προχθές εις την πόλιν μας εξ Αθηνών ο κ. Κόκκινος μηχανικός και Τμηματάρχης του Υπουργείου Συγκοινωνίας.

Σχετίζεται η άφιξις του εις Βόλον με την μελετωμένην ανέγερσιν συνοικισμού δια τους πρόσφυγας. Χθες την μεσημβρίαν ο κ. Κόκκινος συνεσκέφθη εν τη Δημαρχία μετά των αρμοδίων δια την εξεύρεσιν χώρου καταλλήλου δια την ανέγερσιν των προσφυγικών παραπηγμάτων. Εξητάσθη αρχικώς, αν η παρά τον Άναυρον έκτασις δύναται να χρησιμοποιηθή προς τον σκοπόν αυτόν.

Η έλλειψις ύδατος εις το μέρος τούτο συνετέλεσε ώστε να προτιμηθή δια τον ως άνω σκοπόν ο πέραν του εργοστασίου Λεβιάθαν χώρος, διότι και ύδωρ αρκετόν υπάρχει (αρτεσιανά φρέατα) και το χώμα είναι κατάλληλον δια την κατασκευήν πλίνθων ή κεράμων.

Το σημείον τούτο επεσκέφθη ο μηχανικός κ. Κόκκινος και απεφάνθη ότι είναι κατάλληλον τόσον από απόψεως υγιεινής, όσον και απόψεως ευκολοτέρας εξευρέσεως των απαραίτητων μέσων διά την

Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού Νέας Ιωνίας Βόλου
(1923 – 1924)

ανοικοδόμησιν του προσφυγικού συνοικισμού. Σημειωτέον ότι η προαναφερθείσα έκτασις προ καιρού είχε υποδειχθεί υπό του Δήμου εις το Υπουργείον δια την ανέγερσιν παραπηγμάτων ξυλίνων ή πλινθοκτίστων.

Ήδη ο μηχανικός κ. Κόκκινος επεδόθη εις την εκπόνησιν του σχεδίου επί τη βάσει του οποίου θα γίνη ο συνοικισμός. Το πόρισμα δε της μελέτης του θα υποβάλη στον Υπουργό Γεωργίας κ. Σίδερην, αφικνούμενον σήμερον εις την πόλιν μας. Δεν είναι γνωστόν πόσα εν συνόλω παραπήγματα θα κατασκευαστούν. Τούτο εξαρτάται από τα οικονομικά μέσα τα οποία θα δυνηθή να διαθέση το κράτος εκ παραλλήλου προς την χρηματικήν ενίσχυσιν την οποίαν υπεσχέθησαν ο Δήμος και η Λιμενική Επιτροπή. Οπωσδήποτε όμως ο προσδιορισθείς χώρος δύναται να περιλάβη οικήματα και δια 15.000 άτομα.

Η είδηση είναι σημαντική, γιατί περιέχει την «μελετωμένην ανέγερσιν συνοικισμού δια τους πρόσφυγας» και εξετάζει το χώρο όπου θα γίνει αυτός. Προτείνεται αρχικά η περιοχή Αναύρου πέραν του Νοσοκομείου προς τη Γορίτσα, που τότε ήταν ένας χώρος ανοιχτός, αλλά τελικά απορρίπτεται και υποδεικνύεται ο χώρος πέρα από το εργοστάσιο Λεβιάθαν (Μουρτζούκου) μετά τον χειμάρρο Κραυσίδωνα ως πιο κατάλληλος. (Σημείωση: Κραυσίδων: Ονομαζόταν έτσι από τα αρχαία χρόνια ο ένας από τους δυο χειμάρρους του Πηλίου, οι οποίοι πότιζαν την πεδιάδα στους πρόποδες του βουνού. Από μερικούς τοποθετείται στα Λεχώνια. Από άλλους θεωρείται ο χειμάρρος Μεγάλο Ρέμα, που πηγάζει από την Πορταριά και χύνεται στη θάλασσα του Βόλου} (Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό Ελευθερουδάκη). Εμείς ως προς τη γραφή ακολουθούμε αυτή που γράφεται, με την αποβολή του ν, χάριν ευφωνίας. Η Μεγάλη Εγκυκλοπαίδεια Δρανδάκη, το γράφει χωρίς ν, Κραυσίδων).

Όσο για τα σπίτια κάνει λόγο για ξύλινα ή πλινθοκτίστα παραπήγματα, που θα χωρέσουν περίπου 15.000 άτομα. Τούτο το τελευταίο οπωσδήποτε βάζει σε πολλές σκέψεις τους πρόσφυγες.

Ωστόσο ο «Μικρασιατικός Σύνδεσμος », ένας από τους δραστήριους προσφυγικούς συλλόγους της περιοχής μας (Σημείωση: Για τους Προσφυγικούς Συλλόγους της περιοχής βλέπε: Βαγγέλης Νίκου, Ευρετήριο των Αναγνωρισμένων Προσφυγικών Σωματείων του Πρωτοδικείου Βόλου, ανάπτυπο από τον 12ο Τόμο του Αρχείου Θεσσαλικών Μελετών της Εταιρείας Θεσσαλικών Ερευνών, Βόλος 1992).

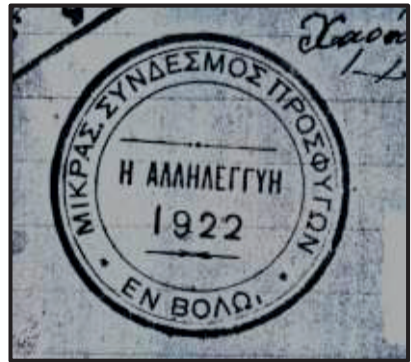
, πανηγυρίζει για το γεγονός και δια του Προέδρου του Σωκράτη Πετρόχειλου εκδίδει το παρακάτω ανακοινωθέν μια ημέρα μετά την πανηγυρική κι επίσημη υποδοχή του Υπουργού Γεωργίας Σίδερη στο Βόλο. Διαβάζουμε την Κυριακή 13 Μαΐου 1923 στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ»:

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Η διοικητική επιτροπή του Μικρασιατικού Συνδέσμου ευρίσκεται εις την ευχάριστον θέσιν να φέρη εις γνώσιν των εν Βόλω προσφύγων ότι χάρις εις τας δραστηριοτάτας ενεργείας του εν πόλει μας παρεπιδημούντος Υπουργού Γεωργίας κ. Σίδερη το ζήτημα της στεγάσεως των προσφύγων δια της ανεγέρσεως τελείων μονίμων εγκαταστάσεων εισήλθεν από χθες εις το στάδιον της οριστικής πραγματοποιήσεως αυτού.

Δύναται προσέτι να βεβαιώση αυτούς, ότι ο προσεχής χειμών θα εύρη τους πρόσφυγας Βόλου εγκατεστημένους εις οικίας εκπληρούσας όλους τους όρους υγιεινής. Προς τούτο όμως ο κ. Υπουργός επεκαλέσθη και την συνδρομήν αυτών των προσφύγων, ο δε κ. Πρόεδρος του Μικρασιατικού Συνδέσμου ενήμερος όλων των λεπτομερειών της γενομένης δια την εγκατάστασιν των προσφύγων εργασίας, υπεσχέθη εις τον κ.

Υπουργόν αμέριστον την συνδρομήν των προσφύγων εις το φιλάθρωπον έργον της εγκαταστάσεως, εις ο θα πρωτοστατήση και πάλιν η πόλις του Βόλου, η τοσαύτα δείγματα μέχρι σήμερον δούσα της ευεργετικής προς τους πρόσφυγας δράσεως αυτής. Εν τω μεταξύ τόσοσιν διά το συμφέρον αυτών των προσφύγων, όσον και διά το συμφέρον της πόλεως, επείγει η πραγματοποίησις των προσφυγικών συνοικισμών και η εγκατάστασις αυτών εντός των σκηνών. Η διοικητική επιτροπή του Μικρασιατικού Συνδέσμου συνιστά εις τους πρόσφυγας να υπακούσωσι απροφασίστως εις τας διαταγάς της Υπηρεσίας Περιθάλψεως, ήτις ανέλαβεν κατά διαταγήν του κ. Υπουργού την εγκατάστασιν των προσφύγων εντός των σκηνών, καθ' όσον εν εναντία περιπτώσει θα ευρεθή εις την ανάγκην να βοηθήση την

Η σφραγίδα του Μικρασιατικού Συνδέσμου (Αρχείο ΔΗ.Κ.Ι.Ε.Βόλου).

Υπηρεσίαν εις την διά της βίας εκτέλεσιν της ειρημένης εντολής, εν πεποιθήσει ότι πράττουσα ούτω εξυπηρετεί τα πραγματικά συμφέροντα των προσφύγων, υπέρ των οποίων, ως εν αρχή ανέφερον, έχει εξασφαλίσει δια τον χειμώνα μεταφορά εις ευήλια και ευάερα οικήματα.

*Ο Πρόεδρος του Μικρασιατικού Συνδέσμου
Σωκράτης Πετρόχειλος*

Τα νέα στοιχεία που δίνονται είναι ότι οι «εγκαταστάσεις (σπίτια) θα είναι τέλειες και ο προσεχής χειμών θα εύρη τους πρόσφυγας εγκατεστημένους εις οικίας εκπληρούσας όλους τους όρους υγιεινής».

Για να γίνει όμως αυτό, ο Μικρασιατικός Σύνδεσμος προτρέπει τους πρόσφυγες, που κατοικούν σε αποθήκες και σχολεία, να εγκατασταθούν πρόχειρα σε σκηνές, προκειμένου ν' αποδοθούν οι αποθήκες στους καπνέμπορους για ν' αρχίσουν να δουλεύουν στα καπνά οι εργάτες και τα σχολεία στους μαθητές για να λειτουργήσουν κανονικά, γιατί εδώ και ένα χρόνο τα μισά απ' αυτά τα έχουν καταλάβει οι πρόσφυγες.

Για ν' αρχίσουν όμως οι εργασίες του συνοικισμού χρειάζονται χρήματα.

Οι αρχές του τόπου ζητούν να τους επιτραπεί να διενεργήσουν έρανο.

Έτσι στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ», στις 22 Μαΐου 1923, διαβάζουμε:

ΕΠΕΤΡΑΠΗ Ο ΕΡΑΝΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΙΝ ΠΑΡΑΠΗΓΜΑΤΩΝ

Η Νομαρχία Λαρίσης (Σημείωση: Τότε ο Βόλος υπαγόταν στον Νομό Λάρισας. Αργότερα, το 1942, με το Ν. Δ. 1490/1942, συστήθηκε ο Νομός Μαγνησίας, που περιέλαβε τις επαρχίες Βόλου και Αλμυρού από τον Νομό Λάρισας και την επαρχία Σκοπέλου από τον Νομό Εύβοιας) δι' εγγράφου της προς την ενταύθα Υποδιοίκησιν της Χωροφυλακής γνωστοποιεί ότι επετράπη υπό του Υπουργείου Υγιεινής - Προνοίας η ενέργεια εράνων μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ε.έ υπέρ ανεγέρσεως παραπηγμάτων δια τους πρόσφυγας. Η επιτροπή αυτή θ' αποτελείται εκ του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημη-τριάδος κ. Γερμανού ως Προέδρου, του Δημάρχου Παγασών, του Προέδρου των Πρωτοδικών Βόλου, του Διοικητού Χωροφυλακής, του Εφόρου, του Τελώνου και του Προέδρου του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, του βιομηχάνου κ. Παπαγεωργίου, των Δ/ντών των ενταύθα Τραπεζών Αθηνών, Εμπορικής, Θεσσαλίας, Κοσμοδοπούλου και των Δ/ντών των εφημερίδων «ΘΕΣΣΑΛΙΑ», «ΠΡΟΟΔΟΥ», «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» και «ΛΑΪΚΗΣ ΦΩΝΗΣ».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

**

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Τρίτο δημοσίευμα (Κυριακή 24 Σεπτεμβρίου 2023)

Στο προηγούμενο δημοσίευμα διαβάσαμε πως άρχισε να διαφαίνεται η ανέγερση προσφυγικού συνοικισμού για να στεγαστούν οι πρόσφυγες του Βόλου. Στο σημερινό παρακολουθούμε αυτές τις ενέργειες. Διαβάζουμε στο βιβλίο:

«Φαίνεται όμως ότι διακρίνεται κάποια καθυστέρηση και ότι γίνονται μόνον συσκέψεις και συζητήσεις χωρίς ουσιαστική πρόοδο στο θέμα και γι' αυτό ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» στις 13 Ιουνίου 1923 σε σχόλιό του στη στήλη ΕΠΙΚΑΙΡΑ σημειώνει:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Δεν πρέπει ν' αναβάλεται η ανοικοδόμησις των οικημάτων δια τους πρόσφυγας. Ούτε επιτρέπεται να παρέρχεται ο καιρός με ατελεστήτους μόνον συζητήσεις. Το πράγμα δεν είναι τόσο δύσκολο, όσο θέλουν να ισχυρίζονται τινές. Χρειάζεται πρωτίστως απόφασις και ταυτοχρόνως ταχεία εφαρμογή της. Εάν ο Δήμος πρέπει να καταθέση πρώτος το ανάλογον ποσόν χρημάτων ή η Λιμενική Επιτροπή ή επί τούτου συσταθησομένη Εταιρία ή τέλος το Κράτος είναι ζήτημα το οποίον και πολύ - πολύ δεν ενδιαφέρει. Βεβαίως (ο παράς αγιάζει τα μέσα) όπως λέγει η λαϊκή παροιμία, αλλά τέλος πάντων το αναγκαιούν χρήμα δέον να καταβληθή εγκαίρως διά να αρχίση το συντομώτερον η εργασία, η οποία θα απαιτήση αρκετόν χρόνον διά τα προσφυγικά οικήματα. Ο κ. Νομάρχης εν προκειμένω ας επέμβη ίνα τερματισθή συνεχιζομένη συζήτησις δια τα οικήματα των προσφύγων.

Πρωτίστως έχομεν ανάγκη εργασίας. Ας μη λησμονήται δε ότι ο καιρός περνά και δεν βραδύνη να έλθη η εποχή καθ' ην η ανέγερσις οικημάτων λόγω των καιρικών μεταβολών δεν θα είναι ευχερής.

Τα μηνύματα που έρχονται από την Αθήνα είναι αισιόδοξα. Η Πολιτεία έχει πάρει τις αποφάσεις της για το θέμα της στέγασης των προσφύγων. Στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» στις 19 Ιουνίου 1923 διαβάζουμε:

**«Η ΑΣΤΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
Η ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΩΝ**

Η ίδρυση του προσφυγικού συνδικαλισμού Νέας Ιωνίας Βόλου (1923 – 1924)

Ενας αιώνας Νέα Ιωνία

Η ιστορία του προσφυγικού συνδικαλισμού της Νέας Ιωνίας (Βυζαντινο-ονόματρον-επείταστρον) μέσα από το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994»

Το βιβλίο του Βασίλη Καραμανώλη

Το βιβλίο «Ενας αιώνας Νέα Ιωνία» του Βασίλη Καραμανώλη για το σημαντικό και κρίσιμο έργο της Νέας Ιωνίας, από την ίδρυση της ως σήμερα, είναι ένα σημαντικό έργο που θα βοηθήσει στην κατανόηση της ιστορίας της Νέας Ιωνίας και της σημασίας της στην ανάπτυξη της χώρας μας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ
Το βιβλίο «Ενας αιώνας Νέα Ιωνία» του Βασίλη Καραμανώλη είναι ένα σημαντικό έργο που θα βοηθήσει στην κατανόηση της ιστορίας της Νέας Ιωνίας και της σημασίας της στην ανάπτυξη της χώρας μας.

Ο ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΗΣ γεννήθηκε στην Αθήνα το 1924. Σπούδασε Νομική στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας και εργάστηκε ως δικηγόρος. Είναι ο συγγραφέας του βιβλίου «Ενας αιώνας Νέα Ιωνία».

Το βιβλίο «Ενας αιώνας Νέα Ιωνία» του Βασίλη Καραμανώλη είναι ένα σημαντικό έργο που θα βοηθήσει στην κατανόηση της ιστορίας της Νέας Ιωνίας και της σημασίας της στην ανάπτυξη της χώρας μας.

Το βιβλίο «Ενας αιώνας Νέα Ιωνία» του Βασίλη Καραμανώλη είναι ένα σημαντικό έργο που θα βοηθήσει στην κατανόηση της ιστορίας της Νέας Ιωνίας και της σημασίας της στην ανάπτυξη της χώρας μας.

ΠΙΣΤΕΥΩΣΤΕ ΤΗΝ ΠΡΟΕΣΙΤΗΤΗΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ
Οι προέσμοι των προσφυγικών ενώσεων είναι οι ηγέτες της κοινότητας.

ΟΙ ΣΥΝΔΙΚΑΙΣΜΟΙ
Οι συνδικαλιστές αγωνίστηκαν για τα δικαιώματα των προσφύγων.

Το βιβλίο «Ενας αιώνας Νέα Ιωνία» του Βασίλη Καραμανώλη είναι ένα σημαντικό έργο που θα βοηθήσει στην κατανόηση της ιστορίας της Νέας Ιωνίας και της σημασίας της στην ανάπτυξη της χώρας μας.

Η ΑΝΙΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΕΩΣ
Η ανίσταση των προσφύγων παρήκμασε την κοινωνία.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΕΣΙΤΗΝ ΠΑΡΑΧΩΡΕΩΣ
Ο δρόμος για την προέσμη ήταν δύσκολος.

ΑΘΗΝΑΙ 16. Εις το Υπουργείον Προνοίας συνήλθεν χθες το απόγευμα υπό την προεδρία του κ. Δοξιάδη η Επιτροπή Αστικής Εγκαταστάσεως των προσφύγων... Απεφάσισε να ιδρυθούν προσφυγικοί συνοικισμοί εις Αθήνας, Πειραιά, Θεσσαλονίκη, Πάτρας, Χίον και εις τας λοιπὰς μεγάλας πόλεις της Ελλάδος. Οι προσφυγικοί συνοικισμοί θ' ανεγερθούν κατά τας αρχάς του προσεχούς χειμῶνος.

Για τον σκοπό αυτό συγκαλείται στο Δημαρχείο του Βόλου ειδική συνεδρίαση, για ν' αποφασίσει για το ζήτημα της ανέγερσης προσφυγικού συνοικισμού.

Την επόμενη ημέρα, 19 Ιουνίου 1923, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» δημοσιεύει τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Παγασών (Σημείωση: Μέχρι το 1954 ο Δήμος Βόλου είχε την ονομασία Δήμος Παγασών), που συνήλθε στις 18 Ιουνίου 1923 στη ΝΗ' (58η) συνεδρία με παρόντες τους: Νικόλαο Παπαϊωάννου, ο οποίος αναπληρώνει τον δήμαρχο Κωστή Γκλαβάνη, που βρισκόταν σε άδεια, Γεώργιο Κούτσικο, ως Πρόεδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, Ευστάθιο Σκρέτα γραμματέα, και μέλη τους: Δημήτριο Κουκιάδη, Γεώργιο Οικονόμου, Κων/νο Ζάμπαλο, Σπυρίδωνα Σπυρίδη, Γεώργιο Παπαγεωργίου και Νικόλαο Τσαλαπάτα. Διαβάζουμε:

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΑΙ ΛΗΦΘΕΙΣΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Η χθεσινή σύσκεψις του δημοτικού συμβουλίου κατηναλώθη εξ ολοκλήρου σχεδόν δια το ζήτημα της στεγάσεως των προσφύγων. Εις αυτήν παρέστησαν ο κ. Νομάρχης Λαρίσης κ. Παν. Τσιτσιλίας, ο διευθυντής περιθάψεως προσφύγων κ. Αριστ. Δημητριάδης και ο Πρόεδρος του ενταύθα παραρτήματος Κεντρικού Κεντρικού Ταμείου Περιθάψεως Προσφύγων κ. Λούλης.

Ο κ. Λούλης γνωρίζει εις το δημοτικόν συμβούλιον, ότι το Κεντρικόν Ταμείον Περιθάψεως Προσφύγων είναι διατεθειμένον να καταβάλη ένα εκατομμύριο (1.000.000) δρχ. δια την ανέγερσιν προσφυγικού συνοικισμού, εκ παραλλήλου όμως να ενισχυθή υπό του Δήμου ή της Λιμενικής Επιτροπής.

Το δημοτικόν συμβούλιον απέστειλεν σχετικόν ψήφισμα προς το Υπουργείο διά του οποίου ζητείται η σύναψη δανείου 500.000 δρχ. διά την ίδρυσιν συνοικισμών. Το ποσόν αυτό θα διαθέση ως εισφορά εις το Ταμείο Περιθάψεως Προσφύγων, εφ' όσον δεν είναι δυνατόν δια των χρημάτων αυτών να στεγασθῶσι διά της ιδρύσεως συνοικισμών 4.000-5.000 πρόσφυγες η στέγασις των οποίων είναι επιβεβλημένη και από λόγους προωθήσεως δημοσίας υγείας, αλλά και από απόψεως

Η ίδρυση του προσφυγικού συνδικαλισμού Νέας Ιωνίας Βόλου
(1923 – 1924)

ελευθερίας της εμπορικής και βιομηχανικής κινήσεως, ήτις δυσχεραίνεται εκ της επιτάξεως των 3/4 των αποθηκών της πόλεώς μας, δημιουργούσης από τινος και ανεργία».

Εδώ χρειάζεται μια διευκρινιστική πληροφόρηση για να καταλάβουμε πώς ξεκίνησε το θέμα για τη στέγαση των προσφύγων. Διαβάζουμε, λοιπόν, σχετικές πληροφορίες:

Τον Οκτώβριο του 1922 ιδρύθηκε στην Αθήνα η Κεντρική Επιτροπή Στεγάσεως Προσφύγων. Πρόκειται για μη κυβερνητικό Οργανισμό, ο οποίος είχε σκοπό να περιθάλψει τους πρόσφυγες, που κατέφθαναν στην Ελλάδα μετά τη Μικρασιατική καταστροφή. Αυτή η Επιτροπή σύστησε το Ταμείο Αποκαταστάσεως Προσφύγων με έσοδα που προέρχονταν από ιδιωτικές προσφορές και από ποσά που διέθεσε η κυβέρνηση για κάποιους καθορισμένους σκοπούς. Πρόεδρός του τοποθετήθηκε ο Επαμεινώνδας Χαρίλαος, ο οποίος ήταν πρόεδρος του Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Αθήνας. Το Ταμείο οργάνωσε είκοσι υποεπιτροπές σε διάφορες πόλεις (Πειραιά, Θεσ/νίκη, Βόλο, Λάρισα, Πάτρα και αλλού). Στον Βόλο πρόεδρος του παραρτήματος του Κεντρικού Ταμείου ορίστηκε ο Χρήστος Λούλης, ο οποίος ήταν πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Βόλου. Στις 31 Οκτωβρίου 1923 η Επιτροπή αυτή διαλύθηκε κι έδωσε τη θέση της στη Διεθνή Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων, που συνέχισε το έργο της απόκαταστάσεως των προσφύγων. Και αυτή η Επιτροπή ήταν μη κρατικός Οργανισμός υπό την αιγίδα της Κοινωνίας των Εθνών (σημερινός ΟΗΕ). Πρώτος πρόεδρος κύρους, ο αμερικανός διπλωμάτης, Ερρίκος (Χένρυ) Μοργκεντάου. (Βλ.

Ο Χρήστος Λούλης. «Διευθυντής του εν Βόλω Κυλινδρομούλου. Πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου» (Φωτογραφία Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Βόλου).

Στην πρώτη περίοδο ήταν πρόεδρος του τοπικού παραρτήματος του Κεντρικού Ταμείου Περιθάλψεως Προσφύγων και, στη συνέχεια, πρόεδρος της τοπικής Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων, όπου κατέβαλε πολλές προσπάθειες για την ανέγερση του προσφυγικού συνδικαλισμού. Προς τιμή του ένας δρόμος-στα βόρεια της πλατείας Ευαγγελίστριας-μετονομάστηκε, από Μιλήτου σε Χρήστου Λούλη.

Ερρίκος Μοργκεντάου, Η Αποστολή μου στην Αθήνα, σ. 121, Τροχαλία, Αθήνα 1994).

Να, λοιπόν, το θέμα της ανέγερσης προσφυγικού συνοικισμού αρχίζει να γίνεται συγκεκριμένο και να παίρνει το δρόμο του. Είναι όμως έτσι τα πράγματα; Μήπως υπάρχουν ενδοιασμοί και προτείνονται άλλες λύσεις;

Ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» στις 23 Ιουνίου 1923 επισημαίνει:

ΠΩΣ ΕΧΕΙ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΩΝ

Ως γνωστόν το δημοτικόν συμβούλιον κατά την τελευταίαν αυτού συνεδρίαν εψήφισε κονδύλιον εκ 500.000 δρχ. δια τον προσφυγικόν συνοικισμόν.

Εν τω μεταξύ αναμένεται εντολή του κέντρου, το οποίον διά την ανοικοδόμησιν των παραπηγμάτων προς χρήσιν του προσφυγικού κόσμου, εκτός του 1.000.000 δρχ. τας οποίας θα διαθέση, θα παράσχη και άλλας ευκολίας διά να αρχίση η εργασία, ούτως ώστε τα οικήματα να έχουν αποπερατωθή μέχρι του προσεχούς Σεπτεμβρίου.

Εν τούτοις όμως δεν είναι διόλου απίθανον αι ανωτέρω ενέργειαι να σταματήσουν, διότι το Κράτος αφ' ενός μεν διαπραγματεύεται την μεταφοράν ξυλίνων οικημάτων εκ του εξωτερικού, ενώ εξ άλλου έχει προτάσεις μεγάλης αμερικανικής εταιρίας, ήτις προσφέρεται να αναγείρη συνοικισμούς διά τους πρόσφυγας επί πιστώσει.

Και επανέρχεται ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Σαββάτου 30 Ιουνίου 1923 δριμύτερος στη στήλη ΤΟΠΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ με τίτλο:

ΟΙ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΙ

Δεν επιτελείται ουδεμία εργασία δια τους προσφυγικούς συνοικισμούς. Μίαν αδιαφορίαν διακρίνομεν και τίποτε επί πλέον. Εις το μεταξύ όμως περνά ο καιρός. Δεν θα βραδύνη να έλθη ο χειμώνας, οι βροχές και τα κρύα. Και τότε; Τότε όλοι θα ψευτοενδιαφερθούν. Θα προσπαθήσουν να προσδώσουν εις το ζήτημα μίαν προσωρινή λύσιν και...

Η κωλυσιεργία όμως αυτή είναι αδικαιολόγητος. Μια που ο Δήμος διέθεσε διά την ανωτέρω ανάγκη 500.000 δρχ., οφείλει και η Λιμενική Επιτροπή να ψηφίση το ανάλογον χρηματικόν ποσόν. Ταύτα θα προστεθούν εις εκείνα του Κεντρικού Ταμείου Στεγάσεως Προσφύγων και αποτελεσθή ένα κεφάλαιον ν' αρχίση αμέσως η εργασία της κατασκευής παραπηγμάτων. Απόφασις πρωτίστως χρειάζεται, διότι οπωσδήποτε τα χρήματα έχουν εξευρεθή.

Την επόμενη ημέρα, Κυριακή 1 Ιουλίου 1923, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» έχει ευχάριστα νέα για τους πρόσφυγες:

Η ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΗΓΜΑΤΩΝ

Κατά χθεσινόν τηλεγράφημα εξ Αθηνών αφικνούνται εις την πόλιν μας την προσεχή Τρίτη ο Γενικός Γραμματεύς του Κεντρικού Ταμείου Προσφύγων κ. Κρόκος μετά του μηχανικού κ. Κόκκινου δια την έναρξιν της κατασκευής των προσφυγικών παραπηγμάτων. Κατά το αυτό τηλεγράφημα ο κ. Πετρόχειλος (Σημείωση: Ο Σωκράτης Πετρόχειλος ήταν Πρόεδρος του Μικρασιατικού Συνδέσμου) διωρίσθη πέμπτον μέλος της εν τη πόλει μας Υποεπιτροπής Στεγάσεως Προσφύγων.

Τη Δευτέρα, 2 Ιουλίου 1923, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» κρατάει το θέμα στην επικαιρότητα:

Ο ΔΗΜΟΣ ΔΙΑ ΤΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ ΠΑΡΑΠΗΓΜΑΤΑ

Ελπίζομεν με την άφιξιν εξ Αθηνών εις την πόλιν μας του Γενικού Γραμματέως προσφύγων και του μηχανικού κ. Κόκκινου να επισπευθή η έναρξις κατασκευής των προσφυγικών παραπηγμάτων. Η ανάγκη αυτή είναι επείγουσα, ώστε πάσα τυχόν κωλυσιεργία θα είναι ασυγχώρητος. Τα διά τους πρόσφυγας οικήματα επιβάλλεται να κατασκευασθούν εντός βραχύτερου χρονικού διαστήματος διά να εκκενωθούν αι κατεχόμεναι παρ' αυτών αποθήκαι και άλλαι οικοδομαί.

Η Λιμενική Επιτροπή νομίζομεν ότι έχει υποχρέωσιν και αυτή να συμβάλη οικονομικώς εις την αποπεράτωσιν του ανωτέρω έργου, ψηφίζουσα το συντομώτερον σχετικήν πίστωσιν, ως έπραξεν ο Δήμος».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Τέταρτο δημοσίευμα (Κυριακή 8 Οκτωβρίου 2023)

«Την Πέμπτη, 5 Ιουλίου 1923, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» επιβεβαιώνει την άφιξη των αρμοδίων για την ανέγερση του προσφυγικού συνδικαλισμού:

Η ΣΤΕΓΑΣΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Αφίχθησαν χθες εξ Αθηνών ο Γενικός Γραμματεύς του Κεντρικού Ταμείου Στεγάσεως Προσφύγων κ. Κρόκος, όπως επιληφθούν των

Ενας αιώνας Νέα Ιωνία

Η ιστορία του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας (Βεμελίωση-ανέγερση-επέκταση) μέσα από το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994»

Το Δημήτρης Κωνσταντάρας-Σταθαράς

Τίποτα διαφορετικό
στην 1η Αυγούστου 1923, ο «TAXYΔΡΟΜΟΣ» αφιέρωσε στη φετινή των εορτασμών την ανέγερση του προσφυγικού συνοικισμού.

Η ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Από τη στιγμή που άρχισε η Γενική Γραμματεία των Προσφύγων, η Ελλάδα άρχισε να γίνεται προσφυγικό κοιτίδα.

Την επόμενη ημέρα, Πάρισι, 6 Αυγούστου 1923, ο «TAXYΔΡΟΜΟΣ» είχε στείλει στον κύριο για το θέμα.

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΙ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΙ Η ΚΑΘΕΣΤΩΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Καθώς και ήδη αρχίζαμε πρόκειται να επισκεφτεί η Γενική Γραμματεία των Προσφύγων της Διεύθυνσης Προσφύγων κ. Κρήνης και ο πρόεδρος του Συλλόγου Συγκλητικής Διοίκησης. Η φετινή των εορτασμών θα πραγματοποιηθεί στο κεντρικό κτίριο του πρώην αρχικού κτίριου.

Οι εορτασμοί θα είναι και μαθησιακό και διδακτικό γεγονός και οι ημερίδες θα είναι και εκπαιδευτικό και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Ο προσφυγικός συνοικισμός θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Από τον χώρο της προεργασίας, που είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός.

αλλά, δεν είναι οι καθήκοντα να είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Ποτέ καινούριο ενδιαφέρον να είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Την 21η Αυγούστου 1923, η γραμματεία αρχίζει να εργάζεται για την ανέγερση του νέου συνοικισμού. Στο σύνολο των εργασιών, η πρώτη αυτή διαδρομή.

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Ο προσφυγικός συνοικισμός θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Το ενδιαφέρον για την ανέγερση του προσφυγικού συνοικισμού θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Από τον χώρο της προεργασίας, που είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός.

από την 25 Αυγούστου, αρχίζει η πρώτη φάση της ανέγερσης. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Ο ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ Η ΣΥΝΤΕΛΕΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΧΩΡΟΝ ΟΝΟΥ Θ' ΑΝΕΓΕΡΘΗ Ο ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Τώρα η ανέγερση αρχίζει να γίνεται και η πρώτη φάση της ανέγερσης. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

ΕΡΧΟΜΕΤΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΑΞΕΙΟΥ ΔΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΩΝ

Εάν οι Προσφυγικοί Συνοικισμοί κλείσουν να κλείσουν και οι εργασιές θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΙ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΙ - ΕΝΑΡΧΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Στην 1η Αυγούστου η Ελλάδα αρχίζει να γίνεται προσφυγικό κοιτίδα. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Το ενδιαφέρον για την ανέγερση του προσφυγικού συνοικισμού θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Ο προσφυγικός συνοικισμός θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Από τον χώρο της προεργασίας, που είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός.

από την 25 Αυγούστου, αρχίζει η πρώτη φάση της ανέγερσης. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Ποτέ καινούριο ενδιαφέρον να είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Την 21η Αυγούστου 1923, η γραμματεία αρχίζει να εργάζεται για την ανέγερση του νέου συνοικισμού. Στο σύνολο των εργασιών, η πρώτη αυτή διαδρομή.

Εάν οι Προσφυγικοί Συνοικισμοί κλείσουν να κλείσουν και οι εργασιές θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

ΕΡΧΟΜΕΤΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΑΞΕΙΟΥ ΔΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΩΝ

Εάν οι Προσφυγικοί Συνοικισμοί κλείσουν να κλείσουν και οι εργασιές θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Εάν οι Προσφυγικοί Συνοικισμοί κλείσουν να κλείσουν και οι εργασιές θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός και κοινωνικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και εκπαιδευτικό γεγονός. Η εορταστική προεργασία θα είναι και κοινωνικό γεγονός.

Συντάκτης της έκδοσης Κωνσταντάρας

προκαταρκτικών εργασιών ανεγέρσεως του προσφυγικού συνοικισμού.

Την επόμενη ημέρα, Παρασκευή 6 Ιουλίου 1923, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» έχει αναλυτική ειδησεογραφία για το θέμα:

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΙ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΙ

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ

Καθώς και χθες εγγράφομεν, αφίκοντο εις την πόλιν μας ο Γενικός Γραμματέυς του Κεντρικού Ταμείου Στεγάσεως Προσφύγων κ. Κρόκος και ο μηχανικός του Υπουργείου Συγκοινωνιών κ. Κόκκινος. Η άφιξις των σχετίζεται με την μελετωμένην ανέγερσιν συνοικισμού δια τον προσφυγικόν κόσμον. Οι ανωτέρω δύο μετά των μηχανικών του Δήμου μετέβησαν εις το μέρος ένθα πρόκειται να κατασκευασθούν τα παραπήγματα και καταμέτρησαν το γήπεδον το οποίον θα απαλλοτριωθή Δεν καθωρίσθη όμως η έκτασις ακριβώς. Κατά πληροφορίας μας θα κατασκευασθούν 1.000 εν όλω παραπήγματα πλάτους 4 μέτρων και μήκους 20 μέτρων και ύψους 3,20 μέτρων έκαστον. Τα θεμέλια θα είναι ασβετόκτιστα, προς άνω δε της επιφάνειας της γης οίκημα πλινθόκτιστο. Δεν καθωρίσθη αν η στέγη θα γίνει δια κεράμων ή πισσοχάρτου. Ο όλος προσφυγικός συνοικισμός θα αποτελείται από 130 οικοδομάς επιμήκεις, αίτινες θα υποδιαιρεθούν εις 18 τετράγωνα στο μέσον των οποίων θα κατασκευασθή πλατεία. Ο προσφυγικός συνοικισμός θα κτισθή παρά τον ναόν της Αγίας Βαρβάρας πλησίον του Ορφανοτροφείου (Σημείωσις: Σήμερα δεν υπάρχει τέτοιος ναός ή κάποιο εικονοστάσι της Αγίας Βαρβάρας στην περιοχή αυτή, κοντά στον Κραυσίδωνα. Προφορικές πληροφορίες αναφέρουν ότι υπήρχε ένα ταπεινό εκκλησάκι κοντά στην πλατεία Εθνικής Αντίστασης (εκατό μέτρα δεξιά από τη γέφυρα του Κραυσίδωνα). Δια την ανωτέρω εργασία διετέθησαν μέχρι τούδε εκ μέρους του Κράτους 1.000.000 δρχ. και υπό του Δήμου 500.000 δρχ. Αναμένεται ήδη η εισφορά της Λιμενικής Επιτροπής.

Διαβάζοντας τούτη την είδηση οι πρόσφυγες, που ζούσαν στοιβαγμένοι στις αποθήκες και στα σχολεία, δεν πρέπει να αισθάνθηκαν ιδιαίτερη χαρά, γιατί δε φαινόταν ότι θα κτίζονταν σπίτια με κάποιες στοιχειώδεις λειτουργίες οικογενειακού χαρακτήρα. Επρόκειτο για παραπήγματα χτισμένα με πλιθιά (!), σκεπασμένα με πισσόχαρτα, σαν στρατιωτικοί θάλαμοι μήκους 20 μέτρων. Οι

θάλαμοι αυτοί θα χωρίζονταν σε 4-5 δωμάτια, και αυτό το δωμάτιο θα ήταν «σπίτι» για κάθε μια οικογένεια (!).

Μια σημαντική πληροφορία, που δίνει αυτή η είδηση, είναι ότι ο συνοικισμός «θα κτισθή παρά τον ναόν της Αγίας Βαρβάρας πλησίον του Ορφανοτροφείου».

Πρώτη λοιπόν ένδειξη αποτελεί το γεγονός ότι το ενδιαφέρον των αρμοδίων στρέφεται προς την περιοχή στα βόρεια της πόλης, στην προέκταση της οδού 2ας Νοεμβρίου, «πέραν του χειμάρρου Κραυσίνδωνος», κοντά στο Ορφανοτροφείο. Κάπου εκεί γύρω από μια εκκλησούλα, την Αγία Βαρβάρα, ήταν χτισμένα κάμποσα μακρινιτσιώτικα καλύβια, γιατί η περιοχή ανήκε σε Μακρινιτσιώτες. Εκεί υπήρχε και νερό. Άλλο σημείο που «πρασίνιζε» ήταν στα βορειο-ανατολικά το νεκροταφείο με τα κυπαρίσσια του. Όλη η υπόλοιπη έκταση ήταν γυμνή και επίπεδη γι' αυτό και λεγόταν Ξερόκαμπος.

Την άλλη ημέρα, Σάββατο 7 Ιουλίου 1923, παρατηρείται κάποια κινητικότητα γύρω από την ανέγερση του νέου συνοικισμού. Έτσι στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» της ημέρας αυτής διαβάζουμε:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Ο μηχανικός του Υπουργείου Συγκοινωνίας κ. Κόκκινος μετά διαφόρων εργολάβων μετέβη χθες εις το μέρος ένθα θα ανεγερθούν τα προσφυγικά παραπήγματα και μετ' αυτών συνεζήτησε διαφόρους λεπτομερείας αναφορικώς με το υπό ποίους όρους αναλαμβάνουν να κατασκευάσουν τον προσφυγικόν συνοικισμόν και εκ παραλλήλου εγνωστοποιήθη σ' αυτούς ότι καθ' ην περίπτωσιν αι απαιτήσεις των είναι υπερβολικά θα έλθουν εξ Αθηνών συνεργεία διά την ανωτέρω εργασία. Το εσπέρας εις την αίθουσαν του Εμπορικού Επιμελητηρίου εγένετο νέα σύσκεψις. Ως προς τους εργολάβους υδραυλικών επήλθε συμφωνία κατά την οποίαν η κατασκευή εκάστης τρόμπας θα κοστίση τετρακοσίας δραχμάς. Τοιαύται αντλίας θα γίνουν εν όλω 25, επαρκείς διά τον συνοικισμόν των προσφύγων. Ανέπτυξαν ακολούθως τους όρους των οι ξυλουργοί, οίτινες δι' εκάστην θύραν (εργασίαν μόνο) εζήτησαν δραχμάς 79. Επιδιώκεται ώστε η περάτωσις του έργου των παραπηγμάτων να συμπέση με τα μέσα Σεπτεμβρίου, διά να δοθή καιρός εις τους πρόσφυγας να μετοικήσουν εις τα νέα οικήματα άνετως.

Αρχίζουν λοιπόν οι συμφωνίες με τους κατασκευαστές. Το νερό θα εξασφαλιζόταν με 25 τουλούμπες, αφού η περιοχή φαινόταν να έχει νερό. Όσο για την παράδοση των παραπηγμάτων, αυτή καθοριζόταν τον Σεπτέμβριο του 1923, δηλ. μέσα σε δύο μήνες.

Μετά από λίγες ημέρες, στις 18 Ιουλίου 1923, με επίτιτλο ΝΕΩΤΕΡΑΙ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» γράφει:

**Ο ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ
Η ΣΥΝΤΕΛΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΧΩΡΟΝ
ΟΠΟΥ Θ' ΑΝΕΓΕΡΘΗ Ο ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ
ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ**

Ἦρχισεν ἡ ἀνόρυξις φρεάτων ἀπαραιτήτων διὰ το ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως, ἀλλά καὶ διὰ τὴν ὑδρευσιν τῶν στεγασθησομένων ἐκεῖ. Τοιάυτα φρέατα θὰ κατασκευαστοῦν περὶ τὰ 15. Ἐντὸς τῆς προσεχοῦς εβδομάδος πιστεύεται νὰ γίνῃ ἑναρξις ἀνοικοδομήσεως τῶν σπιτιῶν. Ἡ μέχρι τούδε βραδύτης, κατὰ πληροφωρίας μας, οφείλεται εἰς τὸ ὅτι δὲν κατηρτίσθη εἰσέτι ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου μηχανικοῦ ὁ προὔπολογισμὸς τῆς ἀπαιτούμενης δαπάνης διὰ πλινθοκτίστους οἰκοδομάς καὶ διὰ λιθοκτίστους. Κρατεῖ δηλ. ἡ ἀντίληψις, ὅπως καθ' ἡν περίπτωσιν ἡ χρηματικὴ διαφορά μεταξὺ πλινθοκτίστων εἶναι μικρά, νὰ προτιμηθούν τα πέτρινα σπίτια καὶ διὰ λόγους στερεότητος καὶ διὰ τοιούτους ψυχολογικούς. Φαίνεται νὰ επικρατήσῃ ἡ γνώμη πῶς τα προσφυγικὰ σπίτια γίνουσι λιθόκτιστα. **Ἡ γενικὴ προσπάθεια τείνει εἰς τὴν ταχύτεραν ἀποπεράτωσιν τῶν διὰ τοὺς πρόσφυγας σπιτιῶν καὶ ἐλπίζεται τούτο νὰ ἐπιτευχθῇ ἕως τὰ τέλη, ἀν μὴ, τὰ μέσα Σεπτεμβρίου** (Σημείωσις: Ἡ υπογράμμισις εἶναι τῆς εφημερίδας).

Ἀντὶ γὰρ τουλούμπες, τώρα ἀρχισαν ν' ἀνοίγουν πηγάδια γὰρ τὸ ἀπαραίτητο νερό. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ νέο πῶς ἔχει σημασίαν εἶναι ὅτι οἱ ἀρμοδιοὶ φαίνεται νὰ ἐγκαταλείπουν τὴν ἀνέγερσιν σπιτιῶν με πλιθιά καὶ νὰ προσανατολίζονται στὰ πέτρινα καὶ ὅπως γράφει ἡ εφημερίδα, διὰ λόγους «ψυχολογικούς». Οἱ λόγοι εἶναι προφανεῖς. Οἱ πέτρινες οἰκοδομὲς φαίνονται σπίτια μόνιμα καὶ στέρεα, ἐνὸς τὰ πλίθινα σκεπασμένα με πισσόχαρτα θὰ ἦσαν σκέτες παράγκες. Ἐλα ὅμως πῶς ἐν τῇ μέσῃ εἶναι καὶ τὸ κόστος! Ὡστόσο ἐπιβεβαιώνεται καὶ πάλι ὅτι ἡ ἀποπεράτωσις θὰ γίνῃ τὸν Σεπτέμβριον. Γὰρ νὰ δούμε πού θὰ καταλήξουμε! Στὸ μεταξὺ δημοσιεύεται μιὰ εἰδησις, πῶς ἀφορὰ τὴν τύχην τοῦ δανείου, τὸ ὁποῖον ζήτησε ὁ δῆμος πρὶν ἓνα μῆνα καὶ τὰ πράγματα φαίνεται νὰ παίρνουν καλὸ δρόμον.

Στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» τῆς Παρασκευῆς 20 Ἰουλίου 1923 διαβάζουμε:

**ΕΓΚΡΙΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ
ΔΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΝ**

Υπό του Υπουργείου των Εσωτερικών ενεκρίθη το ψηφισθέν υπό του δημοτικού συμβουλίου δάνειον εκ 500.000 δραχμών διά την ανέγερσιν του προσφυγικού συνοικισμού».

Την Κυριακή, 22 Ιουλίου 1923, γίνεται λόγος στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» για τη δρομολόγηση των εργασιών:

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΙ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΙ - ΕΝΑΡΞΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Συνήλθε χθες η Επιτροπή του προσφυγικού συνοικισμού υπό την Προεδρίαν του κ. Χρησ. Λούλη και ησχολήθη επί του ζητήματος της ενάρξεως των εργασιών. Κατ' αυτήν ανεγνώσθη έγγραφον του Κεντρικού Ταμείου Στεγάσεως Προσφύγων διά του οποίου γνωρίζεται η αποστολή 500.000 δραχ. ως πρώτη δόσις. Απεφασίσθη να γίνει έναρξις της εργασίας κατασκευής των οικοδομών. Ο μηχανικός του Δήμου κ. Πυρπινιάνης υπέβαλε το σχέδιο της ανεγέρσεως του συνοικισμού, το οποίον και ενεκρίθη.

Όλα λοιπόν είναι έτοιμα για ν' αρχίσει η εργασία κατασκευής των σπιτιών. Μετά από δύο ημέρες, την Τρίτη 24 Ιουλίου 1923, οι πρόσφυγες διαβάζουν στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» μια είδηση, που τους ανακουφίζει πια οριστικά, μετά από εκείνα τα ερωτηματικά, που απασχολούσαν την Επιτροπή Στεγάσεως, σχετικά με τα υλικά, με τα οποία θα κτίζονταν τα σπίτια (με τα πλιθιά ή τις πέτρες).

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Πέμπτο δημοσίευμα (Κυριακή 15 Οκτωβρίου 2023)

Συνεχίζουμε από το προηγούμενο με τον προβληματισμό σε ποιο σημείο θα κτιζόταν ο προσφυγικός συνοικισμός και για τα υλικά που θα χρησιμοποιούσαν για το κτίσιμο των σπιτιών. Διαβάζουμε:

«Μπαίνουν όμως νέα ερωτηματικά για την καταλληλότητα του μέρους που θα κτιζόταν ο συνοικισμός. Έτσι ικανοποιημένοι από τα υλικά, προβληματισμένοι όμως με το νέο θέμα που προέκυψε διαβάζουν:

ΤΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ ΣΠΙΤΙΑ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΛΙΘΟΚΤΙΣΤΑ

Η Επιτροπή Στεγάσεως Προσφύγων συνελθούσα χθες το εσπέρας ησχολήθη με διάφορα ζητήματα συναφή με τον οικισμόν. Διά τα φρέατα ελήφθη απόφασις να γίνη χρήσις διπλών απορροφητικών αντλιών, διότι διά απλών τοιούτων δεν είναι εύκολος η απορρόφησις ύδατος. Απεφασίσθη επίσης να γίνουν τα προσφυγικά σπίτια διά λίθων με μικράν επί πλέον

δαπάνην. Θα είναι όμως ταύτα κατά πολύ στερεότερα των πλινθοκτίστων. Η συζήτησις ακολούθως περιεστράφη εις το υγιεινόν μέρος του συνοικισμού, μετά από τας αντιρρήσεις της Ιατρικής Εταιρίας, ότι το έδαφος δεν είναι κατάλληλον. Ο ιατρός κ. Παρασκευόπουλος εξέθεσε τας αντιλήψεις του, ως και τας των συναδέλφων του, οίτινες δημοσιεύουν ανακοίνωσιν εις άλλην στήλην με το ζήτημα τούτο.

Απεφασίσθη τέλος, όπως η συζήτησις επαναληφθή σήμερον εις το μέρος του συνοικισμού και ληφθώσι τελικαί αποφάσεις, καθ' όσον επείγει η αποπεράτωσις του έργου. Πιθανώς να καταλήξουν εις το μέτρον της εξυγιάνσεως της εκτάσεως εκείνης, διότι η ανοικοδόμησις του συνοικισμού εις άλλο μέρος μετά την έναρξιν της προκαταρκτικής εργασίας θα προσκόψη πολύ.

Και ενώ οι αρμόδιοι προσανατολίζονταν κι έκαναν ήδη μετρήσεις κι άνοιγαν πηγάδια, όπως είδαμε, στην προέκταση της 2ας Νοεμβρίου, μετά το Ορφανοτροφείο και τον Κραυσίδανα, κοντά στο μικρό συνοικισμό της Αγίας Βαρβάρας, ξαφνικά βγήκε στη δημοσιότητα μια γνωμοδότηση της Ιατρικής Εταιρίας Βόλου, που διατύπωνε αντιρρήσεις για το μέρος στο οποίο θα κτιζόταν ο συνοικισμός, λόγω ανθυγιεινού περιβάλλοντος.

Ας δούμε όμως αναλυτικότερα την ειδησεογραφία του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» την επόμενη ημέρα, Τετάρτη 25 Ιουλίου 1923:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΞΥΓΙΑΝΣΙΣ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

Όπως η υπόθεσις του προσφυγικού συνοικισμού εξελίχθη δεν είναι δυνατόν παρά εις το σημείον όπου ήρχισεν η προκαταρκτική εργασία να γίνουν τα σπίτια. Επιβάλλεται μόνον να εξυγιανθή η περιφέρεια του συνοικισμού δι' εξόδων του Δήμου, της Διμενικής Επιτροπής και της Επιτροπής Στεγάσεως των Προσφύγων. Αι δαπάναι διά μίαν τοιαύτην εργασίαν δεν είναι μεγάλαι. Βεβαίως ζήτημα ελών εις την πόλιν μας δεν θα υφίστατο, αν τα όσα υπέδειξεν ο ιατρός κ. Παρασκευόπουλος εφηρμόζοντο.

Αρχίζει λοιπόν μια συζήτηση, για την ύπαρξη ελών και την εξυγιάνση των περιοχών που είχαν έλη, μεταξύ των γιατρών της πόλης. Έτσι η Επιτροπή Στεγάσεως του συνοικισμού, την άλλη ημέρα, Πέμπτη 26 Ιουλίου 1923, βγάζει ανακοίνωση στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ», για να διαφωτίσει την κοινή γνώμη και τους πρόσφυγες, σχετικά με το ζήτημα. Σ' αυτήν παρουσιάζουν διάφορα έγγραφα, που πιστοποιούν ότι το μέρος, που επιλέχθηκε για την ανέγερση του συνοικισμού, δεν είναι ανθυγιεινό. Ας διαβάσουμε:

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Η Επιτροπή του συνοικισμού προσφύγων Βόλου ανακοινοί εις τε το κοινόν, αλλ' ιδία προς τους αμεσώτερον ενδιαφερομένους την υγιεινήν του συνοικισμού πρόσφυγας τα εξής: Κατόπιν του εγερθέντος θορύβου υπό της

Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού Νέας Ιωνίας Βόλου
(1923 – 1924)

Ιατρικής Εταιρίας, ήτις ουδέποτε επικοινωνήσεν επισήμως μεθ' ημών, περί του δήθεν ανθυγιεινού του χώρου, ένθα θέλει ιδρυθή ο συνοικισμός και όστις εδημιούργησεν φυσικήν δυσφορίαν εις τους πρόσφυγας, διατελούντων εν αγνοία των πραγμάτων, η Επιτροπή προς κατευνασμόν ταύτης κυρίως, εκάλεσεν προχθές τον μόνον ενταύθα μικροβιολόγον και επιδημιολόγον ιατρόν κ. Π. Παρασκευόπουλον, ως και τον επίσης ιατρόν και Πρόεδρον του ενταύθα Μικρασιατικού Συνδέσμου κ. Α. Παπαδόπουλον πρόσφυγας, μετά των οποίων μετέβη εις τον εν τη θέσει Ξηρόκαμπος τόπον του συνοικισμού, και παρεκάλεσε τούτους, ίνα μετά επισταμένην έρευναν των υγιεινών συνθηκών του τόπου, εκφέρωσι την γνώμην αυτών.

Την γνώμην των ταύτην διετύπωσεν χθες προς την Επιτροπήν διά των εξής εγγράφων, εξ ων καταφαίνεται, ότι αμφοτεροι θεωρούσι την θέσιν ταύτην ως την καλύτεραν προς συνοικισμόν των προσφύγων. Ο δε κ. Παρασκευόπουλος ειδικώς εξαιρεί ταύτην από τας εστίας ελονοσίας της πόλεως.

Να λοιπόν δυο γνώμες έγκυρων γιατρών της πόλης για την καταλληλότητα του μέρους, στο οποίο θ' ανεγερθεί ο προσφυγικός συνοικισμός. Η θέση Ξηρόκαμπος ή Ξερόκαμπος, για την οποία μιλήσαμε και προηγουμένως, άρχιζε από τον Κραυσίδωνα μέχρι τον άλλο χείμαρρο Ξηριά στα βόρεια κι από τα ριζά του Σαρακηνού μέχρι τη σιδηροδρομική γραμμή στα δυτικά. Ένας τόπος σχεδόν επίπεδος, γυμνός και ξερός.

Ας διαβάσουμε στη συνέχεια της ανακοίνωσης τα έγγραφα των γιατρών Παρασκευόπουλου και Παπαδόπουλου προς την Επιτροπή. Και πρώτα του Παρασκευόπουλου:

Εν Βόλω τη 25 Ιουλίου 1923

Προς τον Πρόεδρον του συνοικισμού προσφύγων

κ. Χρήστον Λούλην - Ενταύθα

κ. Πρόεδρε

Κατόπιν του υπ. αριθμ. 25 εγγράφου υμών, δι' ου με παρακαλείτε να αποφανθώ, εάν η θέσις Ξηρόκαμπος (Πασπαλιά κατά τον αρχαιολόγον κ. Αρβανιτόπουλον είναι κατάλληλος από υγιεινής απόψεως προς ανέγερσιν του συνοικισμού των προσφύγων, έχω την τιμήν να γνωρίσω Υμίν ότι κατόπιν προσκλήσεώς σας μετέβην επί τόπου και είδον ότι το έδαφος έχει ελαφράν φυσικήν κλίσιν προς τον χείμαρρον Κραυσίνδωνα, ευρίσκεται εις αρκετόν ύψος από της θαλάσσης, είναι ευάερον, τα λιμνάζοντα ύδατα ευρίσκονται εις απόστασιν 1500 - 3500 μέτρων, είναι η ολιγώτερον προσβαλλομένη θέσις από ελώδεις πυρετούς της περιοχής εκείνης και αποφαίνεται ότι η θέσις αύτη είναι κατάλληλος διά την ανέγερσιν του Συνοικισμού των προσφύγων.

Την 17ην Ιουλίου 1920, υπέβαλον εις το Υπουργείον Συγκοινωνίας αίτησιν περί καταπολεμήσεως της ελονοσίας εν τω νομώ Λαρίσης εν τη οποία ανέφερον τας εστίας της ελονοσίας της πόλεως Βόλου. Τον Ξηρόκαμπον ή Πασπαλιάν δεν τον αναφέρω, διότι εκεί δεν υπάρχουν λιμνάζοντα ύδατα.

*Π. Παρασκευόπουλος
Μικροβιολόγος - Επιδημιολόγος*

Με τρόπο, λοιπόν, κατηγορηματικό στηριζόμενο σε επιστημονικές διαπιστώσεις, αποφαίνεται ο γιατρός Π. Παρασκευόπουλος, ότι η τοποθεσία είναι κατάλληλη από απόψεως υγιεινής για ανέγερση του συνοικισμού.

Στη συνέχεια η Επιτροπή του συνοικισμού στην ανακοίνωσή της παραθέτει και το έγγραφο του γιατρού Α. Παπαδόπουλου. Διαβάζουμε πάλι την εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» της Πέμπτης 26 Ιουλίου 1923:

Εν Βόλω τη 25 Ιουλίου 1923

*Προς τον Πρόεδρον Περιθάλψεως Προσφύγων. Παράρτημα Βόλου –
Ενταύθα*

κ. Πρόεδρε

Μετ' ευχαριστήσεως θέλω να φέρω εις γνώσιν της αξιοτίμου Επιτροπής τας αντιλήψεις εκ της μετ' αυτής και του κ. Παρασκευοπούλου, ιατρού, μεταβάσεως εις θέσιν Ξηρόκαμπος, ένθα πρόκειται να οικοδομηθή ο Συνοικισμός Προσφύγων. Γενομένης επί τόπου επισταμένης εξετάσεως μετά του συναδέλφου μου κ. Παρασκευοπούλου από υγιεινής απόψεως θεωρείται ως η ολιγότερον προσβεβλημένη από ελονοσίαν, καθ' ότι το έδαφος είναι ξηρόν και έχει ύψος 10 μέτρων περίπου από της επιφανείας της θαλάσσης. Αι δε ελώδεις εστίαι αν και απέχουν από την θέσιν ταύτην 2 - 2,5 χιλιομ. ουχ ήττον προς εξάλειψιν της ελονοσίας η οποία προσβάλλει και αυτήν την πόλιν του Βόλου, η επιχωμάτωσις αυτών επιβάλλεται. Συνεπώς θεωρώ την θέσιν ταύτην ως την καλύτεραν του Συνοικισμού προσφύγων.

Μεθ' υπολήψεως

Α. Παπαδόπουλος

Και η Επιτροπή μετά την παράθεση των παραπάνω εγγράφων καταλήγει:

Η Επιτροπή κατόπιν των ανωτέρω εγκυροτάτων γνωματεύσεων συνιστά εις τους πρόσφυγας να αποβλέπωσι μετ' εμπιστοσύνης εις το έργον της κρατικής μέριμνας υπέρ ανεγέρσεως υγιεινών συνοικισμών και να μη δίδωσι ουδεμίαν προσοχήν εις διαφόρους διαδόσεις.

*Η Επιτροπή: Χρήστος Λούλης, Α. Νικολαΐδης
Ι. Κατσαρός, Ι. Παπαγεωργίου, Σ. Πετρόχειλος.*

Και ενώ το θέμα φαινόταν ότι είχε διαφωτισθεί πλήρως, την επόμενη

Η ίδρυση του προσφυγικού συνδικαλισμού Νέας Ιωνίας Βόλου
(1923 – 1924)

ακριβώς ημέρα, Παρασκευή 27 Ιουλίου 1923, στην ίδια εφημερίδα η Ιατρική Εταιρία Βόλου με δήλωσή της αναφέρει ότι «ο Ξηρόκαμπος δεν είναι ο καταλληλότερος χώρος προς εγκατάστασιν αυτών». Παραθέτουμε το σχετικό κείμενο:

ΔΗΛΩΣΙΣ

Η Ιατρική Εταιρία Βόλου και μετά την ανακοίνωσιν της Επιτροπής προσφύγων φρονεί ότι ο Ξηρόκαμπος δεν είναι ο καταλληλότερος χώρος προς εγκατάστασιν αυτών.. Ο τόπος αυτός ήταν ελώδης... Εν πρώτοις δεν πρέπει να λησμονήται ότι εκεί κατεσκήνωσαν προ έξι (6) ετών Ρώσσοι πρόσφυγες από τους οποίους τη βοήθεια των κακοήθων πυρετών δεν έμεινε κανείς, ο οποίος να πληροφορήση την Επιτροπή πόσον υγιεινόν είναι το μέρος εκείνο... Δεν συμφωνούμεν, αλλά να γίνη εκεί που είχαμε πη. (Σημείωση: Γι' αυτούς τους Ρώσους ο Μικρασιάτης Γιάννης Μπασματζίδης, 90 ετών, στις 6-2-1993, μας είπε: «Αυτοί οι Ρώσοι ήταν στρατιώτες του στρατηγού Βράνγκελ και τους είχαν βάλει σε σκηνές στον Ξηρόκαμπο ακριβώς μόλις περνάμε τη γέφυρα του Κραυσίδαωνα στην οδό 2ας Νοεμβρίου, δεξιά, εκεί, που σήμερα είναι μια μικρή πλατεία με το μνημείο της Εθνικής Αντίστασης, μέσα σε μπαξέδες. Αυτοί πράγματι, ήταν κάτι θηρία άνδρες, αλλά λόγω ασθενειών πέθαιναν κάθε μέρα πολλοί, μέχρι που χάθηκαν. Αυτά έγιναν μετά το 1918». Για τον στρατηγό Βράγγελ η Εγκυκλοπαίδεια ΠΑΠΥΡΟΣ-ΛΑΡΟΥΣ στο λήμμα Βράνγκελ γράφει: «Ο στρατηγός WRANGEL το 1917 ήταν επικεφαλής των αντιεπαναστατικών δυνάμεων (Λευκών) δηλ. στρατός που πολεμούσε τους κομμουνιστές. Υποστηριζόμενος μόνον υπό των Συμμάχων, όχι όμως και του πληθυσμού, υποχώρησε ατάκτως, τα δε λείψανα του στρατού του διεκπεραιώθηκαν στην Κωνσταντινούπολη »). Από εκεί, φαίνεται, επειδή ήμασταν σύμμαχοι με την Αντάντ (Αγγλία - Γαλλία - Ιταλία), μας έστειλαν και εδώ έναν αριθμό στρατιωτών, που τους εγκατέστησαν στον Ξηρόκαμπο μέσα σε σκηνές και «χάθηκαν».

Βόλος 26 Ιουλίου 1923

Ο Πρόεδρος Ο Γραμματέας Δ. Ι. Σαράτσης Γ. Ντινόπουλος».
Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Έκτο δημοσίευμα (Κυριακή 22 Οκτωβρίου 2023)

Στο προηγούμενο δημοσίευμα διαβάσαμε ότι, ενώ το θέμα είχε ξεκαθαριστεί και ο συνοικισμός θα αναγειρόταν στη θέση Ξηρόκαμπος, πέρα (βόρεια) από τον χείμαρρο Κραυσίδωνα, έρχεται η Ιατρική Εταιρία του Βόλου (Πρόεδρος Δ. Ι. Σαράτσης) και εκφράζει τις αντιρρήσεις της. Διαβάζουμε τη συνέχεια:

«Η Ιατρική Εταιρία του Βόλου, έγκριτοι γιατροί και αυτοί, έχει τις αντιρρήσεις της για τον Ξηρόκαμπο και επιμένει στο «εκεί που είχαμε πη». Αυτό το μέρος ήταν εκεί όπου είναι σήμερα το Παγκύπριο Γυμνάσιο, στην περιοχή Τσιμπούκη (οδ. Κύπρου με Γιάννη Δήμου), όπως θα δούμε πιο κάτω σε επόμενο δημοσίευμα. Οπωσδήποτε και η άποψη της Ιατρικής Εταιρίας είχε τα επιχειρήματά της και δε θα μπορούσε να θεωρηθεί αντιεπιστημονική. Ο καιρός όμως περνούσε και οι ατέρμονες συζητήσεις θα ήταν σε βάρος των προσφύγων και γι' αυτό η Επιτροπή παίρνει τις αποφάσεις της.

Το Σάββατο, 28 Ιουλίου 1923, διαβάζουμε στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ».

Η ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Συνήλθε και χθες το εσπέρας η Επιτροπή Στεγάσεως Προσφύγων ίνα αποφασίση επί της εργολαβίας της ανοικοδομήσεως του συνοικισμού και κατακυρώση τα πρωτόκολλα, είτε εις τον τελευταίον μειοδότην κ. Γκούνην, είτε εις τους δύο ομού εργολάβους. Επειδή όμως παρουσιάστηκε ο κ. Τσαλαπάτας, όστις προσεφέρθη ν' αναλάβη την ανέγερσιν των οικοδομών με συμφεροτέρους όρους, η Επιτροπή θα συνέλθη και σήμερα ίνα αποφασίση τελικώς επί του ζητήματος.

Φαίνεται ότι η ανέγερση αποφασίστηκε οριστικά, αλλά γραφειοκρατικές διαδικασίες την εμποδίζουν να προχωρήσει.

Στο μεταξύ, την επόμενη ημέρα στην εφημερίδα της Κυριακής («ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», 29 Ιουλίου 1923), ο Μικρασιατικός Σύνδεσμος δημοσιεύει μακροσκελέστατη ανακοίνωση για την επιλογή του μέρους ανέγερσης του Συνοικισμού στον Ξηρόκαμπο, προκειμένου να καθυσχύσει τους πρόσφυγες, αλλά και να βρει την ευκαιρία ν' αναπτύξει τα πλεονεκτήματα της θέσης που επιλέχθηκε. Αναφέρεται, λοιπόν:

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Αδελφοί πρόσφυγες,

Ο Μικρασιατικός Σύνδεσμος ως αμέσως ενδιαφερόμενος διά την υγείαν και ευημερίαν σας και αφορμήν λαμβάνων εκ των συγκρουομένων γνώμων των ιατρών της πόλεώς μας και του δημιουργηθέντος θορύβου εις τας εφημερίδας σπεύδει να σας ανακοινώση τα κατωτέρω:

Κατά την σύσκεψιν της Ιατρικής Εταιρίας Βόλου γενομένης τελευταίως εις την Δημαρχίαν, παρισταμένου και του Προέδρου του Συνδέσμου μας Α. Παπαδοπούλου ιατρού, ενεκρίθη κατ' αρχάς η τοποθεσία περιφέρειας Τσιμπούκη, ένθα νυν διαμένουσι οι πρόσφυγες Νικομηδείας (Σημείωση: Διέμεναν εκεί από τον Ιούνιο του 1921) προς ανέγερσιν του προσφυγικού συνοικισμού, εάν ο χώρος είναι επαρκής, μη αποκλειομένης όμως και της τοποθεσίας Ξηρόκαμπος, ως επίσης υγιεινού, υπό την επιφύλαξιν της επιχωματώσεως των εις μεγάλην απόστασιν ευρισκομένων ελών. Επειδή όμως η τοποθεσία Τσιμπούκη υπό έποψιν εκτάσεως είναι ανεπαρκής και επειδή έως ότου απαλλοτριωθώσι τα εκεί γήπεδα χρειάζεται καιρός και ο χειμών πλησιάζει και η διαμονή μας εις τας αποθήκας και τρώγλας είναι εντελώς αδύνατος, η Επιτροπή της οικοδομής επροτίμησεν την θέσιν Ξηρόκαμπος υποσχουμένη εκτός της επιχωματώσεως και πολλά άλλα διά την υγείαν μας υποδειχθέντα αυτά υπό του κ. Προέδρου μας και τα οποία η Επιτροπή ευμενώς απεδέχθη να εκτελέση.

Το Διοικητικόν Συμβούλιον επισκεφθέν επανειλημμένως την τοποθεσίαν ταύτην μετά γεωπόνου πρόσφυγος, απέχουσαν μόλις λεπτά από του δημοτικού θεάτρου και ανταλλάξαν γνώμας και διά το υγιεινόν και διά το νερό και διά την έκτασιν και διά το ξηρόν του εδάφους και ύψους και ζητήσαν γνώμας επιστημόνων ενέκρινε και αυτό την τοποθεσίαν ταύτην. Όσον δε δια τα εις απόστασιν ευρισκόμενα έλη, τα οποία επιφέρουν κυρίως την ελονοσίαν και εις την πόλιν του Βόλου, μετά την επιχωμάτωσιν αυτών θα είναι εντελώς ακίνδυνα.

Ας μη λησμονώμεν δε ότι αι αποθήκαι και αι τρώγλαι εις τας οποίας διαμένομεν είναι ανθυγιειναί και ακατάλληλοι υφ' όλας τας απόψεις, ενώ ο μέλλων να κτισθή συνοικισμός με πέτρινα σπίτια θα περιλαβάνη, εκτός των πολλών ευκολιών εις το μέσον και πλατείαν, σχολείον, νοσοκομείον, αγοράν και έκτασιν αρκετήν καλλιεργήσιμον.

Εκ του Γραφείου του Μικρασιατικού Συνδέσμου

Ύστερα από τον θόρυβο, που έγινε για την καταλληλότητα του τόπου, στον οποίο θ' αναγειρόταν ο Συνοικισμός και την απαρίθμηση των πλεονεκτημάτων του Ξηροκάμπου, επιλέχθηκε οριστικά η θέση αυτή και δύο ημέρες μετά, την Τρίτη 31 Ιουλίου 1923, διαβάζουμε στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» μια είδηση, που βάζει τέλος στην αγωνία των προσφύγων.

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ. ΕΓΚΡΙΣΙΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΣ

Μετά την έγκρισιν των πρακτικών της μειοδοσίας της οικοδομής του προσφυγικού συνοικισμού υπό του Κεντρικού Ταμείου Στεγάσεως Προσφύγων προς ω απεστάλησαν ήδη τα πρακτικά, θ' αρχίσουν αι εργασίαι της οικοδομής. Ελπίζεται ότι η έγκρισις θα έλθη εντός της εβδομάδος, ούτως ώστε η οικοδομή ν' αρχίση το βραδύτερον από της προσεχούς Δευτέρας. Εν τω μεταξύ η ανόρυξις φρεάτων εξακολουθεί. Μέχρι του Σαββάτου δε θα είναι έτοιμα οκτώ τοιαύτα. Η μεταφορά λίθων θα γίνη κατά το πλείστον εκ των λατομείων Γορίτσης, ελαχίστη δε ποσότης θα μεταφερθή εκ των λατομείων της Αρμυθιάς (Σημείωση: Δεν βρήκαμε πού ήταν αυτό το λατομείο εξόρυξης πέτρας.

Τέρμα λοιπόν οι συζητήσεις. Αρχίζει πια η δουλειά. Άλλωστε από την ημέρα που διάβασαν οι πρόσφυγες ότι θ' ανεγερθεί προσφυγικός συνοικισμός στο Βόλο (Παρασκευή 11 Μαΐου 1923) μέχρι την ημέρα εκείνη (Τρίτη 31 Ιουλίου 1923) έχουν περάσει σχεδόν δυόμισι μήνες και το όνειρο είναι ακόμη στα χαρτιά. Φαίνεται πως πλησιάζει η ημέρα, που θ' αρχίσουν οι εργασίες. Και να η ευχάριστη είδηση, την Κυριακή 5 Αυγούστου 1923 στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ»:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ. ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΙΣ

Εις το ενταύθα Γραφείον της Υποεπιτροπής Στεγάσεως των Προσφύγων ελήφθη η έγκρισις της Κεντρικής Επιτροπής της γενομένης κατά την παρελθούσαν εβδομάδα δημοπρασίας διά την ανέγερσιν του προσφυγικού συνοικισμού. Κατόπιν τούτου αρχίζει από της αύριον Δευτέρας η εργασία της κατασκευής των σπιτιών, τα οποία ως γνωστόν θα είναι λιθόκτιστα. Μέχρι τούδε εις τον χώρον του συνοικισμού κατεσκευάσθησαν οκτώ φρέατα επαρκή διά το έργον της οικοδομής. Ήδη η προσπάθεια στρέφεται διά την ταχύτεραν κατασκευήν του συνοικισμού, ούτως ώστε η εγκατάστασις αυτού των προσφύγων να συμπέση τα τέλη του προσεχούς Σεπτεμβρίου.

Ανακούφιση στις καρδιές των προσφύγων. Τα σπίτια θα γίνουν λιθόκτιστα και οι αρμόδιοι θα προσπαθήσουν να τα παραδώσουν μέσα σε δύο μήνες, πριν αρχίσουν οι βροχές (!). Είναι δυνατόν να βάλουν το κεφάλι τους κάτω από δικούς κεραμίδι και να λυτρωθούν από την ομαδική - σταυλική ζωή στις αποθήκες; Σαν ψέματα τους φαίνονται. Όμως χαίρονται κι ελπίζουν, γιατί βλέπουν ότι το έργο αρχίζει. Και την Τρίτη, 7 Αυγούστου 1923, όσοι δεν ήταν εκεί κοντά στον Ξερόκαμπο να δουν τα έργα διάβασαν στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ»:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ - ΕΝΑΡΞΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ήρχισεν από χθες η προπαρασκευαστική εργασία διά την ανέγερσιν του συνοικισμού. Χθες εγένετο η διαχάραξις τεσσάρων τμημάτων περιλαμβανόντων τριάκοντα δύο οικήματα. Η ανόρυξις των φρεάτων εξακολουθεί. Εντός δε της εβδομάδος αρχίζει και η ανοικοδόμησις, μεταφερομένης ήδη προς τούτο της απαιτουμένης ασθέστου.

Είναι, λοιπόν, γεγονός! «Ήρχισεν η εργασία!». Στις αποθήκες, στις σκηνές, στα σχολεία και στους κάθε λογής καταυλισμούς των προσφύγων θεμελιώνονται ελπίδες, χτίζονται όνειρα, δημιουργούνται προοπτικές για μια ανθρώπινη ζωή.

Η Επιτροπή Στεγάσεως Προσφύγων έχει τεθεί σε κίνηση και έχει προγραμματίσει τις φάσεις της ανέγερσης, γεγονός, που επιβεβαιώνεται, από την παρακάτω είδηση - διαμαρτυρία, που δημοσιεύεται την ίδια ημέρα (Τρίτη 7 Αυγούστου 1923, «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ») και αφορά τα κουφώματα των οικοδομών!).

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ - Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Η Επιτροπή Στεγάσεως Προσφύγων κατά την ανάθεσιν της εργασίας παραθύρων και θυρών του προσφυγικού συνοικισμού παρεχώρησεν εις ημάς, οίτινες τυγχάνομεν πρόσφυγες, μόνον την κατασκευήν 150 κουφωμάτων, ενώ εν όλω ταύτα είναι περί τα 2000 και τούτο κατόπιν προσωπικής εγγυήσεως. Όσον δε αφορά την εγγύησιν δυνάμεθα να καταβάλωμεν χρηματικήν. Ελπίζομεν ότι η Επιτροπή δεν θα θελήση να μη λάβη υπ' όψιν της τα δίκαια παράπονά μας και νομίζομεν ότι θα δώση και εις ημάς εργασίαν ανάλογον.

Οι πρόσφυγες: Β. Παπαδόπουλος, Π. Ματαιιάδης, Ι. Παπαδόπουλος, Σ. Σταύρου και Σ. Αθανασίου.

Την επόμενη ημέρα, Τετάρτη 8 Αυγούστου, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» δίνει μια εκτενή ειδησεογραφία για τον προσφυγικό συνοικισμό. Πόσα σπίτια θα γίνουν, πότε θα

Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού Νέας Ιωνίας Βόλου
(1923 – 1924)

Χάρτης της περιοχής Βόλου στον οποίο φαίνεται στα βορειοδυτικά του Κραυσίδωνα ο Ξηρόκαμπος πριν κτισθεί ο προσφυγικός συνοικισμός της Νέας Ιωνίας. Διακρίνονται, μετά τον Κραυσίδωνα, μερικά κτίσματα και η οδός που οδηγεί στο Νεκροταφείο.

(Πηγή: Αρχείο του ορειβάτη Αντώνη Αραχωβίτη).

τελειώσουν, τι θα γίνει με το οικονομικό ζήτημα, αλλά και με την επίσπευση των εργασιών, γιατί πλησιάζουν οι βροχές. Διαβάζουμε:

ΣΥΝΤΟΝΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΔΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΝ

Ύστερα από πολλές διατυπώσεις και αναβολάς, ήρchiσεν η εργασία διά την ανέγερσιν του Συνοικισμού. Θα καταβληθή δε προσπάθεια ούτως ώστε μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου να είναι έτοιμα πλέον των 500 σπιτιών εις τα οποία θα εγκατασταθώσι πρόσφυγες διαμένοντες ήδη εις αποθήκας κατά το πλείστον αυτών. Κατά τας διαβεβαιώσεις της Επιτροπής Στεγάσεως των Προσφύγων δεν πρόκειται να παρουσιαστούν μελλοντικά δυσχέρειαι εν τη εκτελέσει του έργου τούτου.

Ημείς όμως φρονούμεν διά παν ενδεχόμενον δέον να ληφθούν σοβαρώς υπ' όψιν μερικά πράγματα, όχι βεβαίως ασήμαντα, εννοούμεν το οικονομικόν ζήτημα. Είναι γνωστόν ότι έως τώρα ενεκρίθη αρμοδίως η διάθεσις διά τον Συνοικισμόν χρηματικού ποσού εκ 500.000 δραχμών. Μετά την εξάντλησιν δε τούτων θα επακολουθήση καταβολή πιστώσεως εξ ετέρου ημίσεος εκατομμυρίου.

Ας μη λησμονήται ακόμη ότι από την εποχήν του φθινοπώρου, από τότε δηλ. που αρχίζουν αι βροχαί δεν μας χωρίζει και μακρόν διάστημα. Και όταν μέχρι του χρονικού τούτου ορίου τα προσφυγικά σπίτια δεν γίνουν η ανοικοδόμησις των δι' αργότερον θα είναι όχι μόνον δύσκολος, αλλά και αν κτισθούν η χρησιμοποίησις των λόγω της υγρασίας δεν θα είναι δυνατή».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Έβδομο δημοσίευμα (29 Οκτωβρίου 2023)

Στο προηγούμενο δημοσίευμα, μέσα, πάντοτε, από τις σελίδες του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» της εποχής εκείνης, διαβάσαμε για τον προβληματισμό της θέσης για την ανέγερση του προσφυγικού συνοικισμού, αλλά και την τελική επιλογή στη θέση «Ξηρόκαμπος». Επίσης διαβάσαμε ότι άρχισε ήδη με σύντονη εργασία το έργο της ανοικοδόμησης. Σήμερα, πλέον, μπαίνουμε στην θεμελίωση των πρώτων σπιτικών και τα εγκαίνια. Διαβάζουμε «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994» την ιστορική αυτή σελίδα:

«Μας προξενεί εντύπωση, ότι οι εφημερίδες της εποχής εκείνης, (εδώ ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ»), μαζί με την ειδησεογραφία, κάνουν και κριτική και επισημαίνουν τις συνέπειες ενός τόσο σοβαρού έργου στην ίδια ακριβώς στήλη. Έτσι η ανάγνωση της εφημερίδας και πληροφορεί και προβληματίζει τους πάντες.

Διαβάζουμε λοιπόν ότι «ήρχισεν η εργασία διά την ανέγερσιν του προσφυγικού συνοικισμού», αλλά εκφράζεται κι ο φόβος διακοπής λόγω και χρημάτων, και του επερχόμενου χειμώνα.

Πράγματι οι εργασίες προχωρούν με γοργό ρυθμό. Την επόμενη ημέρα, Πέμπτη 9 Αυγούστου 1923, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» γράφει:

Ο ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Ως πληροφορούμεθα ήρχισεν από χθες η εκσκαφή των θεμελίων των οικημάτων του προσφυγικού συνοικισμού. Από σήμερον δε άρχεται και το κτίσιμο των θεμελίων. Η εργασία της οικοδομής θα εξακολουθήση εντατικώς ως μας εβεβαίωσαν.

«Δόξα σοι ο Θεός», θα αναφώνησαν με ανακούφιση οι πρόσφυγες!

Η ανέγερση του προσφυγικού συνοικισμού στον Βόλο είναι ασφαλώς ένα σπουδαίο γεγονός. Είναι ο πρώτος αστικός συνοικισμός των προσφύγων, που ανεγείρεται στη Θεσσαλία. Η Πολιτεία ξεκινάει μια προσπάθεια, γιγαντιαία αληθινά, για να στεγάσει τους αστούς πρόσφυγες, αυτούς δηλ. που προέρχονταν από μεγάλες ή μικρές πόλεις και ήταν έμποροι, επαγγελματίες κ.λπ. σε συνοικισμούς γύρω από τις μεγάλες πόλεις (Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Βόλο κ.ά.) για ν' αναπτύξουν τις οικείες επαγγελματικές τους δραστηριότητες στη νέα τους πατρίδα.

**Ο ΘΕΜΕΛΙΟΣ ΛΙΘΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ
ΤΟ ΟΝΟΜΑ «ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ»**

Τα Τετράγωνα

Με κασμάδες και φτυάρια άρχισε το σκάψιμο για τα θεμέλια των πρώτων σπιτιών του προσφυγικού συνοικισμού. Μέσα στο κατακαλόκαιρο, Αύγουστο μήνα, ένα σμάρι εργατών, οι πιο πολλοί απ' αυτούς θα ήταν πρόσφυγες, γυμνοί από τη μέση κι απάνω σκάβουν τη χέρσα γη του Ξερόκαμπου, κοντά στα 200 μέτρα πάνω απ' τον Κραυσίδωνα στην προέκταση της οδού 2ας Νοεμβρίου. Εκεί θα κτίζονταν τα πρώτα σπίτια του συνοικισμού τα λεγόμενα «Τετράγωνα», γιατί οι μηχανικοί τα σχεδίασαν σε ομάδες - ομάδες, που η κάθε μια σχημάτιζε ένα τετράγωνο. Στην αρχή κανένας δεν μπορούσε να ξεχωρίσει ανάμεσα στα κοτρώνια, στις κάπαρες, στις λυγαριές και τα γαϊδουράγκαθα ποιοι είναι οι δρόμοι, οι πλατείες ή οι άλλοι κοινόχρηστοι χώροι. Δεν είχε χαραχτεί, ούτε είχε διαμορφωθεί στο έδαφος κάτι που να δείχνει το σχέδιο του συνοικισμού.

Έργο όνειρο, έργο προσδοκία, έργο ζωής για τους πρόσφυγες. Η έναρξή του δεν μπορούσε να περάσει έτσι στα μουγγά, απαρατήρητη. Έπρεπε να γίνουν κι επίσημα εγκαίνια για τον θεμέλιο λίθο. Περιχαρείς διαβάζουν στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ, την Παρασκευή 10 Αυγούστου 1923:

ΠΟΤΕ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Τα εγκαίνια της κατασκευής του συνοικισμού θα γίνουν αύριον ή μάλλον κατά τας αρχάς της προσεχούς εβδομάδος. Εις αυτά θα παραστεί ο Νομάρχης Λαρίσης και άλλοι επίσημοι.

Επειδή ο συνοικισμός ανεγείρεται, ως γνωστόν, εις απόστασιν ημισείας ώρας από το κεντρικόν σημείον της πόλεως και διά να εξυπηρετηθούν αι ανάγκαι των προσφύγων, κρατεί η σκέψις να γίνη επέκτασις της γραμμής του τροχιοδρόμου μέχρι του χώρου, όπου τα προσφυγικά σπίτια. Εκ παραλλήλου θα μελετηθή το ζήτημα του φωτισμού του συνοικισμού.

Για φαντάσου, το τραινάκι που διέσχιζε την οδό Δημητριάδος ν' ανεβεί ίσια την οδό 2ας Νοεμβρίου, να φτάνει στο κέντρο του συνοικισμού και μετά να στρίβει αριστερά να πιάνει τις γραμμές και να γυρίζει στον σταθμό!

Παράλληλα με τις προετοιμασίες για την επίσημη τελετή του θεμέλιου λίθου, το έργο προχωρεί:

Συνεχίζονται αι προκαταρκτικάί εργασίαι διά την αποπεράτωσιν του προσφυγικού συνοικισμού. Αύριον θα γίνη δημοπρασία δι' ενσφραγίστων προσφορών προς προμήθειαν κεράμων διά τον

συνοικισμόν, τα εγκαίνια του οποίου θα γίνουν εντός της αρχομένης εβδομάδος («ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», Κυριακή 12 Αυγούστου 1923).

Έτσι μπαίνουμε στην εβδομάδα του Δεκαπενταύγουστου. Στη μεγάλη γιορτή της Παναγίας ορίστηκαν να γίνουν τα εγκαίνια του προσφυγικού συνοικισμού. Την παραμονή, Τρίτη 14 Αυγούστου 1923, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» δημοσιεύει:

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Ελήφθη χθες τηλεγράφημα του Νομάρχου Λαρίσης κ. Τσιτσιλία, διά του οποίου αναγγέλει ότι η τελετή του θεμελίου λίθου του προσφυγικού συνοικισμού, θα λάβη χώραν αύριον Τετάρτην και ώραν βην απογευματινήν.

Κατ' αυτήν θα παραστώσι ο κ. Νομάρχης, η δημοτική αρχή της πόλεως, η Επιτροπή Στεγάσεως των Προσφύγων και πλήθος κόσμου.

Αι λεπτομέρειαι της διεξαγωγής της τελετής θα ορισθώσι σήμερον, οπότε και θα σταλώσι αι προσκλήσεις. Καταβάλλεται πάσα δυνατή προσπάθεια, όπως η τελετή διεξαχθεί εν πάση μεγαλοπρεπεία.

Το ευχάριστο νέο μεταδόθηκε αστραπιαία από στόμα σε στόμα στους καταυλισμούς των προσφύγων. Οι «εκ Νικομηδείας» πρόσφυγες, που ζούσαν σε σκηνές γύρω στο Γυμναστήριο, αναγάλιασαν. Αυτοί που ήταν «σταυλισμένοι» στην παλιά τούρκικη στρατώνα στην πλατεία Ρήγα Φεραίου και αγνάντευαν με χαρά προς το τέρμα της οδού 2ας Νοεμβρίου να πηγαινοέρχονται κάρα με οικοδομικά υλικά, διαισθάνθηκαν ότι κάτι καλό γίνεται γι' αυτούς. Οι «καταληψίες» των κεντρικών σχολείων του Βόλου αναθάρρησαν, γιατί κάποιες πληροφορίες έλεγαν ότι αυτοί θα βολευτούν πρώτοι για να δοθούν οι αίθουσες στους μαθητές. Οι στοιβαγμένοι στις καπναποθήκες, που ζούσαν σε «πολυτελή διαμερίσματα», χωρισμένα με κουρελούδες και λινάτσες, έβγαλαν αναστεναγμό ανακούφισης, γιατί οπωσδήποτε και αυτοί θα έπιαναν σπίτι στο συνοικισμό, προκειμένου ν' ανοίξουν οι αποθήκες για δουλειά. Και οι άλλοι, που ήταν «βολεμένο» σε επίτακτα σπίτια ή μοναχοί τους κατάφεραν να βρουν μια τρύπα για να βάλουν την οικογένειά τους, χάρηκαν, γιατί κάτι θα έμενε και γι' αυτούς.

Όλοι οι πρόσφυγες ονειρεύτηκαν ένα δικό τους σπίτι στον προσφυγικό συνοικισμό!

Και ξημέρωσε η 15η Αυγούστου, ημέρα Τετάρτη, του 1923. Τί μέρα χαρούμενη γι' αυτούς τους ταλαιπωρημένους ανθρώπους! Ενα χρόνο από τότε, που τους ξέβρασε το μαύρο κύμα της προσφυγιάς του '22, σήμερα Δεκαπενταύγουστο, γιορτή της Παναγιάς, που τους φύλαξε και τους έσωσε, θα πάνε όλοι τους στον Ξηρόκαμπο, «πέραν του Κραυσίνδωνος», να παραστούν στα εγκαίνια του

θεμέλιου λίθου των σπιτιών, που χτίζει το Κράτος γι' αυτούς. Τέλος πια οι αποθήκες, τα σχολεία, η στρατώνα, οι σκηνές!

Η τελετή ορίστηκε στις 6 το απόγευμα. Αυτοί όμως βιάζονται. Από νωρίς άρχισαν να καταφθάνουν απ' όλα τα σημεία της πόλης. Περνούσαν τον ξεροπόταμο Κραυσίδωνα, που ήταν γεμάτος κοτρόνια, χονδροχάλικα και λακκούβες και, μετά από καμιά διακοσαριά μέτρα, στην προέκταση της οδού 2ας Νοεμβρίου, έφταναν στο μέρος που θα γινόταν η τελετή του θεμέλιου λίθου του προσφυγικού συνοικισμού, αφού άφηναν πίσω τους τα λιγοστά καλύβια του μικρού συνοικισμού της Αγίας Βαρβάρας, που ανήκαν σε Μακρινιτσιώτες.

Πιο πάνω απ' αυτά τα καλύβια, μέσα σε μια χέρσα και επίπεδη έκταση, γυμνή, γεμάτη γαιδουράγκαθα, λυγαριές και αγριόχορτα, φαίνονταν κάτι χρωματιστά παλούκια να οριοθετούν το μέρος στο οποίο θα κτιζόνταν αυτά τα πρώτα σπίτια του συνοικισμού. Αν καθόσουν στην αρχή της έκτασης αυτής, αγκάλιαζες με μια ματιά όλο τον χώρο, που σχημάτιζε ένα ορθογώνιο, περίπου, μήκους 350 μ. και πλάτους 200 μ. Μέσα σ' αυτό θ' αναπτυσσόταν *«ο μέλλων να κτισθή συνοικισμός με πέτρινα σπίτια και θα περιλαμβάνη εκτός των πολλών ευκολιών εις το μέσον και πλατεϊάν, σχολείον, νοσοκομείον, αγοράν και έκτασιν αρκετήν καλλιεργήσιμον»*, όπως διαβάσαμε σε προηγούμενη ανακοίνωση του Μικρασιατικού Συνδέσμου.

Ήδη τα θεμέλια από τα πρώτα συγκροτήματα σπιτιών είχαν ανοιχτεί και εκεί κάπου είχε στηθεί μια εξέδρα με σανίδια για ν' ανέβουν οι επίσημοι και να γίνει ο αγιασμός, να κτισθεί στα θεμέλια από τον εκπρόσωπο της Πολιτείας η πρώτη πέτρα και ν' ακουστούν πανηγυρικοί λόγοι για τη σημασία του γεγονότος. Γύρω-γύρω ένα ποικιλόχρωμο πλήθος, *«συν γυναιξί και τέκνοις»* θα παρακολουθούσαν, θα ζητωκραύγαζαν και θα χειροκροτούσαν ευχαριστημένοι.

Απόγευμα, λοιπόν, του Δεκαπενταύγουστου του 1923, ώρα 6. Τον αγιασμό τέλεσε ιερέας, που, μάλιστα, *«αργοπόρησε»* (*«Η ΘΕΣΣΑΛΙΑ»*, 16-08-1923)]. *«Ευλογητός ο Θεός...»*. Άρχισε ο Αγιασμός. Όλοι σιωπούν, όλοι σταυροκοπιούνται. *«Σώσον Κύριε τον λαόν σου...»*. Οι πρόσφυγες βιώνουν την ιερότητα της στιγμής. Αυτοί έφεραν από τις αλησμόνητες πατρίδες τους τα θρησκευτικά τους βιβία και τις χριστιανικές τους παραδόσεις.

Μετά τον αγιασμό ο Νομάρχης Τσιτσιλίας πήρε με το μυστήρι λάσπη κι έχτισε την πρώτη πέτρα. *«Έθεσε τον θεμέλιον λίθον»* συγκινημένος κι εκείνη τη στιγμή φώναξε το όνομα του συνοικισμού: *« ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ »*.

Το όνομα φέρνει δάκρυα χαράς και συγκίνησης στους Μικρασιάτες. Φουσκώνουν τα στήθη τους από εθνική περηφάνεια, γιατί μπορεί να έφυγαν από

την ιωνική γη γυμνοί και πεινασμένοι, χάνοντας απ' τα μάτια τους την πανάρχαια ελληνική τους πατρίδα, τώρα όμως την κουβαλούν μέσα στις καρδιές τους, στις ψυχές τους και θ' ακούν το όνομά της κάθε μέρα : «ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ», «ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ»!

Η «Νέα» τους «Ιωνία» θα γίνει η κιβωτός του μικρασιατικού Ελληνισμού, όπου Σμυρνιοί και Κωνσταντινοπολίτες, Αϊβαλιώτες και Περγαμαλήδες, Βουρλιώτες και Εγγλεζονησιώτες, Προυσαλήδες και Νικομηδειώτες, Θειριανοί και ΦωκIANOί, Πόντιοι και Καππαδόκες, θα καταθέσουν την ορθόδοξη χριστιανική τους πίστη, την ακραιφνή ελληνική τους συνείδηση και την πλούσια ελληνική τους παιδεία, για να δημιουργηθεί μια νέα πόλη με ανθρώπους τίμιους, εργατικούς, δημιουργικούς, που αγαπούν τον Θεό, τη Ζωή και τον Άνθρωπο.

Ακολούθησαν οι λόγιοι των επισήμων και η τελετή έκλεισε με ευχές και πανηγυρισμούς. Ήταν Τετάρτη 15 Αυγούστου 1923. Τότε γεννήθηκε και βαφτίστηκε η Νέα Ιωνία του Βόλου, η Νέα Ιωνία της Μαγνησίας».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Όγδοο δημοσίευμα (5 Νοεμβρίου 2023)

Στο προηγούμενο δημοσίευμα διαβάσαμε τη δική μου εκδοχή για την τελετή των εγκαινίων της θεμελίωσης του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας. Σήμερα θα παρακολουθήσουμε την ακριβή περιγραφή από την εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ». Διαβάζουμε:

«Την επόμενη ημέρα, Πέμπτη 16 Αυγούστου 1923, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» σε δίστηλη ειδησεογραφία στην πρώτη σελίδα περιγράφει:

ΤΑ ΧΘΕΣΙΝΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

ΟΙ ΕΚΦΩΝΗΘΕΝΤΕΣ ΛΟΓΟΙ

Χθες το απόγευμα εγένοντο τα εγκαίνια της καταθέσεως του θεμελίου λίθου του προσφυγικού συνοικισμού. Κατά την τελετήν ταύτην παρέστησαν ο Νομάρχης Λαρίσης κ. Τσιτσιλίας, αι Αρχαί της πόλεως και πολλοί πρόσφυγες. Ο συνοικισμός επωνομάσθη «Νέα Ιωνία».

Σχετικώς ωμίλησαν οι κ.κ. Τσιτσιλίας Νομάρχης Λαρίσης, Κουκιάδης Δημαρχών Παγασών και Βάρδας αντιπρόεδρος του Μικρασιατικού Συνδέσμου.

Τους λόγους τούτων δημοσιεύομεν κατωτέρω. (Σημείωση: Η εφημερίδα αυτά τα γράφει με μαύρα τονισμένα γράμματα, όπως, επίσης και τον λόγο του δημάρχου, πιο κάτω):

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΝΟΜΑΡΧΟΥ

Πρόσφυγες!

Καταθέτων τον θεμέλιον λίθον των οικημάτων, τα οποία εις την μέριμναν του Κράτους και του Δήμου Παγασών οφείλονται, δεν σας αποκρύπτω, ότι από τα ίδια με σας συναισθήματα κατέχομαι. Δεν μου διαφεύγει, όπως δεν διαφεύγει κανέναν, ότι εγκαταλείψατε και Πατρίδα και τάφους και ιερά, και ότι εσκορπίσθητε εις τους τέσσαρας ορίζοντας, θύματα και σεις του ανέμου της εθνικής συμφοράς.

Γνωρίζω, ότι ο νους σας στρέφεται προς τα εκεί, προς την Ανατολήν πάντοτε, και ότι οι πόθοι της επανόδου σας εις την μητρικήν γην, δεν δύνανται ποτέ να σβεσθούν από την Ελληνικήν ψυχήν σας.

Ακούσατε όμως! Στεγασθήτε σήμερα εις τα οικήματα, τα οποία σας προσφέρει η συνερχομένη από την καταστροφήν Πατρίς και προσπαθήσατε, όπως μέσα απ' αυτά αναπηδήσουν οι εκδικηταί του μέλλοντος. Ας αντηχούν κάτω από τους θόλους των τα τραγούδια της Πατρίδος που εχάσατε και τας ψυχάς των παιδιών σας ας ζωογονή πάντοτε η ανάμνησις των στηθέντων πέρα... εκεί... τροπαίων και θρύλλων! Η Ιωνική Ελλάς δεν απέθανε. Καθεύδει. Σας αναμένει να την ανεγείρετε μαζί με τους άλλους υιούς της άλλης Ελλάδος. Αγαπήσατε την πόλιν του Βόλου, η οποία αφθόνως την φιλοξενείαν της σας προσφέρει και δείξατε την ευγνωμοσύνην σας συντελούντες εις την ευημερίαν της, η οποία θα είνε και ιδική σας ευημερία. Η γωνιά αυτή της Θεσσαλικής γης, εις τα γαλανά νερά της οποίας κυλίωνταν τ' αρχαιοπρεπή σας πλοιάρια, δεν στερείται πόρων όπως σας διαθρέψη, αρκεί να εκτείνητε τας χείρας σας να τους αναζητήσητε. Η ιδιοφυΐα σας και αι άλλαι αρεταί σας θα εύρουν εδώ γόνιμον έδαφος δράσεως, αρκεί μεταξύ σας και μεταξύ των αυτοχθόνων συμπολιτών σας να πρυτανεύη το πνεύμα του κοινού συμφέροντος και εις την καρδίαν σας να μη ευρίσκη ποτέ θέσιν το μίσος. Λησμονήσατε τας πικρίας, τας οποίας εδοκιμάσατε, όπως οφείλουν να λησμονήσουν αυτάς πάντες, όσοι αγαπούν την Ελλάδα και εστέ βέβαιοι, ότι η Κυβέρνησις της Επαναστάσεως η οποία τόσον διά σας εμόχθησεν, θα εξαντλήση όλην της την στοργήν διά να σας καταστήση όσον το δυνατόν ευτυχείς εις την

**ΤΑ ΧΘΕΣΙΝΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ
ΟΙ ΕΚΦΩΝΗΘΕΝΤΕΣ ΛΟΓΟΙ**

Χθές τὸ ἀπόγευμα ἐγένοντο τὰ ἐγκοίνια τῆς κατεθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ. Κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην πορεύθησαν ὁ Νομάρχης Δαρδανίου κ. Τσιτσιλίας, οἱ Ἄρχοι τῆς πόλεως καὶ πολλοὶ πρόσφυγες. Ὁ συνεισιρισμὸς ἐκωνομάσθη «Νέα Ἰωνία».

Σχετικῶς ὠμίλησαν οἱ κ.κ. Τσιτσιλίας Νομάρχης Δαρδανίου, Κουκιᾶδης Δημορχῶν Παρασῶν καὶ Βάρδας ἀντιπροεδρῶσι τοῦ Μικρασιατικοῦ Συνδέσμου.

Τοὺς λόγους ταύτων δημοσιεύομεν κατωτέρω.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΝΟΜΑΡΧΟΥ

Ἐκπρόφυγες!

Καταθέτων τὸν θεμέλιον λίθον τῶν οἰκημάτων, τὰ ὅποια εἰς τὴν μέριμναν τοῦ Κράτους καὶ τοῦ Δήμου Παρασῶν ἀφείλονται, δὲν σᾶς ἀποκρύπτω, διὸ ἀπὸ τὰ ἴδια μὲ σᾶς συναισθημάτων κατέχομαι.

Δὲν μοῦ διαφεύγει, ὅπως δὲν διαφεύγει κανένας, διὸ ἐγκατελείψατε καὶ Πατρίδα καὶ τόπους καὶ ἱερά, καὶ διὸ ἐσκορπίσθητε εἰς τοὺς τέσσαρας ὀρίζοντας, θύματα καὶ σεῖς τοῦ ἀνέμου τῆς ἐθνικῆς συμφορᾶς.

στοργὴν διὰ τὰ σᾶς καταστροφή ὄσον τὸ δυνατόν εὐτυχεῖς εἰς τὴν νέαν σας Πατρίδα.

ΤΙ ΕΙΠΕΝ ΕἰΣ ΠΡΟΣΦΥΞ

**Ἐὐρίη Νομάρχα,
Ἐκπρόφυε,**

Ἐσοπιτωμένοι, ἄστεγοι, ταλαιπωρούμενοι, θύματα μιᾶς ἀνεκφράστου Ἐθνικῆς συμφορᾶς, προσερχόμεθα σήμερον εὐλαθεῖς παραστάται εἰς τὴν τοποθέτησιν τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ Συνοικισμοῦ, τὸν ὅποιον ἡ ἀγάπη, τῆς ἐλευθέρου Πατρίδος καὶ ἡ Σῶτῆρα Ἐπανάστασις ἀνεγείρει, διὰ τὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὴν ἐλευθέρου Πατρίδα καὶ πρὸς πάντας τοὺς συντελεστάς τῆς ἀποκαταστάσεώς μας, εἰς τὴν εὐγενῆ καὶ φιλόξενον πόλιν τοῦ Βόλου.

Χωρὶς τὰ λησμονήσωμεν τοὺς τάφους τῶν πατέρων μας, τοὺς ὁποίους πατεῖ ὁ ἐάρβαρος ποδὸς τῶν Τούρκων, χωρὶς τὰ λησμονήσωμεν τὴν ὥρασαν γῆν τὴν ἴσοιαν ἄκοντες ἐγκατελείψαμεν, χωρὶς τὰ λησμονήσωμεν τὴν χθεσινὴν μας εὐτυχίαν, θὰ προσπαθήσωμεν τὰ φέρωμεν μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς ὑπομονῆς τὸν πό-

«ΤΑ ΧΘΕΣΙΝΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ...»

Ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» τῆς Πέμπτης 16 Αυγούστου 1923 σε πρωτοσέλιδο.

νέαν σας Πατρίδα».

(**Σημείωση:** Εδώ ο νομάρχης κάνει μια αναφορά στην Κυβέρνηση της Επανάστασης του 1922 και για τους κόπους της που καταβάλλει για την επίλυση του προσφυγικού ζητήματος. Εμείς προσθέτουμε μερικές πληροφορίες για να μπορέσει ο αναγνώστης να θυμηθεί τα πολιτικά γεγονότα, που ακολούθησαν μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή: Όπως είναι γνωστό αμέσως μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, το Σεπτέμβριο του 1922, εκδηλώθηκε επαναστατικό κίνημα του στρατού και του στόλου με πρωτεργάτες το Νικόλαο Πλαστήρα, το Στυλιανό Γονατά και το Δημήτρη Φωκά. Σχηματίστηκε Κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Αλ. Ζαΐμη, που υποχρέωσε τον βασιλιά Κωνσταντίνο να παραιτηθεί και να φύγει (30 Σεπτεμβρίου 1922) και θεώρησε χρέος της να προχωρήσει στην «παραδειγματική τιμωρία των εχθρών της Πατρίδος, εις τους οποίους οφείλεται η κατάρρευσις του Μικρασιατικού Μετώπου». Μετά από καταδικαστική απόφαση του στρατοδικείου, τουφεκίστηκαν στου Γουδή στις 15 Νοεμβρίου 1922, ο Δημήτριος Γούναρης, πρώην πρωθυπουργός, ο Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης, πρώην πρωθυπουργός, ο Νικόλαος Στράτος, πρώην πρωθυπουργός και υπουργός Εσωτερικών, ο Γεώργιος Μπαλτατζής, πρώην υπουργός Εξωτερικών, ο Νικόλαος Θεοτόκης, πρώην υπουργός Ναυτικών και Στρατιωτικών και ο Γεώργιος Χατζηανέστης, αρχιστράτηγος της Στρατιάς Μικράς Ασίας. («Δίκη των Εξ» 31 Οκτωβρίου έως 14 Νοεμβρίου 1922). Μετά από αυτή την υπόμνηση, συνεχίζουμε την ανάγνωση του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ»

«ΤΙ ΕΙΠΕΝ ΕΙΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕ

Κύριε Νομάρχα, Κύριοι,

Ξεσπιτωμένοι, άστεγοι, ταλαιπωρούμενοι, θύματα μιας ανεκφράστου Εθνικής συμφοράς, προσερχόμεθα σήμερα ευλαβείς παραστάται εις την τοποθέτησιν του θεμελίου λίθου του Συνοικισμού, τον οποίον η αγάπη της ελευθέρας Πατρίδος και η Σώτηρα Επανάστασις ανεγείρει, διά να εκφράσωμεν την ευγνωμοσύνην μας προς την ελευθέρα Πατρίδα και προς πάντας τούς συντελεστάς της αποκαταστάσεώς μας, εις την ευγενή και φιλόξενον πόλιν του Βόλου.

Χωρίς να λησμονήσωμεν τούς τάφους των πατέρων μας, τούς οποίους πατεί ο βάρβαρος πους των Τούρκων, χωρίς να λησμονήσωμεν την ωραιάν γην την οποίαν άκοντες εγκατελείψαμεν, χωρίς να λησμονήσωμεν χθεσινήν ευτυχίαν, θα προσπαθήσωμεν να φέρωμεν μετά πάσης της δυνατής υπομονής τον πόνον της συμφοράς μας και να δημιουργήσωμεν και εις την νέαν Πατρίδα μας τα μέσα, διά των οποίων θα καταστώμεν ικανοί και τους εαυτούς μας να εξυπηρετήσωμεν ως γνήσιοι, τίμιοι και πιστοί Έλληνες και τα εθνικά μας ιδεώδη.

Η πόλις του Βόλου θα είναι ιδιαιτέρα Πατρίς μας και οι κάτοικοι αυτής, οι αγαπητοί αδελφοί μας, μετά των οποίων εν πνεύματι συνεργασίας και κοινότητος συμφερόντων, θα βαδίσωμεν την οδόν της προόδου.

Διά την Κυβέρνησιν της Επαναστάσεως, δι' αυτήν την Επανάστασιν, διά τους Σωτήρας της τιμής μας και της ζωής μας μίαν μόνον λέξιν την στιγμήν αυτήν έχομεν να είπωμεν την λέξιν *ε υ γ ν ω μ ο σ ύ ν η*, χωρίς και αυτή να είναι ικανή να αποδώση εκείνο, το οποίον ακριβώς αισθανόμεθα.

Θα σας παρακαλέσωμεν, κύριε Νομάρχα, όπως γενόμενος διερμηνεύς των αισθημάτων μας αυτών πρός τήν Κυβέρνησιν της χώρας, προσθέσητε την βεβαίωσίν μας, ότι οποτεδήποτε η Πατρίς θα είχε ανάγκην της ζωής μας διά την διεκδίκησιν των δικαίων της, αυτή θα ήτο εις την διάθεσίν της.

Πειθαρχούντες, υποτασσόμενοι εις τας διαταγάς των Κυβερνητών μας, μίαν ευχήν δι' αυτούς έχομεν, την ευχήν, όπως εμπνεόμενοι από τας παραδόσεις της φυλής μας, μας οδηγήσουν εις τους τόπους των Πατέρων μας και εις την οριστικήν αποκατάστασίν μας.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Ο Δημαρχών κ. Δημ. Κουκιάδης είπε τα εξής:

Το Ελεύθερον Κράτος έρχεται σήμερον να θέση τον θεμέλιον λίθον της κατοικίας εις τους μαρτυρήσαντας αδελφούς του δούλου Ελληνισμού. Είνε γραμμένον όπως η ωραία Ελευθερία ανακτάται όχι μόνον με αίματα, αλλά και με μαρτύρια και με διωγμούς και με καταστροφάς! Αι σελίδες της ιστορίας της αναγεννήσεως του Ελληνικού Κράτους μαρτυρούσι περί τούτου. Κατά την μεγάλην Επανάστασιν του 21 αι κοιλιάδες και αι θάλασσαι της Ελληνικής χώρας επληρώθησαν με αίμα διά να επιπλεύση επί τέλους απ' εκεί η γλυκειά Ελευθερία! Η πίστις υπήρξε το ενδεικτικόν της Ελληνικής φυλής. Πιστεύετε και ελπίζετε, αδελφοί πρόσφυγες!

Ίσως εις τας βουλάς της Θείας Πρόνοιας δεν είνε μακράν η ημέρα, καθ' ήν θα επανίδητε πάλιν ελευθέρας τας εστίας σας. Κατά την εδώ διαμονήν σας θα σας περιβάλωμεν με όλην μας την αγάπην. Αι φροντίδες σας θα είνε φροντίδες μας, οι πόθοι σας πόθοι μας, αι σκέψεις σας σκέψεις μας.

Πρώτος ο Δήμος των Παγασών, καθ' α είχεν ιεράν υποχρέωσιν, κατέθεσε γενναίον ποσόν διά την ανοικοδόμησιν του συνοικισμού

σας. Δεν θα παύση δε να παρέχη πάσαν την ηθικήν και υλικήν συνδρομήν διά τας ποικίλας ανάγκας σας.

Η πόλις του Βόλου σας θεωρεί αγαπητούς αδελφούς, εκλεκτούς πολίτας, ευγενείς μάρτυρας και θύματα της Ελευθερίας.

Με την ελπίδα και την πίστιν αυτήν, επιτρέψατέ μοι κύριοι ν' ανακράξω: Ζήτω το Ελληνικόν Έθνος, Ζήτω η Ελληνική Φυλή.

Οι ταλαιπωρημένοι πρόσφυγες άκουσαν τα λόγια των επισήμων, πήραν θάρρος κι άρχισαν να πυργώνουν ελπίδες και όνειρα για μια καλύτερη ζωή στη νέα τους πατρίδα, στη νέα τους πόλη, τη Νέα Ιωνία.

Ο Νομάρχης, Παν. Τσιτσιλίας τους θύμισε: «*Η Ιωνική Ελλάς δεν απέθανε*».

Και βέβαια δεν πέθανε, σκέπτονται, αφού όλοι αυτοί είναι εδώ με την εθνική τους συνείδηση, την ελληνική τους παιδεία, την ορθόδοξη πίστη τους. Τα έχουν όλα μέσα τους και θα τ' αναστήσουν στη Νέα Ιωνία τους. Υπάρχουν όμως ελπίδες να γυρίσουν πίσω; Μπορεί ... Ποιος ξέρει ... Η καρδιά τους είναι εκεί ακόμα ...

Ακούνε τον εκπρόσωπό τους, αντιπρόεδρο του Μικρασιατικού Συνδέσμου Βάρδα, να λέει: «*Η πόλις του Βόλου θα είναι ιδιαίτερα πατρίς μας*» και συμφωνούν.

Ακούν, τέλος, τον Κουκιάδη, Δημαρχούντα, να τους ενθαρρύνει, λέγοντας: «*Η πόλις του Βόλου σας θεωρεί αγαπητούς αδελφούς, εκλεκτούς πολίτας, ευγενείς μάρτυρας και θύματα της Ελευθερίας*» και συγκινούνται.

Και μαζί του ζητωκραυγάζουν:

«Ζήτω το Ελληνικόν Έθνος ! ». «Ζήτω η Ελληνική Φυλή»!

Το βράδυ γύρισαν στα «σπίτια» τους. Άλλοι στις σκηνές τους, άλλοι στη στρατώννα, άλλοι στα σχολεία, άλλοι στις καπναποθήκες, με μια ευχή: Γρήγορα, πριν τους πιάσει ο χειμώνας, να βρίσκονται μέσα σε τοίχους και κάτω από κεραμίδια ενός δικού τους σπιτιού!».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Ένατο δημοσίευμα (12 Νοεμβρίου 2023)

Συνεχίζουμε από το προηγούμενο με αναφορές στις εργασίες για την ανέγερση του προσφυγικού συνοικισμού:

«ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Μετά τους πανηγυρισμούς του θεμέλιου λίθου της Νέας Ιωνίας, οι εργασίες συνεχίζονται εντατικά. Μια εβδομάδα μετά, την Παρασκευή 24 Αυγούστου 1923, διαβάζουμε στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ»:

ΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ. ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Αι εργασίαι διά την ανοικοδόμησιν του προσφυγικού συνοικισμού συνεχίζονται. Ήδη ήρχισεν η κατασκευή 6 οικοδομών εκάστη 12 δωματίων τινά των οποίων υψώθησαν περί το εν περίπου μέτρον από της επιφάνειας της γης. Αρτεσιανά φρέατα ανωρύχθησαν έως τώρα 11. Εδόθη δε χθες η εντολή να γίνουν έτερα 6 και τούτο διά την επάρκειαν του ύδατος, όπερ απαιτείται διά την ανοικοδόμησιν.

Μέχρι τούδε απασχολούνται διά τον συνοικισμόν περί τους 20 - 25 εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων, Θα αυξηθούν δε ούτοι από της προσεχούς εβδομάδας. Επίσης στο χώρο του συνοικισμού εγκατεστάθησαν 6 πρόσφυγες ξυλουργοί, ασχολούμενοι με την κατασκευήν κουφωμάτων. Της αναγκαιούσης ξυλείας διά τα προσφυγικά σπίτια, ήρχισεν ατμοπλοϊκώς η αποσπολή. Παρελήφθησαν μέχρι τούδε περί τα 500 κυβ. μέτρα. Η ξυλεία αυτή διενεμήθη εις τους εργολάβους και ξυλουργούς. Προβλέψεις διά τον χρόνον της αποπερατώσεως του συνοικισμού δεν είναι εύκολον να γίνον από τώρα. Ίσως από της προσεχούς εβδομάδος καταστή δυνατόν να γίνη συναφής υπολογισμός. Πάντως θα καταβληθούν προσπάθειαι διά την ταχύτεραν αποπεράτωσιν του συνοικισμού διά τους πρόσφυγας.

Όπως φαίνεται δουλεύουν εντατικά, αλλά με λίγο προσωπικό. Ξυλεία υπάρχει, οι ξυλουργοί κάνουν τα κουφώματα, αλλά όιαφαινόνται κάποιες αμφιβολίες για τον υποσχόμενο χρόνο αποπεράτωσεως των σπιτιών. Θα είναι έτοιμα πριν πιάσουν οι βροχές και τα κρύα;

Πάντως οι αρμόδιοι μεριμνούν και για την συγκοινωνία του συνοικισμού με το Βόλο, γιατί ανάμεσά τους βρίσκεται ο χείμαρρος Κραυσίδωνας, που το χειμώνα κατεβάζει πολύ νερό και γίνεται επικίνδυνος. Τι θα γίνει;

Το ίδιο δημοσίευμα (28 - 8 - 1923) του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» συνεχίζει:

Η ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ο συνοικισμός ως είναι γνωστόν ανοικοδομείται πέραν του Κραυσίνδωνος, αλλά ο χείμαρρος ούτος τον χειμώνα κατεβάξει νερό μη επιτρέπων οπωσδήποτε την ακίνδυνον διέλευσιν ατόμων. Κατά συνέπειαν το ζήτημα τούτο εγκαίρως πρέπει ν' απασχολήση τους αρμοδίους, διότι θα είναι ακατανόητον ν' ανοικοδομηθή ο συνοικισμός και έπειτα να γίνη σκέψις διά την κατασκευήν γεφύρας ενούσης τας δύο όχθας του Κραυσίνδωνος, γεφύρας στερεάς διά της οποίας θα μπορούν να διέρχωνται δίτροχα και τετράτροχα.

Συναφώς γνωρίζομεν ότι κάποτε υπό της δημοτικής αρχής εμελετήθη η κατασκευή προχείρου ξύλινης γέφυρας εις το σημείον όπου σήμερον ο συνοικισμός διά τους κατοίκους της συνοικίας Αγίας Βαρβάρας. Η σκέψις όμως αυτή δεν επραγματοποιήθη. Τώρα όμως το ζήτημα τούτο τίθεται και πάλιν επί τάπητας και διά την λύσιν του χρειάζεται σύντομος μελέτη και πρωτίστως απόφασις. Υπελογίσθη ότι διά την κατασκευήν μιας στερεάς γέφυρας εκ μπετόν αρμέ θα χρειαστούν περίπου 100.000 δρχ. Το ποσόν τούτο θα ερωτηθή ίσως ποιος θα καταβάλη. Αλλά νομίζομεν ότι διά την κατασκευήν του προαναφερθέντος τεχνικού έργου, απαραίτητου διά την συγκοινωνίαν του προσφυγικού συνοικισμού, πρέπει να σκεφθούν και ο Δήμος και η Λιμενική Επιτροπή και η Επιτροπή Στεγάσεως Προσφύγων.

Την επόμενη ημέρα, Σάββατο 25 Αύγουστου 1923, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» σε σχόλιό του στη στήλη **ΕΠΙΚΑΙΡΑ** με σκληρή γλώσσα σημειώνει την καθυστέρηση, η οποία παρατηρείται στην ανέγερση του συνοικισμού και στηλιτεύει την ολιγωρία των αρμοδίων. Γράφει λοιπόν:

ΟΥΤΕ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Με 20 - 25 εργάτας δεν είναι εύκολο να γίνη ο προσφυγικός συνοικισμός. Το προσωπικόν επιβάλλεται ν' αυξηθή. Κατ' αυτόν τον τρόπον μόνον θα τελειώση ταχέως η ανωτέρω εργασία. Διαφορετικά όχι τον Σεπτέμβριον, αλλά ούτε του χρόνου δεν θα τελειώση ο συνοικισμός. Να μας θυμηθούν όσοι τυχόν έχουν αντίθετον γνώμην.

Και πάλι ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», τη Δευτέρα 27 Αυγούστου 1923, παρότι οι εργάτες διπλασιάζονται διατυπώνει αμφιβολίες αν μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, όπως είχαν υποσχεθεί, θα τελειώσει ο συνοικισμός. Γράφει στα

ΕΠΙΚΑΙΡΑ τα παρακάτω:

ΑΜΦΙΒΑΛΛΟΜΕΝ

Από σήμερα, εγράφη χθες, διπλασιάζονται τα συνεργεία διά την ανοικο- δόμησιν του προσφυγικού συνοικισμού. Δηλ. να εξηγούμεθα. Οι εργάται από 25 -τόσοι απησχολούντο μέχρι του παρελθόντος Σαββάτου- θα γίνουν πενήκοντα. Αλλά νομίζουν οι αρμόδιοι ότι κατ' αυτόν τον τρόπον θα τελειώση μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ο συνοικισμός; Ίσως υμείς (δηλ. εσείς) - ημείς όμως (δηλ. εμείς) αμφιβάλλομεν πολύ.

Και είθε να διαψευσθώμεν υπό των πραγμάτων Μπήκε κι ο Σεπτέμβριος και οι αρμόδιοι παρά τις ωχλήσεις και τα ερωτηματικά του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» δεν απαντούν στο καυτό θέμα που ενδιαφέρει άμεσα μια μεγάλη μερίδα ανθρώπων της πόλης μας -τα 1/4 του πληθυσμού ήταν περίπου πρόσφυγες χωρίς στέγη- και γι' αυτό επανέρχεται πάλι στα **ΕΠΙΚΑΙΡΑ**, την Τρίτη 4 Σεπτεμβρίου, επισημαίνοντας:

Ο ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Δεν γνωρίζομεν κατά πόσον προχώρησαν αι εργασίαι διά την ανοικοδόμησιν του προσφυγικού συνοικισμού). Αλλά πάντως με το εργατικόν προσωπικόν που απασχολείται διά την αποπεράτωσιν του έργου τούτου μικρά πράγματα θα έγιναν. Και πώς μπορεί να συμβή το αντίθετον; Να ανεγερθούν όηλ. οικοδομαί διά (1000) χιλίους και πλέον πρόσφυγας με 50 - 60 εργάτας, εντός του τρέχοντος μάλιστα μηνός; Είναι εντελώς αδύνατον και όμως επείγει η εγκατάστασις των προσφύγων εις τας νέας αυτών κατοικίας. Διότι το ταχύτερον πρέπει να εκκενωθώσι τα παρ' αυτών κατεχόμενα κτίρια, τα οποία εκτίσθησαν διά να χρησιμοποιηθούν ως αποθήκαι καπνών.

Ίσως γινόμαστε κουραστικοί με τη συνεχή παράθεση των σχόλιων της εφημερίδας για το ίδιο θέμα. Είμαστε όμως υποχρεωμένοι να τα αναφέρουμε, γιατί μέσα απ' αυτά διαφαίνεται η αγωνία των προσφυγών, που εδώ κι ένα χρόνο -ήρθαν το Σεπτέμβριο του 1922- μένουν σε καπναποθήκες, σχολεία, σκηνές και άλλα πρόχειρα καταλύματα, αλλά προπαντός φαίνεται η ευαισθησία και η αγωνιστικότητα του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ», για τα κοινωνικά θέματα. Ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» «Εφημερίς Φιλελευθέρων Αρχών», όπως γράφει στην προμετωπίδα, με ιδιοκτήτη - διευθυντή τον Αλέξανδρο Μέρο, δεν παραλείπει με τα σχόλιά του, αλλά και με τα άρθρα του να προσπαθεί να κρατεί τους αρμόδιους σε εγρήγορση και να υποδείχνει τι πρέπει να γίνει. Έτσι την άλλη ημέρα, Τετάρτη 5 Σεπτεμβρίου 1923, σε μεγάλο

δίστηλο άρθρο του τονίζει:

ΝΑ ΕΝΤΑΘΗ Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΝ

Πληροφορούμεθα ότι οι 50 εργάται οι οποίοι ασχολούνται διά την διά την ανέγερσιν του προσφυγικού συνοικισμού δεν έγιναν περισσότεροι, διότι προσφέρονται ως ημερομίσθια μόνον 20 - 25 δραχμές" (Σημείωση: Συγκριτικές τιμές: Τα φασόλια τότε είχαν 5,2 δρχ. και η ζάχαρη 14 δρχ. η οκά (1.280 γραμμάρια).

Κατόπιν τούτου η Επιτροπή Στεγάσεως Προσφύγων δέον να λάβη τα προσήκοντα μέτρα, διότι εν εναντία περιπτώσει των προσφυγικών σπιτιών η ανοικοδόμησις θα βραδύνη πολύ. Αμφιβάλλομεν αν το εν λόγω έργον θ' αποπερατωθή μέχρι και πέραν ακόμη του Νοεμβρίου. Εις το μεταξύ όμως -δεν πρέπει να λησμονήται- επείγει η εκκένωσις των οικημάτων, είτε ως καπναποθήκαι χρησιμοποιούνται ταύτα, είτε διά σχολεία εις τα οποία σήμερον στεγάζονται πρόσφυγες.

Εκ παραλλήλου με τον συνοικισμόν πρέπει να γίνη η γέφυρα επί του Κραυσίνδωνος. Διότι άνευ ταύτης η συγκοινωνία τον χειμώνα, οπότε ο χειμαρρος ούτος κατεβάζει πολύ νερό, της συνοικίας με την πόλιν του Βόλου θα είναι εντελώς αδύνατη. Διά την γέφυραν ταύτην, απαραίτητον από πάσης απόψεως, όπως και άλλοτε εγράψαμεν, θα χρειαστούν περί τας 100.000 δρχ. Σχετικόν σχέδιον υπάρχει και είναι δυνατόν με μικράς τροποποιήσεις επί τη βάσει αυτού να εκτελεσθή το τεχνικόν τούτο έργον. Βεβαίως το προαναφερθέν χρηματικό ποσόν ως σύνολον είναι σεβαστόν, αλλ' αν η δαπάνη διά την γέφυραν κατανεμηθή μεταξύ δημοτικής αρχής, Λιμενικής Επιτροπής και Επιτροπής Στεγάσεως Προσφύγων δεν θα είναι μεγάλη.

Εν πάσει περιπτώσει λαμβανομένου υπ' όψιν ότι ο χειμών δεν είναι μακράν και ότι τα σχολεία κλπ. κτίρια προωρισμένα δι' ους σκοπούς εγένοντο πρέπει το ταχύτερον να εκκενωθούν, επιβάλλεται αι προσπάθειαι διά την ανοικοδόμησιν του προσφυγικού συνοικισμού να ενταθούν. Και λέγοντες τούτο εννοούμεν τριπλασιασμόν και τετραπλασιασμόν ακόμη του ήδη εργατικού προσωπικού. Άλλως ας αυταπατώμεθα νομίζοντες ότι η νέα διά τους πρόσφυγας συνοικία θα είναι έτοιμος μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου».

Μπήκε ο Σεπτέμβριος, πλησιάζει ο χειμώνας και ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» διερμηνεύει άριστα τις ανησυχίες των προσφύγων για τη στέγασή τους αλλά και για τη σύνδεσή τους με το Βόλο. Η αρθρογραφία του είναι καυστική και μαχητική και χρησιμοποιεί εκφράσεις, όπως «αμφιβάλλομεν», «επείγει η εκκένωσις των

καπναποθηκών και των σχολείων», «είναι απαραίτητον το έργο της γεφύρας», «ας αυταπατώμεθα ότι η συνοικία θα είναι έτοιμος», για να κινήσει το ενδιαφέρον των αρμοδίων στην υπόθεση της ανέγερσης του συνοικισμού.

Μετά από πέντε ημέρες οι ελπίδες των προσφύγων για γρήγορη ανέγερση των σπιτιών αναπτερώνονται, γιατί στην πόλη μας έρχεται ο Υπουργός Περιθάλψεως, που είναι αρμόδιος για τα προσφυγικά θέματα. Έτσι με ιδιαίτερη χαρά διαβάζουν στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» τη Δευτέρα 10 Σεπτεμβρίου 1923:

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΔΙΕΡΧΕΤΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ
ΜΑΣ. ΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ**

Πληροφορούμεθα ασφαλώς ότι σήμερα ή το πολύ) μέχρι της πρωίας της αύριον, διέρχεται εντεύθεν ο Υπουργός Περιθάλψεως κ. Δοξιάδης, επανακάμπτων εις την πρωτεύουσαν εκ της ανά την Μακεδονίαν περιοδείας του. Ο κ. Υπουργός ερχόμενος εις την πόλιν μας θα επισκεφθή τον προσφυγικόν συνοικισμόν διά να αντιληφθή και προσωπικώς την συντελουμένην εργασίαν. Ακολούθως θα δεχθή επίτροπάς και θα επιληφθή της επιλύσεως των τυχόν εκκρεμών ζητημάτων της δικαιοδοσίας του.

Ο κ. Λεοντίδης ευρίσκεται από προχθές εις την πόλιν μας.

Ο Επιθεωρητής του Υπουργείου Περιθάλψεως κ. Λεοντίδης ευρίσκεται από προχθές εις την πόλιν μας. Η άφιξις του σχετίζεται με ζητήματα υπηρεσιακής φύσεως Θα παραμείνη δε ενταύθα επ' ολίγας μόνον ημέρας, αναμένων εν τω μεταξύ τον κ. Υπουργόν της Περιθάλψεως. Αναφορικώς με τα επιτεταγμένα σχολεία ο κ. Λεοντίδης ερωτηθείς μας είπε τα εξής: Καταβάλλομεν πάσαν δυνατήν προσπάθειαν διά την εκκένωσιν των διδακτηρίων. Χωρίς αμφιβολίαν το συντομώτερον θ' αποδοθούν ταύτα εις την εκπαίδευσιν. Περί τούτου ρηταί διαταγαί εξεδόθησαν υπό του Υπουργείου. Εκ παραλλήλου θα λυθούν της επιτάξεως αι διάφοροι αποθήκαι αι οποίαι χρησιμοποιούνται ως κατοικίαι υπό του προσφυγικού κόσμου. Διά τον συνοικισμόν Λαρίσης ο κ. Λεοντίδης μας είπε ότι ούτος θα γίνη διά μικρόν αριθμόν προσφύγων. Άλλωστε εις την πόλιν ταύτην δεν παραμένουν πρόσφυγες περισσότεροι των 1500.

Αυτά γράφει στην ειδησεογραφία του ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» για την άφιξη του Υπουργού και του Επιθεωρητού του Υπουργείου Περιθάλψεως».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Δέκατο δημοσίευμα (Κυριακή 19 Νοεμβρίου 2023)

Συνεχίζουμε από το προηγούμενο με αναφορές στις εργασίες για την ανέγερση του προσφυγικού συνοικισμού:

«ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Μετά τους πανηγυρισμούς του θεμέλιου λίθου της Νέας Ιωνίας, οι εργασίες συνεχίζονται εντατικά. Μια εβδομάδα μετά, την Παρασκευή 24 Αυγούστου 1923, διαβάζουμε στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ»:

ΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ. ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Αι εργασίαι διά την ανοικοδόμησιν του προσφυγικού συνοικισμού συνεχίζονται. Ήδη ήρχισεν η κατασκευή 6 οικοδομών εκάστη 12 δωματίων τινά των οποίων υψώθησαν περί το εν περίπου μέτρον από της επιφάνειας της γης. Αρτεσιανά φρέατα ανωρύχθησαν έως τώρα 11. Εδόθη δε χθες η εντολή να γίνουν έτερα 6 και τούτο διά την επάρκειαν του ύδατος, όπερ απαιτείται διά την ανοικοδόμησιν.

Μέχρι τούδε απασχολούνται διά τον συνοικισμόν περί τους 20 - 25 εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων, Θα αυξηθούν δε ούτοι από της προσεχούς εβδομάδας. Επίσης στο χώρο του συνοικισμού εγκατεστάθησαν 6 πρόσφυγες ξυλουργοί, ασχολούμενοι με την κατασκευήν κουφωμάτων.

Της αναγκαιούσης ξυλείας διά τα προσφυγικά σπίτια, ήρχισεν ατμοπλοϊκώς η αποσπολή. Παρελήφθησαν μέχρι τούδε περί τα 500 κυβ. μέτρα. Η ξυλεία αυτή διενεμήθη εις τους εργολάβους και ξυλουργούς.

Προβλέψεις διά τον χρόνον της αποπερατώσεως του συνοικισμού δεν είναι εύκολον να γίνονν από τώρα. Ίσως από της προσεχούς εβδομάδος καταστή δυνατόν να γίνη συναφής υπολογισμός. Πάντως θα καταβληθούν προσπάθειαι διά την ταχυτέραν αποπεράτωσιν του συνοικισμού διά τους πρόσφυγας.

Όπως φαίνεται δουλεύουν εντατικά, αλλά με λίγο προσωπικό. Ξυλεία υπάρχει, οι ξυλουργοί κάνουν τα κουφώματα, αλλά όιαφαίνονται κάποιες αμφιβολίες για τον υποσχόμενο χρόνο αποπεράτωσης των σπιτιών. Θα είναι έτοιμα πριν πιάσουν οι βροχές και τα κρύα;

Πάντως οι αρμόδιοι μεριμνούν και για την συγκοινωνία του συνοικισμού με το Βόλο, γιατί ανάμεσά τους βρίσκεται ο χείμαρρος Κραυσίδωνας, που το χειμώνα κατεβάζει πολύ νερό και γίνεται επικίνδυνος. Τι θα γίνει;

Ενας αιώνας Νέα Ιωνία

Η ιστορία του προσηλυτικού συγκοινωνιού της Νέας Ιωνίας (Θεμελίωση-ανέγερση-επέκταση) μέσα από το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994»

Dr. Angelos Konstantinos Statharas

Δραστήριος και ενεργητικός άνθρωπος με μεγάλη εμπειρία στην κοινωνική και πολιτική δράση, ο Δρ. Άγγελος Κωνσταντίνος Σταθαράς, συγγραφέας του βιβλίου «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994», μας μιλάει για την ιστορία της πόλης.

Μεγάλο είναι το ενδιαφέρον των πολιτών της πόλης σχετικά με την ιστορία της Νέας Ιωνίας. Το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994» είναι η πρώτη έκδοση που παρουσιάζει την ιστορία της πόλης από την ίδρυση της μέχρι σήμερα.

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΠΡΟΪΚΑΝΕΣ ΔΙΕΚΡΙΝΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΑΕ ΜΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Προκηρύσσεται διαγωνισμός για την ανάθεση της μελέτης, της κατασκευής και της λειτουργίας του υποψηφίου προικάνεσ διεκρινί της πόλεωσ μαε μεργατών του σνοικισμού. Ο ενδιαφερόμενος να υποβάλει αίτηση συμμετοχής στο γραφείο του υποψηφίου προικάνεσ διεκρινί της πόλεωσ μαε μεργατών του σνοικισμού, στην οδό...

Ο ΑΝΑΘΕΤΗΣ ΠΡΟΪΚΑΝΕΣ ΔΙΕΚΡΙΝΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΑΕ ΜΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Προκηρύσσεται διαγωνισμός για την ανάθεση της μελέτης, της κατασκευής και της λειτουργίας του υποψηφίου προικάνεσ διεκρινί της πόλεωσ μαε μεργατών του σνοικισμού. Ο ενδιαφερόμενος να υποβάλει αίτηση συμμετοχής στο γραφείο του υποψηφίου προικάνεσ διεκρινί της πόλεωσ μαε μεργατών του σνοικισμού, στην οδό...

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή...

του συνδικαλιστικού οργανισμού της Νέας Ιωνίας. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης. Ο συνδικαλιστικός οργανισμός θα συνεχίσει να αγωνίζεται για την βελτίωση της ζωής των κατοίκων της Νέας Ιωνίας.

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

ΠΛΑΝΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟΪΚΑΝΕΣ ΔΙΕΚΡΙΝΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΑΕ ΜΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

ΝΑ ΞΑΝΑ ΤΗΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΝ ΜΕΤΑ ΚΑΝΟΝΙΚΟΝ ΤΡΑ ΤΕΤΡΑΤΩΝ, ΤΕΣΣΕΡΕΣΚΙΝ ΔΙΑ ΤΙ ΕΥΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΙΑΣ ΚΙΤΣΕΤΑΙΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ, ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΑΡΑΚΩΝ

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

ΠΛΑΝΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟΪΚΑΝΕΣ ΔΙΕΚΡΙΝΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΑΕ ΜΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

ΠΡΟΪΚΑΝΕΣ ΔΙΕΚΡΙΝΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΑΕ ΜΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

Ο ΠΡΟΪΚΑΝΕΣ ΔΙΕΚΡΙΝΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΑΕ ΜΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

ΠΛΑΝΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟΪΚΑΝΕΣ ΔΙΕΚΡΙΝΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΑΕ ΜΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

Ο συνδικαλιστικός οργανισμός της Νέας Ιωνίας αποφασίζει να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου σχολείου στην περιοχή. Η ίδρυση του σχολείου θα συμβάλει στην καλύτερη μόρφωση των παιδιών της πόλης.

Το ίδιο δημοσίευμα (28 - 8 - 1923) του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» συνεχίζει:

Η ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ο συνοικισμός ως είναι γνωστόν ανοικοδομείται πέραν του Κραυσίνδωνος, αλλά ο χειμάρρος ούτος τον χειμώνα κατεβάξει νερό μη επιτρέπων οπωσδήποτε την ακίνδυνον διέλευσιν ατόμων. Κατά συνέπειαν το ζήτημα τούτο εγκαίρως πρέπει ν' απασχολήση τους αρμοδίους, διότι θα είναι ακατανόητον ν' ανοικοδομηθή ο συνοικισμός και έπειτα να γίνη σκέψις διά την κατασκευήν γεφύρας ενούσης τας δύο όχθας του Κραυσίνδωνος, γεφύρας στερεάς διά της οποίας θα μπορούν να διέρχωνται δίτροχα και τετράτροχα.

Συναφώς γνωρίζομεν ότι κάποτε υπό της δημοτικής αρχής εμελετήθη η κατασκευή προχείρου ξύλινης γέφυρας εις το σημείον όπου σήμερον ο συνοικισμός διά τους κατοίκους της συνοικίας Αγίας Βαρβάρας. Η σκέψις όμως αυτή δεν επραγματοποιήθη. Τώρα όμως το ζήτημα τούτο τίθεται και πάλιν επί τάπητας και διά την λύσιν του χρειάζεται σύντομος μελέτη και πρωτίστως απόφασις. Υπελογίσθη ότι διά την κατασκευήν μιας στερεάς γέφυρας εκ μπετόν αρμέ θα χρειαστούν περίπου 100.000 δρχ. Το ποσόν τούτο θα ερωτηθή ίσως ποιος θα καταβάλη. Αλλά νομίζομεν ότι διά την κατασκευήν του προαναφερθέντος τεχνικού έργου, απαραίτητου διά την συγκοινωνίαν του προσφυγικού συνοικισμού, πρέπει να σκεφθούν και ο Δήμος και η Λιμενική Επιτροπή και η Επιτροπή Στεγάσεως Προσφύγων.

Την επόμενη ημέρα, Σάββατο 25 Αύγουστου 1923, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» σε σχόλιό του στη στήλη **ΕΠΙΚΑΙΡΑ** με σκληρή γλώσσα σημειώνει την καθυστέρηση, η οποία παρατηρείται στην ανέγερση του συνοικισμού και στηλιτεύει την ολιγωρία των αρμοδίων. Γράφει λοιπόν:

ΟΥΤΕ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Με 20 - 25 εργάτας δεν είναι εύκολο να γίνη ο προσφυγικός συνοικισμός. Το προσωπικόν επιβάλλεται ν' αυξηθή. Κατ' αυτόν τον τρόπον μόνον θα τελειώση ταχέως η ανωτέρω εργασία. Διαφορετικά όχι τον Σεπτέμβριον, αλλά ούτε του χρόνου δεν θα τελειώση ο συνοικισμός. Να μας θυμηθούν όσοι τυχόν έχουν αντίθετον γνώμη.

Και πάλι ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», τη Δευτέρα 27 Αυγούστου 1923, παρότι οι εργάτες διπλασιάζονται διατυπώνει αμφιβολίες αν μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, όπως είχαν υποσχεθεί, θα τελειώσει ο συνοικισμός. Γράφει στα

ΕΠΙΚΑΙΡΑ τα παρακάτω:

ΑΜΦΙΒΑΛΛΟΜΕΝ

Από σήμερα, εγράφη χθες, διπλασιάζονται τα συνεργεία διά την ανοικο- δόμησιν του προσφυγικού συνοικισμού. Δηλ. να εξηγούμεθα. Οι εργάται από 25 -τόσοι απησχολούντο μέχρι του παρελθόντος Σαββάτου- θα γίνουν πενήκοντα. Αλλά νομίζουν οι αρμόδιοι ότι κατ' αυτόν τον τρόπον θα τελειώση μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ο συνοικισμός; Ίσως υμείς (δηλ. εσείς) - ημείς όμως (δηλ. εμείς) αμφιβάλλομεν πολύ.

Και είθε να διαψευσθώμεν υπό των πραγμάτων Μπήκε κι ο Σεπτέμβριος και οι αρμόδιοι παρά τις ωχλήσεις και τα ερωτηματικά του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» δεν απαντούν στο καυτό θέμα που ενδιαφέρει άμεσα μια μεγάλη μερίδα ανθρώπων της πόλης μας -τα 1/4 του πληθυσμού ήταν περίπου πρόσφυγες χωρίς στέγη- και γι' αυτό επανέρχεται πάλι στα **ΕΠΙΚΑΙΡΑ**, την Τρίτη 4 Σεπτεμβρίου 1923, επισημαίνοντας:

Ο ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Δεν γνωρίζομεν κατά πόσον προχώρησαν αι εργασίαι διά την ανοικοδόμησιν του προσφυγικού συνοικισμού). Αλλά πάντως με το εργατικόν προσωπικόν που απασχολείται διά την αποπεράτωσιν του έργου τούτου μικρά πράγματα θα έγιναν. Και πώς μπορεί να συμβή το αντίθετον; Να ανεγερθούν όηλ. οικοδομαί διά (1000) χιλίους και πλέον πρόσφυγας με 50 - 60 εργάτας, εντός του τρέχοντος μάλιστα μηνός; Είναι εντελώς αδύνατον και όμως επείγει η εγκατάστασις των προσφύγων εις τας νέας αυτών κατοικίας. Διότι το ταχύτερον πρέπει να εκκενωθώσι τα παρ' αυτών κατεχόμενα κτίρια, τα οποία εκτίσθησαν διά να χρησιμοποιηθούν ως αποθήκαι καπνών.

Ίσως γινόμαστε κουραστικοί με τη συνεχή παράθεση των σχόλιων της εφημερίδας για το ίδιο θέμα. Είμαστε όμως υποχρεωμένοι να τα αναφέρουμε, γιατί μέσα απ' αυτά διαφαίνεται η αγωνία των προσφυγών, που εδώ κι ένα χρόνο -ήρθαν το Σεπτέμβριο του 1922- μένουν σε καπναποθήκες, σχολεία, σκηνές και άλλα πρόχειρα καταλύματα, αλλά προπαντός φαίνεται η ευαισθησία και η αγωνιστικότητα του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ», για τα κοινωνικά θέματα. Ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» «Εφημερίς Φιλελευθέρων Αρχών», όπως γράφει στην προμετωπίδα, με ιδιοκτήτη - διευθυντή τον Αλέξανδρο Μέρο, δεν παραλείπει με τα σχόλιά του, αλλά και με τα άρθρα του να προσπαθεί να κρατεί τους αρμόδιους σε εγρήγορση και να υποδείχνει τι πρέπει να γίνει. Έτσι την άλλη ημέρα, Τετάρτη 5 Σεπτεμβρίου 1923, σε μεγάλο

δίστηλο άρθρο του τονίζει:

ΝΑ ΕΝΤΑΘΗ Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΝ

Πληροφορούμεθα ότι οι 50 εργάται οι οποίοι ασχολούνται διά την διά τήν ανέγερσιν του προσφυγικού συνοικισμού δεν έγιναν περισσότεροι, διότι προσφέρονται ως ημερομίσθια μόνον 20 - 25 δραχμές" (Σημείωση: Συγκριτικές τιμές: Τα φασόλια τότε είχαν 5,2 δρχ. και η ζάχαρη 14 δρχ. η οκά (1.280 γραμμάρια).

Κατόπιν τούτου η Επιτροπή Στεγάσεως Προσφύγων δέον να λάβη τα προσήκοντα μέτρα, διότι εν εναντία περιπτώσει των προσφυγικών σπιτιών η ανοικοδόμησις θα βραδύνη πολύ. Αμφιβάλλομεν αν το εν λόγω έργον θ' αποπερατωθή μέχρι και πέραν ακόμη του Νοεμβρίου. Εις το μεταξύ όμως -δεν πρέπει να λησμονήται- επείγει η εκκένωσις των οικημάτων, είτε ως καπναποθήκαι χρησιμοποιούνται ταύτα, είτε διά σχολεία εις τα οποία σήμερον στεγάζονται πρόσφυγες.

Εκ παραλλήλου με τον συνοικισμόν πρέπει να γίνη η γέφυρα επί του Κραυσίνδωνος. Διότι άνευ ταύτης η συγκοινωνία τον χειμώνα, οπότε ο χειμάρρος ούτος κατεβάξει πολύ νερό, της συνοικίας με την πόλιν του Βόλου θα είναι εντελώς αδύνατη. Διά την γέφυραν ταύτην, απαραίτητον από πάσης απόψεως, όπως και άλλοτε εγράψαμεν, θα χρειαστούν περί τας 100.000 δρχ. Σχετικόν σχέδιον υπάρχει και είναι δυνατόν με μικράς τροποποιήσεις επί τη βάσει αυτού να εκτελεσθή το τεχνικόν τούτο έργον. Βεβαίως το προαναφερθέν χρηματικό ποσόν ως σύνολον είναι σεβαστόν, αλλ' αν η δαπάνη διά την γέφυραν κατανεμηθή μεταξύ δημοτικής αρχής, Λιμενικής Επιτροπής και Επιτροπής Στεγάσεως Προσφύγων δεν θα είναι μεγάλη.

Εν πάσει περιπτώσει λαμβανομένου υπ' όψιν ότι ο χειμών δεν είναι μακράν και ότι τα σχολεία κλπ. κτίρια προωρισμένα δι' ους σκοπούς εγένοντο πρέπει το ταχύτερον να εκκενωθούν, επιβάλλεται αι προσπάθειαι διά την ανοικοδόμησιν του προσφυγικού συνοικισμού να ενταθούν. Και λέγοντες τούτο εννοούμεν τριπλασιασμόν και τετραπλασιασμόν ακόμη του ήδη εργατικού προσωπικού. Άλλως ας αυταπατώμεθα νομίζοντες ότι η νέα διά τους πρόσφυγας συνοικία θα είναι έτοιμος μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου».

Μπήκε ο Σεπτέμβριος, πλησιάζει ο χειμώνας και ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» διερμηνεύει άριστα τις ανησυχίες των προσφύγων για τη στέγασή τους αλλά και για τη σύνδεσή τους με το Βόλο. Η αρθρογραφία του είναι καυστική και μαχητική και χρησιμοποιεί εκφράσεις, όπως «αμφιβάλλομεν», «επείγει η εκκένωσις των

καπναποθηκών και των σχολείων», «είναι απαραίτητον το έργον της γεφύρας», «ας αυταπατώμεθα ότι η συνοικία θα είναι έτοιμος», για να κινήσει το ενδιαφέρον των αρμοδίων στην υπόθεση της ανέγερσης του συνοικισμού.

Μετά από πέντε ημέρες οι ελπίδες των προσφύγων για γρήγορη ανέγερση των σπιτιών αναπτρώνονται, γιατί στην πόλη μας έρχεται ο Υπουργός Περιθάλψεως, που είναι αρμόδιος για τα προσφυγικά θέματα. Έτσι με ιδιαίτερη χαρά διαβάζουν στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» τη Δευτέρα 10 Σεπτεμβρίου

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΔΙΕΡΧΕΤΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ ΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Πληροφορούμεθα ασφαλώς ότι σήμερα (ή το πολύ) μέχρι της πρωίας της αύριον, διέρχεται εντεύθεν ο Υπουργός Περιθάλψεως κ. Δοξιάδης, επανακάμπτων εις την πρωτεύουσαν εκ της ανά την Μακεδονίαν περιουσίας του. Ο κ. Υπουργός ερχόμενος εις την πόλιν μας θα επισκεφθή τον προσφυγικόν συνοικισμόν διά να αντιληφθή και προσωπικώς την συντελουμένην εργασίαν. Ακολούθως θα δεχθή επίτροπας και θα επιληφθή της επιλύσεως των τυχόν εκκρεμών ζητημάτων της δικαιοδοσίας του.

Ο κ. Λεοντίδης ευρίσκεται από προχθές εις την πόλιν μας.

Ο Επιθεωρητής του Υπουργείου Περιθάλψεως κ. Λεοντίδης ευρίσκεται από προχθές εις την πόλιν μας. Η άφιξις του σχετίζεται με ζητήματα υπηρεσιακής φύσεως θα παραμείνη δε ενταύθα επ' ολίγας μόνον ημέρας, αναμένων εν τω μεταξύ τον κ. Υπουργόν της Περιθάλψεως. Αναφορικώς με τα επιτεταγμένα σχολεία ο κ. Λεοντίδης ερωτηθείς μας είπε τα εξής: Καταβάλλομεν πάσαν δυνατήν προσπάθειαν διά την εκκένωσιν των διδαστηρίων. Χωρίς αμφιβολίαν το συντομώτερον θ' αποδοθούν ταύτα εις την εκπαίδευσιν. Περί τούτου ρηταί διαταγαί εξεδόθησαν υπό του Υπουργείου. Εκ παραλλήλου θα λυθούν της επιτάξεως αι διάφοροι αποθήκαι αι οποίαι χρησιμοποιούνται ως κατοικίαι υπό του προσφυγικού κόσμου. Διά τον συνοικισμόν Λαρίσης ο κ. Λεοντίδης μας είπε ότι ούτος θα γίνη διά μικρόν αριθμόν προσφύγων. Άλλωστε εις την πόλιν ταύτην δεν παραμένουν πρόσφυγες περισσότεροι των 1500.

Αυτά γράφει στην ειδησεογραφία του ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» για την άφιξη του Υπουργού και του Επιθεωρητού του Υπουργείου Περιθάλψεως».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Ενδέκατο δημοσίευμα (Κυριακή 26 Νοεμβρίου 2023)

Συνεχίζουμε και σήμερα με τα προβλήματα της ανέγερσης του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας, που επισημαίνει ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ». Διαβάζουμε:

«Μετά δέκα ημέρες, την Τρίτη 25 Σεπτεμβρίου 1923, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» σ' ένα μεγάλο δίστηλο άρθρο του με πληροφορίες και παρατηρήσεις, γραμμένο με μαύρα ιδιαίτερα γράμματα, γράφει:

ΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ. ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ ΔΥΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΑ. ΠΟΥ ΚΥΡΙΩΣ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ Η ΒΡΑΔΥΤΗΣ. ΕΛΛΕΙΨΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΓΕΦΥΡΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΡΑΥΣΙΝΔΩΝΟΣ. Η ΣΚΥΡΟΣΤΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ. ΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΛΑΒΟΥ

Δυστυχώς αι εργασίαι διά την αποπεράτωση του προσφυγικού συνοικισμού προχωρούν με την γνωστή... ταχύτητα. Εξακολουθεί δηλ. καρκινοβατούσα η δουλειά παρ' άλας τας διαμαρτυρίας και την ανάγκην, όπως αυτή ενταθή. Προφανώς οι αρμόδιοι εννοούν να αγνοούν τους λόγους οίτινες επιβάλλουν την ταχύτεραν αποπεράτωση του ανώτερου έργου αν και κατ' επανάληψιν ούτοι εξετέθησαν... Να αυξηθούν εκ παραλλήλου και τα μέσα μεταφοράς λίθων και παντός άλλου υλικού χρησίμου διά τον συνοικισμόν. Όλα ταύτα δέον το ταχύτερον να λυθούν. Ούτε κατά διάνοιαν ας μη ληφθή υπ' όψιν ότι οι πρόσφυγες θα μπορέσουν να περάσουν και κατά τον εφετινόν χειμώνα εις τας καπναποθήκας, διότι και ακατάλληλοι αύται είναι και διότι, το σπουδαιότερον, πρέπει ν' αποδοθούν εις τους κατόχους των διά την εναποθήκευσιν και επεξεργασία των καπνών, ήτις το συντομώτερον θ' αρχίση εφέτος προκειμένου να λυθή το ζήτημα της ανεργίας των καπνεργατών, το οποίον εγκυμονεί κινδύνους. Οι εργολάβοι ας συμμορφωθούν στας υποχρεώσεις τας οποίας ανέλαβον και κατά τας οποίας ο συνοικισμός δέον να είναι έτοιμος εντός τριμήνου από της ενάρξεως της σχετικής εργασίας. Το έργον του συνοικισμού ευρίσκεται ακόμη στην αρχήν.

ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ ΔΥΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΑ

Κατά πληροφορίας αι οποίαι μας εδόθησαν μέχρι τέλους του μηνός Σεπτεμβρίου ελπίζεται να είναι έτοιμα προς παράδοσιν δύο τετράγωνα οικημάτων των οποίων ήδη γίνονται τα μεσότοιχα και εκ παραλλήλου η στέγασις διά πρεσσαρισμένου χάρτου, εφ' όσον κέραμοι δεν εστάλησαν εξ Αθηνών. Φαίνεται ότι η διά του μέσου τούτου στέγασις εγκατελείφθη ως πολύ δαπανηρά. Τα δύο τετράγωνα υποδιαιρούνται εις 16 οικήματα, έκαστον των οποίων υποδιαιρείται επίσης εις 8 με 10 δωμάτια, εις τα οποία κατά τους υπολογισμούς των μηχανικών δύνανται ανέτως να κατοικήσωσι 800 άτομα προσφύγων. Περατουμένης της κατασκευής των δύο τετραγώνων θ' αρχίση η ανοικοδόμησις ετέρων δύο τοιούτων παρομοίων.

ΓΕΦΥΡΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΡΑΥΣΙΝΔΩΝΟΣ

Ήδη μελετάται η κατασκευή γέφυρας επί του Κραυσίνδωνος, ήτις εκρίθη απαραίτητος διά την συγκοινωνίαν των κατοίκων του συνοικισμού με την πάλιν κατά τον χειμώνα ιδίως, οπότε ο προαναφερθείς χείμαρρος κατεβάζει λόγω των αδιάλειπτων σχεδόν βροχών πολύ νερό. Εντός της ερχόμενης εβδομάδος, μας εδηλώθη, ότι θ' αρχίση η κατασκευή δύο ακροβάθρων και ετέρων δύο μεσοβάθρων. Επ' αυτών θα τοποθετηθώσι δοκοί και δίπλακες. Δεόν να σημειωθή ότι η γέφυρα θα είναι προσωρινή και κατά την προσεχή Άνοιξιν θα γίνη μόνιμη τοιαύτη. Ο καιρός και αι οικονομικαί δυσχέρειαι δεν επιτρέπουν επί του παρόντος την κατασκευήν λιθόκτιστου ή σιδηράς γεφύρας. Κατά πληροφορίας μας η απαιτηθησομένη δαπάνη διά την γέφυραν του Κραυσίνδωνος θα κατανεμηθή μεταξύ της Λιμενικής Επιτροπής, του Δήμου και της Επιτροπής Στεγάσεως Προσφύγων.

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

Παρεκλήθημεν να συστήσωμεν, όπως οι δρόμοι του συνοικισμού, σκύρο- στρωθούν εγκαίρως, διότι λόγω της συχνής διαβάσεως εκείθεν δίτροχων και τετράτροχων από τούδε κατέστησαν αδιάβατοι. Αν αρχίσουν αι βροχαί θα μεταβληθούν αναντιρρήτως εις τέλματα. Αλλωστε δεν αμφιβάλλομεν μίαν τοιαύτην υποχρέωσιν θα έχη αναλάβει ο εργολάβος. Διαφορετικά δεν είναι δυνατόν να εννοηθή νέα συνοικία

χωρίς δρόμους υποφερτούς.

ΕΛΛΕΙΨΙΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

Εκ συζητήσεως μετά προσώπου αναμειγνυομένου λόγω της

Με τέτοια κάρα γινόταν, τότε, η μεταφορά των υλικών (πέτρες, ασβέστης, άμμος κ. λπ.). Στη φωτογραφία ο Γιώργος Ευστρατιάδης («Χελιδόνη», τον ονομάτιζαν) με το κάρο του, που έκανε αυτή τη δουλειά στη Νέα Ιωνία (Φωτ. Προσφορά από τη Χρυσάνθη Ευστρατιάδη-Μπαμπλένη)

υπηρεσίας του εις το έργον της ανοικοδομήσεως του προσφυγικού συνοικισμού, επληροφορήθημεν, ότι η παρατηρουμένη βραδύτης, δέον κυρίως ν' αποδοθή εις την έλλειψιν επαρκών υλικών. Δεν εξαρκούν, μας είπε, τα κάρα διά την μεταφοράν λίθων και ασβέστου. «Κτίσται με τα σημερινά ημερομίσθια εξευρίσκονται, αλλά τι να τους κάνωμεν, όταν δεν έχομεν τα χρεώδη;» Συμπληρούμεν και ημείς, ότι είτε το πρώτον, είτε το δεύτερον συντελεί εις το να καρκινοβατή η εργασία της νέας συνοικίας. Οι αρμόδιοι εν πράγμα δέον να έχουν υπ' όψιν των: Ότι ο συνοικισμός διά λόγους κοινωνικής πλέον ανάγκης πρέπει να τελείωση το ταχύτερον. Άλλως τε δεν θα είναι ανεύθυνοι διά παν άλλο απροσδόκητον γεγονός.

Ο Σεπτέμβριος είναι στο τέλος, κι ενώ είχε δοθεί η διαβεβαίωση ότι ο συνοικισμός θα είναι έτοιμος, τώρα τελειώνουν μόνον δύο τετράγωνα από τα δέκα που είχαν προγραμματισθεί και σ' αυτά τα δύο, κατά τους υπολογισμούς των μηχανικών, «δύνανται κατοικήσωσι 800 άτομα προσφύγων»\ Αν είναι δυνατόν! Γιατί το κάθε τετράγωνο είχε και έχει μέχρι σήμερα 80 δωμάτια - σπίτια. Οπότε τα δύο μας κάνουν 160 δωμάτια - σπίτια και επομένως φαίνεται «κατά τους υπολογισμούς των μηχανικών», ότι στο κάθε δωμάτιο - σπίτι διαστάσεων 4x4 θα «κατοικήσει» μία πενταμελής οικογένεια! Αυτό είναι το «ανέτως»! Ωστόσο είναι καλύτερα από τις καπναποθήκες, οι οποίες πρέπει ν' αδειάσουν «προκειμένου να λυθή το ζήτημα της ανεργίας των καπνεργατών». Και η εφημερίδα ξαναγράφει αυτό που τόνισε σε προηγούμενο άρθρο της: «Ούτε κατά διάνοιαν, ας μη ληφθή υπ' όψιν ότι οι πρόσφυγες θα μπορέσουν να περάσουν και τον εφετινόν χειμώνα εις τας καπναποθήκας», για να καταλήξει ότι «ο συνοικισμός διά λόγους κοινωνικής πλέον ανάγκης πρέπει να τελειώση το ταχύτερον». Για να δούμε όμως τις εξελίξεις.

Πέρασε όμως ο Σεπτέμβριος, πέρασε ο Οκτώβριος και πρὸς το τέλος του Νοεμβρίου, την Παρασκευή 23 του 1923, στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ», φαίνεται κάποιο φως, μια παρήγορη είδηση, που αναπτερώνει τις ελπίδες των προσφύγων. Διαβάζουν λοιπόν:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Αι εργασίαι ανεγέρσεως του προσφυγικού συνοικισμού εξακολουθούν πλησιάζουσαι προς το τέρμα των. Ήδη ήρχισε και εξακολουθεί η τοποθέτησις παραθύρων και θυρών. Σχετικῶς με την στέγασιν των οικημάτων μας παρεσχέθη η πληροφορία ότι ταύτα θα σκεπασθῶσι προσωρινῶς δι' ειδικού πισσοχάρτου. Ελπίζεται μέχρι τέλους Δεκεμβρίου να τελειώσουν αι εργασίαι και ν' αρχίση αμέσως η εγκατάστασις των προσφύγων.

Δεν πρόλαβαν όμως να χαρούν και μετά από τέσσερις ημέρες, την Τρίτη 27 Νοεμβρίου 1923, διαβάζουν άλλα πράγματα, που τους αναιρούν την αισιοδοξία, που τους έδωσε το προηγούμενο δημοσίευμα. Και να τι διαβάζουν:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Ταχύτερα αποπεράτωσίς του

Διά τον προσφυγικόν συνοικισμόν, ημιτελέστατον μέχρι τούδε, μολονότι αρκετόν διάστημα από της ενάρξεως της σχετικής εργασίας παρήλθεν, μέσα εις το οποίον, εάν εδεικνύετο ενεργητικότης αμείωτος, ηδύνατο θαύματα να επιτελεσθῶσι, θεωρούμεν οκόπιμον, διότι βλέπομεν την αδιαφορίαν

συνεχιζομένην με τάσεις χειροτερευσεως του κακού, να τονίσωμεν τα κάτωθι, τα οποία σοβαρώς υπ' όψιν δέον να λάβωσι οι αρμόδιοι, εάν εννοείται ούτοι ενδιαφέρονται πραγματικώς υπέρ των ατυχών προσφύγων και των γενικών συμφερόντων. Ότι, εάν το προσωπικόν το οποίον απασχολείται σήμερον δεν είναι αρκετόν, ας αυξηθή διά της παροχής ικανοποιητικώτερων ημερομισθίων. Το ίδιον να γίνη και διά τα μεταφορικά μέσα, διότι ως πληροφορούμεθα και ταύτα είναι ανεπαρκή και γενικώς είναι απολύτως ανάγκη να ενταθούν αι προσπάθειαι διά να είναι καθ' όλα έτοιμος η συνοικία υφ' άλας τας υγιεινάς συνθήκας μέχρι τέλους Δεκεμβρίου. Σύμφωνα άλλωστε με την συναφή δήλωσιν της αρμοδίας Επιτροπής. Επιπροσθέτως είναι ανάγκη εξ ίσου επιτακτική όπως εκ παραλλήλου προς την αποπεράτωση του συνοικισμού ληφθή φροντίς διά την συγκοινωνίαν τούτου μετά της πόλεως. Και εννοούμεν την γέφυραν επί του Κραυσίνδω νος, η εκτέλεσις της οποίας και πάλιν παρημελήθη, μολονότι απαραίτητος διά την χειμερινήν ιδία περίοδον, ότε το ρεύμα του χειμάρρου είναι ορμητικόν. Επαναλαμβάνομεν, ότι η ταχύτερα αποπεράτωση του προσφυγικού συνοικισμού είναι επιβεβλημένη και υπό άλλων σοβαροτάτων λόγων, αλλά πρωτίστως, διότι το γεγονός τούτο θα συντελέση εις την επίλυσιν τόσων άλλων σπουδαιών ζητημάτων.

Τώρα βλέπουμε ότι οι ελπίδες για την αποπεράτωση του συνοικισμού μετατίθενται στο τέλος του Δεκεμβρίου. Για τη γέφυρα ακόμη τίποτε δεν έγινε.

Στο μεταξύ έχουν προκηρυχθεί βουλευτικές εκλογές για την Κυριακή 10 Δεκεμβρίου 1923, οπότε έχουμε και προεκλογικές επισκέψεις και υποσχέσεις προς τους πρόσφυγες. Από την περιοχή μας «επελέγη ως υποψήφιος του κόμματος των Φιλελευθέρων (Ελ. Βενιζέλου) ο Σμυρναίος συμπολίτης μας και διαπρεπής δικηγόρος κ. Αδαμάντιος Ευφραιμίδης», ο οποίος αρχίζει τις περιοδείες του κυρίως στους προσφυγικούς καταυλισμούς. Δεν παραλείπει βέβαια να επισκεφθεί και τον προσφυγικό συνοικισμό, που είναι υπό ανέγερση, χωρίς κατοίκους εννοείται, για να αντιληφθεί την κατάσταση και να δώσει υποσχέσεις. Στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» της Τετάρτης 5 Δεκεμβρίου 1923 διαβάζουμε για τη δραστηριότητα του Ευφραιμίδα:

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΙ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΙ ΚΑΙ Ο κ. ΕΥΦΡΑΙΜΙΔΗΣ

Ο κ. Ευφραιμίδης έσπευσε χθες να επισκεφθή τον συνοικισμόν των προσφυλών. Ανέλαβε, αναχωρών σήμερον δι' Αθήνας, να μεριμνήση όπως αποσταλή τάχιστα μηχανικός διά την κατασκευήν της γεφύρας Κραυσίνδωνος, διά την συγκοινωνίαν του συνοικισμού. Επίσης διά την ταχυτάτην αποστολήν τσιμέντων διά το επίχρισμα των πατωμάτων και υελοπινάικων. Όντως ελπίζεται εντός 15-20 ημερών θα είναι τελείως έτοιμα οικήματα

Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού Νέας Ιωνίας Βόλου
(1923 – 1924)

Διά 500 οικογένειας.

Στις εκλογές αυτές εκλέχτηκε βουλευτής ο Αδαμάντιος Ευφραιμίδης.

Έτσι τελείωσε το έτος 1923, που βρήκε τους πρόσφυγες να «γιορτάζουν» την πρωτοχρονιά του 1924 μέσα στις αποθήκες, στα σχολεία, στην παλιά τουρκική στρατώνα, στις σκηνές που βρίσκονταν προς το Γυμναστήριο και στα διάφορα επιταγμένα σπίτια.

Το όνειρο, που είδαν να παίρνει μορφή τον Δεκαπενταύγουστο του 1923, όταν «ετέθη ο θεμέλιος λίθος του προσφυγικού συνοικισμού Νέα Ιωνία», εκεί στην περιοχή του Ξηρόκαμπου, «πέραν του Κρανσίνδωνος», έμεινε στα χαρτιά, στις πέτρες, στον ασβέστη, στο πρεσσαρισμένο πισσόχαρτο, στα κάρρα, στη γέφυρα. Το όνειρο ακόμη δεν έγινε σπίτι για να βάλουν οι πρόσφυγες μέσα την οικογένειά τους και να ζήσουν κι αυτοί σαν άνθρωποι.

Κι ενώ οι εργασίες στον προσφυγικό συνοικισμό καρκνοβατούν είτε από έλλειψη μέσων είτε λόγω του χειμώνα, συμβαίνει ένα συγκλονιστικό γεγονός, που τώρα βγαίνει στη δημοσιότητα και έχει άμεση σχέση με τα σπίτια που χτίζονται και την εγκατάσταση των προσφυγών στον προσφυγικό συνοικισμό».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή.

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Δωδέκατο δημοσίευμα (Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 2023)

Σήμερα διαβάζουμε μια συγκλονιστική σελίδα της ιστορίας του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας. Η βίαιη εγκατάσταση των πρώτων προσφύγων:

«ΞΕΑΝΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΥΦΟΣ - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟ

Ήταν αναμενόμενο, παρότι οι υγειονομικές υπηρεσίες λάβαιναν μέτρα, ότι κάποια ημέρα θα χτυπούσε οπωσδήποτε μολυσματική νόσος, λόγω των δυσμενών συνθηκών διαβίωσης των ανθρώπων αυτών. Για ποια καθαριότητα να μιλήσει κανείς μέσα σε μια καπναποθήκη, που ήταν χωρισμένη σε «δωμάτια» με λινάτσες και κουρελούδες, για ποια αποχωρητήρια, που γέμισαν και ξεχείλισαν, για ποια λάτρα του «σπιτιού» μπορούμε να μιλάμε με σκάφες και πλυσίματα έξω στο πεζοδρόμιο, και ποιο πόσιμο νερό έπιναν αυτοί οι άνθρωποι από μια τουλούμπα, που θα ήταν στην καπναποθήκη; Συνθήκες που δε βοηθούσαν στην

Εφημερίδα «TACHYDROMOS», Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 2023

αντιμετώπιση των μολυσματικών νόσων, παρόλο που οι πρόσφυγες

προσπαθούσαν να είναι πλυμένοι και καθαροί. Ας μη ξεχνάμε βέβαια ότι εκείνη την εποχή οι μολυσματικές νόσοι, μάστιζαν τους ανθρώπους.

Και το κακό δεν άργησε να έλθει. Εξανθηματικός τύφος χτύπησε τους πρόσφυγες, που διέμεναν στοιβαγμένοι σε δυο καπιναποθήκες του Βόλου.

Η μολυσματική αυτή αρρώστια εκείνη την εποχή ήταν μεταδοτική και επικίνδυνη. Εμφανιζόταν κυρίως σε ανώμαλες καταστάσεις, σε πολέμους, σε αιχμαλωσίες, σε στρατόπεδα, σε καταυλισμούς και θέριζε κυριολεκτικά τους ανθρώπους. Τότε, το 1919 με 1922, βρισκόταν σε έξαρση στη Γερμανία, Πολωνία και στη Ρωσία με πολυάριθμα κρούσματα. Μεταδιδόταν με τις ψείρες του σώματος και χτυπούσε κυρίως τα άτομα, που ήταν εξαντλημένα από τις κακουχίες, την πείνα και δεν είχαν τη δυνατότητα να είναι καθαρά. Εμφανιζόταν απότομα με υψηλό πυρετό που κρατούσε, πόνο στο κεφάλι, στα νεφρά και στα μάτια και παρουσίαζε γενικό εξάνθημα (αλλοίωση της επιδερμίδας) σε όλο το σώμα με αναρίθμητες κόκκινες φουσκάλες. Χαρακτηριζόταν βαριά επιδημική αρρώστια και η θνησιμότητά της ήταν υψηλή.

Δεν έφταναν όλα τ' άλλα στους πρόσφυγες, τους χτύπησε και αυτή. Την Παρασκευή, 11 Ιανουαρίου 1924, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» δημοσιεύει στην πρώτη σελίδα μια συγκλονιστική είδηση για τον εξανθηματικό τύφο και το γεγονός τρομάζει την κοινωνία του Βόλου. Γράφει λοιπόν:

**Ο ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΥΦΟΣ
ΤΑ ΣΗΜΕΙΩΘΕΝΤΑ ΚΡΟΥΣΜΑΤΑ**

Από τας αρχάς τον παρελθόντος μηνός Δεκεμβρίου σποραδικά κρούσματα εξανθηματικού τύφου ήρχισαν σημειούμενα εις μία εκ των αποθηκών ένθα διαμένουν πρόσφυγες εκ της περιφέρειας Οδεμησίου και Νικομήδειας. Ελήφθησαν αρχικώς τα ενδεικνιόμενα μέτρα. Προσβληθέντες από την μεταδοτικήν τούτην νόσον μετεφέρθησαν εις το Αχιλλοπούλειον νοσοκομείον προς νοσηλείαν, τοποθετηθέντων εκ παραλλήλου σκοπών έξωθι των αποθηκών. Ταυτόχρονα διετάχθη καθαριότης και απολύμανσις πρόχειρος, αλλά το κακόν δεν προελήφθη και εκδήλωσις εξανθηματικού τύφου εις άλλους πρόσφυγας εκ της ίδιας περιφέρειας και των αυτών αποθηκών εξηκολούθησεν.

Ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» της Παρασκευής 11 Ιανουαρίου 1924 που δημοσιεύει στην πρώτη σελίδα, άνω δεξιά, τη συγκλονιστική είδηση «Ο ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΥΦΟΣ. ΤΑ ΣΗΜΕΙΩΘΕΝΤΑ ΚΡΟΥΣΜΑΤΑ».

Ανήλθον τοιουτοτρόπως οι προσβληθέντες από τον εξανθηματικόν τους τριάκοντα και ούτοι είναι οι εξής: 1) Αγγέλα Θύμα εκ Θείρων ετών 12, 2) Σοφία Νικολάου 10 ετών, 3) Βασιλική Νικολάου 32 ετών εκ Λύγδων, 4) Δέσποινα Αντωνίου 22 ετών εκ Θείρων, 5) Κώστας Ρουμελιώτης 24 ετών, 6) Σαραντούλα Αντωνίου 12 ετών εκ Θείρων, 7) Μερσίνα Αντωνίου 56 ετών εκ Θείρων, 8) Αναστασία Αντωνίου 27 ετών εκ Θείρων, 9) Ιωάννης Ρουμελιώτης 17ετών εκ Σεβδίκιοι, 10) Αντώνιος Σκαλίδης 12 ετών, 11) Δέσποινα Αναστασίου 35 ετών, 12) Δήμητρα Αντωνίου 18 ετών, 13) Πέτρος Εμμανουήλ 30 ετών, 14) Φανούριος Εμμανουήλ 8 ετών, 15) Βασιλεία Εμμανουήλ 5μηνών, 16) Τριαντάφυλλος Σκαλιός 75 ετών, 17) Χαράλαμπος Μπάρδας 9 ετών, 18) Παναγιώτης Μπάρδας 16 ετών, 19) Μαρία Ιωάννου 10 ετών, 20) Δέσποινα Ιωάννου 35 ετών, 21) Κώστας Νικολάου 32 ετών, 22) Φωτεινή Νικολάου 35 ετών, 23) Μαρία Νικολάου 6 ετών, 24) Γρηγόριος Σκαλιός 7 ετών, 25)

Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού Νέας Ιωνίας Βόλου
(1923 – 1924)

Χρυσάνθος Εμμανουήλ 6 ετών εκ Θείρων, 26) Μαγόαληνή Γεωργίου 16 ετών, 27) Αγγελική Γεωργίου 60 ετών, 28) Άννα Καρακέσογλου 55 ετών, 29) Παναγιώτου Αποστόλου 45 ετών εκ Νικομήδειας, 30) Μαρία Καρακώστα 25 ετών, νοσοκόμος εκ Βόλου.

Οι μέχρι τον αριθμού 25 διέμενον εν τη αποθήκη Ασβεστά παρά την Μεταμόρφωσιν και οι υπόλοιποι εις την αποθήκην Σακκά. Όλοι είναι πρόσφυγες εκ των περιφερειών Οδεμησίου και Νικομήδειας, πλην της τελευταίας Μαρίας Καρακώστα, καταγομένης εκ Βόλου και ούσης νοσοκόμου εις το Αχιλλοπούλειον νοσοκομείον.

Είναι αναληθής η πληροφορία ότι τα κρούσματα υπερβαίνουν τα τεσσαράκοντα. Δεν εβεβαιώθη επίσης ότι από εξανθηματικόν τύφον προσεβλήθη και εις (1) των κατοίκων της πόλεώς μας εκτός της προαναφερθείσης νοσοκόμου.

Κατ' ανακοίνωσιν της Δημαρχίας από σήμερον εις τα λουτρά Παλαιών, τα κατασκευασθέντα περίπου διά παρόμοιας ανάγκας αρχίζει απολύμανσις και καθαριότης των προσφυγών των αποθηκών εκείνων εις τας οποίας εσημειώθη εξανθηματικός. Αι αποσκευαί των εις τα λουτρά θα μεταφερθούν οιά κάρων διατεθέντων υπό της Δημαρχίας, ήτις και άλλας ανάγκας, καύσιμον κλπ. θα ζητήση την έγκρισιν παρά του Δημοτικού Συμβουλίου πιστώσεως εκ 5000 δραχμών ως πρώτην δόσιν.

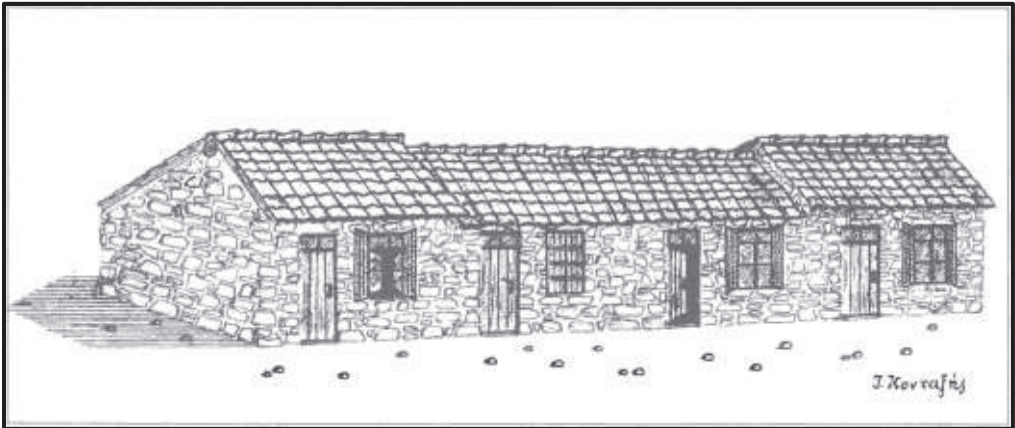
Εις την υγειονομικήν επιτροπήν παρεδόθησαν επίσης ψάθες και άλλα αντικείμενα χρήσιμα διά τους πρόσφυγας εις τους ασθενείς των οποίων χορηγείται γάλα με δαπάνη του Δήμου. Η Δημαρχία μάς επληροφόρησεν επιπροσθέτως ότι οι πρόσφυγες των αποθηκών όπου εσημειώθη εξανθηματικός τύφος μειώθησαν. Αρκετοί τούτων μετεφέρθησαν εις την νέαν συνοικίαν εγκατασταθέντες εις δωμάτια των οποίων η κατασκευή συνεπληρώθη από πάσης απόψεως. **Εστεγάσθησαν, ετοποθετήθησαν υελοπίνακες και εις το δάπεδον εστρώθησαν ψάθες** (Σημείωσις: Η υπογράμμισις είναι δική μας).

Αποκαλυπτική και συγκλονιστική η είδησις. Ο εξανθηματικός τύφος άρχισε να υποβόσκει στις αποθήκες από τις αρχές Δεκεμβρίου και για να τον σταματήσουν «τοποθέτησαν σκοπούς έξωθι των αποθηκών!» και «ταυτοχρόνως διετάχθη καθαριότης και απολύμανσις πρόχειρος». Με διαταγές όμως και σκοπούς σταματιέται η νόσος; Έτσι προσβλήθησαν 30 άτομα σε δυο αποθήκες. «Όλοι είναι πρόσφυγες», γράφει η είδησις, «πλην της τελευταίας Μαρίας Καρακώστα, καταγόμενης εκ Βόλου», προφανώς για

να καθησυχάσει τους γηγενείς Βολιώτες.

Αμέσως λαμβάνονται σύντονα μέτρα για να μην εξαπλωθεί η νόσος. Ατομική καθαριότητα των προσφυγών στα λουτρά και απολύμανση των ρούχων τους στον κλίβανο. Ψάθες για να στρώσουν στα χωματένια δάπεδα και γάλα στα παιδιά.

Και η συγκινητική είδηση, που έχει σχέση με την ιστορία του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας: **«Αρκετοί τούτων μετεφέρθησαν εις την νέαν συνοικίαν, εγκατασταθέντες εις δωμάτια των οποίων η κατασκευή συνεπληρώθη από πάσης απόψεως. Εστεγάσθησαν, ετοποθετήθησαν υελοπίνακες και εις το δάπεδον εστρώθησαν ψάθες».**

Στα μισοτελειωμένα δωμάτια- «σπίτια» των Τετραγώνων μετέφεραν τους πρόσφυγες που προσβλήθηκαν από τον εξανθηματικό τύφο (Σχέδιο του Γιάννη Κονταξή).

Να λοιπόν οι πρώτοι οικιστές, κάτοικοι της Νέας Ιωνίας με τα ονόματά τους. Ήταν αυτοί που προσβλήθηκαν από εξανθηματικό τύφο και για να τους απομονώσουν τους εγκατέστησαν με τις οικογένειές τους στα μισοτελειωμένα δωμάτια-«σπίτια» του προσφυγικού συνοικισμού. Ας κρατήσουμε στο μυαλό μας την ημερομηνία, Πέμπτη 10 Ιανουαρίου 1924 (αφού η εφημερίδα το γράφει στις 11-1-1924) και στην καρδιά μας ας κλείσουμε το δράμα των οικογενειών αυτών, που εγκαταστάθηκαν πρώτες στη Νέα Ιωνία, σε «δωμάτια στα οποία ετοποθετήθησαν υελοπίνακες και εις το δάπεδον εστρώθησαν ψάθες», λαμβάνοντας υπόψη ότι βρισκόμαστε και στην καρδιά του χειμώνα!

Αυτοί ήταν οι πρώτοι κάτοικοι της Νέας Ιωνίας, που τους έβαλαν στο πρώτο Τετράγωνο, το Α, διακόσια μέτρα πάνω από τον Κραυσίδωνα, ανεβαίνοντας

προς την Ευαγγελίστρια, δεξιά στη λεωφόρο Ειρήνης (Φαρδύ). Τι δραματικά παιγνίδια παίζει η μοίρα! Κυνηγημένοι από την Ιωνία, μέσα στη λαίλαπα της Μικρασιατικής Καταστροφής, βρίσκουν καταφύγιο στον Βόλο! «Κυνηγημένοι» από τον Βόλο, λόγω του εξανθηματικού τύφου, βρίσκουν «σπίτι» στη Νέα Ιωνία!

Στο μεταξύ η ανησυχία ανάμεσα στους κατοίκους του Βόλου εντείνεται, γι' αυτό η ειδησεογραφία είναι καθημερινή, τουλάχιστον τις πρώτες ημέρες. Ο εξανθηματικός τύφος είναι μεταδοτική αρρώστια και μπορεί ν' απλωθεί και να χτυπήσει μετά τους πρόσφυγες και τους Βολιώτες, αν δε ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

Έτσι, λοιπόν, την επόμενη ημέρα, Σάββατο 12 Ιανουαρίου 1924, διαβάζουμε στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» για την εξέλιξη της νόσου και τη μεταφορά των προσφύγων στον προσφυγικό συνοικισμό:

Ο ΕΞΑΝΘΗΜΑ ΤΙΚΟΣ ΤΥΦΟΣ

Καθ' όλην την χθεσινήν ημέραν εν μόνον κρούσμα εξανθηματικού τύφου εσημειώθη και τούτο εις την αποθήκη Ασβεστά, ένθα η πηγή της μολυσματικής νόσου. Προσβληθείσα η Αναστασία Μπάρδα μετεφέρθη πάραυτα εις το Αχιλλοπούλειον νοσοκομείου προς θεραπείαν. Διά την μη μετάδοσιν της νόσου και επί άλλων προσφύγων ελήφθησαν σύντονα μέτρα υπό της υγειονομικής και δημοτικής αρχής. Οι εν τη αποθήκη Ασβεστά πρόσφυγες μετά τελείαν απολύμανσιν μετεφέρθη σαν εις τα νέα οικήματα. Αι αποσκευαί των επίσης τελείως διά του κλιβάνου μεταφερθείσαι εις τον συνοικισμόν. Η αποθήκη Ασβεστά εκκενωθείσα θα απολυμανθή και αύτη καταλλήλως. Ο χρόνος παραμονής των προσφύγων εις τον νέον συνοικισμόν δεν καθωρίσθη εισέτι, πιστεύεται όμως ότι θα εγκατασταθούν οριστικώς εκεί ή το πολύ να μεταφερθούν ελάχιστοι εις την αποθήκη Ασβεστά μετά την απολύμανσίν της. (Σημείωση: Ο κλίβανος ήταν ειδικός φούρνος για την απολύμανση των κλινοσκεπασμάτων και των ρούχων. Μεταλλικό κιβώτιο με διπλά τοιχώματα μέσα στο οποίο αναπτύσσονται υψηλές θερμοκρασίες για να καταστραφούν τα μικρόβια και τα παρασιτικά έντομα (ψείρες κ.ά.).

Όσοι απολυμάνθηκαν, λοιπόν, μεταφέρθηκαν και εγκαταστάθηκαν στα νέα οικήματα του προσφυγικού συνοικισμού και, όπως γράφει η είδηση, «πιστεύεται ότι θα εγκατασταθούν οριστικώς εκεί», πράγμα το οποίο τελικώς έγινε».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου**Δέκατο τρίτο δημοσίευμα (Κυριακή 10 Δεκεμβρίου 2023)**

Διαβάσαμε στο προηγούμενο δημοσίευμα τη συγκλονιστική σελίδα της ιστορίας του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας, με την εμφάνιση της μολυσματικής νόσου του εξανθηματικού τύφου σε δύο αποθήκες του Βόλου, όπου διέμεναν και τη βίαιη μεταφορά τους στο μισοτελειωμένα «σπίτια-δωμάτια» του προσφυγικού συνοικισμού. Σήμερα θα διαβάσουμε ότι, παράλληλα, συνεχίζεται η εργασία της κατασκευής των σπιτιών με διάφορα προβλήματα. Έτσι την επόμενη ημέρα, Κυριακή 13 Ιανουαρίου 1924, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» σε δίσηλο άρθρο του, στην πρώτη σελίδα γράφει:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ - ΕΛΛΕΙΨΙΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ

Πληροφορούμεθα ότι εκ των 1000 δωματίων των οποίων η κατασκευή αρχικώς απεφασίσθη διά την στέγασιν των εν τη πόλει μας προσφύγων θα γίνουν τώρα 800 μόνον θεωρούμενα ταύτα επαρκή δι' ον σκοπόν προορίζονται. Ήδη είναι έτοιμα 500 δωμάτια, αλλά εκ των παραθύρων λείπουν οι υελοπίνακες και διά τον λόγον τούτον δεν εχρησιμοποιήθησαν εισέτι. Η στέγασις των οικημάτων γίνεται διά πισσοχάρτου καταλλήλου και μη διαπεραιομένου υπό της βροχής. Τα 500 δωμάτια, η κατασκευή των οποίων συνεπληρώθη, εκτίσθησαν με άσβεστον και λίθους. Τα εναπομείναντα 300 θα οικοδομηθούν με λίθους και τσιμέντο. Τούτων ήρχισεν η ανέγερσις εξασφαλισθείσης της απαιτουμένης οικοδομησίμου ύλης. Τα κατατεθέντα χρήματα εξηντλήθησαν ήδη και προέκυψεν αμέσως ανάγκη νέων τοιούτων. Όπως είναι γνωστόν διά τον συνοικισμόν ο Δήμος και η Λιμενική Επιτροπή έδωκαν την υπόσχεσιν ότι θα διέθετον ανά 500.000 δραχ. τας οποίας όμως μέχρι τώρα δεν κατέβαλον, μολονότι κατ' επανάληψιν εξητήθησαν υπό της Επιτροπής Στεγάσεως των Προσφύγων.

Δέον να νοηθή καλώς ότι από την συντομωτέραν εγκατάστασιν των προσφύγων εις τον νέον συνοικισμόν εξαρτάται η επίλυσις τόσων άλλων εκκρεμών ζητημάτων, εκ της διαιωνίσεως καθημερινώς ακούονται παράπονα και διαμαρτυρίαί δίκαιοι από πάσης απόψεως. Αλλά μήπως και λόγοι υγείας καθιστούν υποχρεωτικήν την αραιώσιν των προσφύγων, ήτις θα επιτευχθεί μόνον, όταν μετωκοίσουν εις την νέαν συνοικίαν; Όπως είναι γνωστόν εκ παραλλήλου προς τον προσφυγικόν

συνοικισμόν απεφασίσθη να γίνη και γέφυρα επί του Κραυσίνδωνος, διά την συγκοινωνίαν των προσφύγων μετά της πόλεως. Η μελέτη μετά σχετικού σχεδιαγράμματος κατηρτίσθησαν προ καιρού και διά την έγκρισιν υπεβλήθησαν εις το Υπουργείον Συγκοινωνίας, αλλά δεν ελήφθη ουδεμία απάντησις και τοιουτοτρόπως η εκτέλεσις του ανωτέρω τεχνικού έργου μένει προς το παρόν τουλάχιστον, απραγματοποίητος. Επειδή όμως η γέφυρα είναι απαραίτητος διά την συγκοινωνίαν κατά τον χειμώνα ιδίως, οπότε ο χειμάρρος κατεβάξει πολύ νερό, είναι ανάγκη οι αρμόδιοι να ενεργήσουν διά την έγκρισιν της δαπάνης, ήτις άλλωστε δεν είναι και τόσον σημαντική.

Από την ειδησεογραφία αυτή γεννιούνται ανάμεικτα μηνύματα αισιοδοξίας και απαισιοδοξίας στους πρόσφυγες που περιμένουν εναγωνίως να βουλευτούν σε ένα σπίτι. Τα 500 δωμάτια είναι έτοιμα, αλλά χωρίς τζάμια. Είπαν για 1000 δωμάτια, τώρα έγιναν 800. Συζητούσαν για κεραμίδια, τώρα μπαίνει πισσόχαρτο. Υποσχέθηκαν λεφτά, αλλ' ακόμη δεν τα κατέβαλαν. Όλοι σχεδιάζουν για την γέφυρα, αλλά δε γίνεται τίποτα. Όλα μπερδεύονται στο κεφάλι των προσφύγων και παρακολουθούν με αγωνία την πρόοδο των εργασιών. Ασφαλώς πολλοί θα πέρασαν τον Κραυσίδωνα και θα ήρθαν στον τόπο ανέγερσης των σπιτιών και θα περιδιάβηκαν ανάμεσα στα εργοτάξια το χώρο για να δουν με τα μάτια τους τα σπίτια, που τους έκτιζε το κράτος στον προσφυγικό συνοικισμό. «Τυχεροί» αυτοί που τους χτύπησε ο εξανθηματικός τύφος, γιατί «βολεύτηκαν όπως – όπως».

Στο μεταξύ η πόλη φαίνεται να είναι ανάστατη από τα κρούσματα του εξανθηματικού τύφου, γι' αυτό και οι αρχές δραστηριοποιούνται: Έτσι την Τετάρτη 16 Ιανουαρίου 1924 οι πολίτες του Βόλου διαβάζουν στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» τις σχετικές ειδήσεις:

**ΤΟ ΧΘΕΣΙΝΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΙΣ ΑΠΟΘΗΚΩΝ
ΚΛΙΒΑΝΟΣ**

Συνήλθε χθες το εσπέρας το δημοτικόν συμβούλιον της πόλεώς μας εις το οποίον παρέστη και ο Νομάρχης Λαρίσης κ. Αλούπης, ως και ο επόπτης της υγειονομικής υπηρεσίας των προσφύγων κ. Μωραϊτης. Εγένετο συζήτησις επί των μέτρων τα οποία λαμβάνονται υπό της δημοτικής αρχής κατά της εξαπλώσεως του εμφανισθέντος εξανθηματικού τύφου και εψηφίσθη πίστωσις εξ 20.000 δραχ. αίτινες θα διατεθώσι υπό της υγειονομικής υπηρεσίας διά την απολύμανσι των αποθηκών, όπου τυχόν ήθελε εμφανισθή η νόσος. Ο κλίβανος του δήμου απεφασίσθη, όπως επισκευασθή εντός το πολύ 7 ημερών υπό

του εργοστασίου Σταματοπούλου ή Ξάνθου και τετή εις χρήσιν διά την απολύμανσι των προσφύγων.

Ο κ. Νομάρχης συνέστησεν εις το δημοτικόν συμβούλιον την κατασκευήν απολυμαντηρίου. Η μελέτη της κατασκευής τούτου ανετέθη εις τον μηχανικόν του Δήμου.

Αυτά ήταν τα μέτρα των αρχών για την καταπολέμηση της νόσου. Την αναγκαιότητα λήψης των μέτρων αυτών μας την επιβεβαιώνει η επιστολή ενός πολίτη, που μας περιγράφει τη ζοφερή εικόνα της υγειονομικής κατάστασης των προσφύγων, που ζουν στις αποθήκες. Δημοσιεύεται ακριβώς την επόμενη ημέρα στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ», Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 1924:

ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

Ελάβομεν την κάτωθι επιστολήν την οποίαν και δημοσιεύομεν:

Κύριε Δήμαρχε,

Δεν κάνετε τον κόπο και πάτε με το αμάξι σας, γιατί πεζός δε θα δυνηθήτε να περάσετε, εις την καπναποθήκη του κ. Μουλούλη, όπου στεγάζονται καμιά διακοσιαριά πρόσφυγες για να δήτε τα χάλια του δρόμου εκείνου και ν' αντιληφθήτε τη δυσσομία που βγαίνει από τα λιμνάζοντα νερά και από τα αποπατήματα των προσφύγων; Η μήπως δεν σας ενδιαφέρει η υγεία των κατοικούντων στην συνοικίαν αυτήν; Ένας απ' εκείνους που έχουν την ατυχίαν να υποφέρουν από την δημαρχιακήν αναληγσίαν (Σημείωση: Δεν έχει υπογραφή) .

Πώς λοιπόν να μην παρουσιαστούν μολυσματικές αρρώστιες, όταν ζουν οι άνθρωποι κάτω από τέτοιες συνθήκες; Ο αγανακτισμένος πολίτης (ανώνυμος) εγκαλεί τον δήμαρχο για την απαράδεκτη κατάσταση των προσφύγων στις αποθήκες, πράγμα για το οποίο ίσως δεν ήταν ευθύνη μόνον της δημοτικής αρχής. Η στέγαση των προσφύγων ήταν ένα γενικότερο θέμα, που απασχολούσε όλους. Ωστόσο ο επιστολογράφος έχει απόλυτα δίκαιο, γιατί ακριβώς την επόμενη ημέρα, Παρασκευή 18 Ιανουαρίου 1924, η ανησυχία για τον εξανθηματικό τύφο αναρριπίζεται από μια είδηση στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ».

Ο ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΥΦΟΣ

ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΟΝ ΚΡΟΥΣΜΑ

Χθες εσημειώθη κρούσμα εξανθηματικού τύφου επί του πρόσφυγος Παναγιώτου Ιωάννου, διαμένοντος εις τον νέον συνοικισμόν. Ομοίως χθες εσημειώθη κρούσμα εξανθηματικού τύφου επί του πρόσφυγος Παναγιώτου Ιωάννου, διαμένοντος εις τον νέον συνοικισμόν. Ομοίως προσεβλήθησαν από εξανθηματικόν αι πρόσφυγες Διονυσία

Καραγιάννη και Καλλιόπη Κλημακοπούλου. Το πρώτον κρούσμα ήτο θανατηφόρον.

Η μετάδοσις του εξανθηματικού τύφου και εις τον νέον συνοικισμόν, αποδεικνύει ότι οι εκεί μεταφερθέντες πρόσφυγες εκ της αποθήκης Ασβεστά δεν απελυμάνθησαν προηγουμένως, διότι αν τούτο επραγματοποιείτο, ήτο αδύνατον να εμφανισθή αμέσως και εκεί η μολυσματική νόσος. Διά να προληφθούν και άλλα κρούσματα είναι απόλυτος ανάγκη, όπως οι εν τη νέα συνοικία διαμένοντες πρόσφυγες υποβληθούν εις αυστηράν απολύμανσιν και επιμελημένην καθαριότητα.

Νάτος λοιπόν και ο χάρος, που επισκέπτεται πρώτος τους πρόσφυγες στον συνοικισμό. Δεν αργεί. Πριν συμπληρωθούν δέκα ημέρες από την εγκατάσταση των απομονωμένων προσφύγων, έρχεται να πάρει το πρώτο θύμα του από τη Νέα Ιωνία.

Στο μεταξύ τούτες τις ημέρες, που χτύπησε ο εξανθηματικός τύφος, έγινε αλλαγή του ημερολογίου. Άρχισε η εφαρμογή του νέου ημερολογίου με σχετικό διάταγμα της Κυβέρνησης (Σημείωση: Με το νομοθετικό διάταγμα «Περί του νέου Πολιτικού Ημερολογίου» που εκδόθηκε στις 18-1-1923 και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 24/25-1-1923, τεύχος πρώτο, καθιερώθηκε στην Ελλάδα, το Γρηγοριανό Ημερολόγιο (νέο) «*δια την Πολιτείαν μόνον, της Εκκλησίας διατηρούσης το Ιουλιανόν (παλαιό)*». Στις 23 Μαρτίου 1924 η Ιεραρχία της Ελλάδος δέχθηκε τη συνταύτιση των δυο ημερολογίων Πολιτικού και Εκκλησιαστικού).

Έτσι η Πρωτοχρονιά με τη γιορτή του Αγίου Βασιλείου γιορτάσθηκε στις 14 Ιανουαρίου 1924 και τα Χριστούγεννα στις 7 Ιανουαρίου 1924. Μέσα λοιπόν στη χαρά των Χριστουγέννων, και της Πρωτοχρονιάς, παιζόταν στον προσφυγικό συνοικισμό ένα δράμα με την απειλή του εξανθηματικού τύφου, την απομόνωση, την απολύμανση, την αγωνία και τον θάνατο. Και όλα αυτά μέσα στην καρδιά του χειμώνα με τα κρύα και τα χιόνια, που δεν άργησαν να έλθουν.

Ακριβώς αυτή την κρίσιμη περίοδο εμφανίζεται μια συγκινητική φιλάνθρωπη κίνηση από κυρίες της εκλεκτής κοινωνίας του Βόλου. Η Επιτροπή τους, το Σάββατο 19 Ιανουαρίου 1924, δημοσιεύει στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» μια ανακοίνωση - έκκληση:

ΕΚΚΛΗΣΙΣ

ΣΩΣΑΤΕ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ Μέσα στην καρδιά του χειμώνα, ημέρες αγίων εορτών, ενώ παντού αλλού η ευτυχία μοιράζει από ένα δώρο της μικρό ή μεγάλο, οι συμπολίται μας πρόσφυγες εκτός από την προηγούμενην αμέτρητον δυστυχίαν τους,

πέφτουν ο ένας μετά τον άλλον χτυπημένοι από τρομερή αρρώστια, τον εξανθηματικό τύφο. Πεθαίνουν μέσα εις την ακαθαρσίαν αβοήθητοι, γιατί η προστασία των αρχών είναι μικρή μπροστά στον κίνδυνο. Απομονώνονται ολόκληρες οικογένειες, ενώ τα ολίγα κουρέλια τους καίγονται για να πολεμηθή το μόλυσμα και μένουν κυριολεκτικώς γυμνοί μέσα στη βολιώτικη υγρασία. Όλες οι αρρώστιες τούς παραμονεύουν και μαζί μ' αυτούς και μας, την υγεία μας και τους αγαπημένους μας. Είναι ανάγκη ο προσφυγικός πληθυσμός να ντυθή καθαρά. Τα κουρελιασμένα ασπρόρρουχα γεμάτα ψείρες πρέπει να καούν και να τους δοθούν άλλα. Γι' αυτό γίνεται η έκκλησις.

Απευθυνόμαστε στις πονετικές νοικοκυρές του Βόλου. Τη Δευτέρα και Τρίτη, Επιτροπή αποτελούμενη από τας κυρίας Νάιτ, Ε. Καλημέρη, Αικ. Ζίφου, Δ. Νικολαΐδου, Ο. Πρωτοπαπά, Κατερίνη Ζαρκάδου, Σ. Σαράτση, θα περάση από όλα τα σπίτια της πόλεώς μας και θα μαζέψη κάθε δέμα, που θα έχουν ετοιμάση οι καλές κυρίες του Βόλου. Ότι ασπρόρρουχα παλιά, ό,τι φορέματα, σκεπάσματα έχετε περίσσια θα γίνουν δεκτά με ευγνωμοσύνη. Χρήματα δε χρειάζονται, γιατί καιρός χάνεται και λίγα πράγματα μπορούν ν' αγοραστούν. Κανένα σπίτι δεν πρέπει να κλείση την πόρτα του στην Επιτροπή. Μην ξεχνάτε ότι βοηθώντας τους πρόσφυγας προφυλάγετε συγχρόνως και την υγείαν της πόλεώς μας, που απειλείται σοβαρώτερα από κάθε άλλη φορά.

Η Επιτροπή

Εδώ δε χρειάζονται σχόλια. Η έκκληση της Επιτροπής Κυριών του Βόλου τα λέει όλα με τρόπο αληθινό και συγκινητικό. Η πρωτοβουλία τους αξίζει ένα θερμό «εύγε».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Δέκατο τέταρτο δημοσίευμα (Κυριακή 17 Δεκεμβρίου 2023)

Συνεχίζουμε από το προηγούμενο για τον εξανθηματικό τύφο:
«Στην ίδια εφημερίδα της ημέρας εκείνης (Σάββατο 19 Ιανουαρίου 1924, «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ») υπάρχει η απαραίτητη πια ειδησεογραφία για τον εξανθηματικό τύφο:

Ο ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΥΦΟΣ

Κατά την χθεσινήν ημέραν εσημειώθη εν κρούσμα εξανθηματικού τύφου επί του πρόσφυγος Μαντζαρίνου Γεωργίου, διαμένοντος προ καιρού εις την αποθήκη Ασβεστά, εις την οποίαν ως γνωστόν παρουσιάσθη η νόσος υπό την απειλητικωτέραν μορφήν. Ούτος προς αποφυγήν απολυμάνσεως και μεταφοράς του εις τον νέον συνοικισμόν έφυγεν εκ Βόλου και επανήλθεν προχθές, οπότε αμέσως του επαρουσιάσθη ο εξανθηματικός.

Ποιες σκέψεις μπορούμε να κάνουμε μετά απ' αυτή τη μικρή είδηση; Ότι οι αρχές (υγειονομικές, αστυνομικές) θα πήγαν στην αποθήκη Ασβεστά, μετά τη διαπίστωση του εξανθηματικού τύφου, κι όσους βρήκαν αρρώστους τους μετέφεραν στο Αχιλλοπούλειο νοσοκομείο (όπως είχαμε διαβάσει σε προηγούμενες ειδήσεις) κι όλους τους άλλους, αφού τους απολύμαναν, τους οδήγησαν με συνοδεία στον νέο συνοικισμό, που αναγειρόταν τότε για τους πρόσφυγες και κτιζόταν έξω από τον Βόλο «πέραν του Κραυσίνδωνος» και ασφαλώς θα βρίσκονταν κάτω από κάποια επιτήρηση. Όλα αυτά λοιπόν, την εξέταση, την απολύμανση και τη μεταφορά του στην απομόνωση του συνοικισμού, θέλησε ν' αποφύγει ο πρόσφυγας Μαντζαρίνος Γεώργιος, που κατά τη γνώμη του ξεγέλασε τις αρχές και εξαφανίστηκε, γιατί θα κατάλαβε ότι προσβλήθηκε από τον εξανθηματικό τύφο. Όταν κόπασε λοιπόν η αναταραχή, γύρισε κουβαλώντας βέβαια μαζί του το μικρόβιο του εξανθηματικού τύφου που εκδηλώθηκε.

Επομένως η μεταφορά των προσφύγων στον προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας δε θα έγινε χωρίς γογγυσμό και επεισόδια, αφού ήταν αναγκαστική απομόνωση, βάζοντας σ' αυτούς τη σφραγίδα του συφοριασμένου, την οποία προσπάθησε ν' αποφύγει και «έφυγεν εκ Βόλου» ο Γεώρ. Μαντζαρίνος, για να επανέλθει αργότερα. Την Τρίτη 22 Ιανουαρίου 1924 ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» κρατάει το θέμα στην επικαιρότητα, γιατί υπάρχει συνέχεια όσων συνέβησαν σε προηγούμενες ημέρες:

Ο ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΥΦΟΣ

Την 20ην τρέχοντος εσημειώθη επί της πρόσφυγος Βασιλικής Νικολάου κρούσμα εξανθηματικού τύφου. Η προσβληθείσα μετεφέρθη πάραυτα εις το νοσοκομείον. Επίσης εις το νοσοκομείον απεβίωσεν ο προσβληθείς την 17ην πρόσφυξ Γεώργ. Μαντζαρίνος. (Σημείωση: Στοιχεία Ληξιαρχικής πράξεως θανάτου του Γεωργίου Μαντζαρίνου: Αριθμ. 102/1924, ημέρα Σάββατο, 19 Ιανουαρίου 1924, ετών 65, αιτία: εξανθηματικός τύφος).

Παρά, λοιπόν, τα μέτρα που έλαβαν οι αρχές η νόσος προσβάλλει ακόμη. Δύο ημέρες μετά, την Πέμπτη 24 Ιανουαρίου 1924, στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» υπάρχει μια ανακοίνωση της αστυνομίας -δυο γραμμές- για να καθησυχάσει τους πολίτες:

Η ΥΓΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

Ουδέν κρούσμα εξανθηματικού τύφου εσημειώθη χθες, ως αναφέρει το εκδοθέν την εσπέραν υπό της αστυνομίας υγειονομικό δελτίον.

Και ενώ αυτά αναφέρει το αστυνομικό δελτίο, οι εκπαιδευτικές αρχές λαβαίνουν μέτρα για να μην εξαπλωθεί η μολυσματική νόσος ανάμεσα στους μαθητές των σχολείων. Πρώτο μέτρο το κλείσιμο των σχολείων για δέκα ημέρες.

Την Παρασκευή 25 Ιανουαρίου 1924 δημοσιεύονται στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» οδηγίες στους μαθητές και εντολές στους διευθυντές των σχολείων, προκειμένου ν' αντιμετωπισθεί η μολυσματική νόσος:

ΠΡΟΦΥΛΑΞΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΙΚΟΥ ΤΥΦΟΥ

Ο υγειονομικός Επιθεωρητής της πόλεώς μας κ. Μωραΐτης απέστειλεν τας κάτωθι οδηγίας προφυλάξεως των μαθητών από του εξανθηματικού τύφου:

Μεταξύ των πολλών μέτρων άτινα ελήφθησαν διά την καταστολήν του εξανθηματικού τύφου είναι και το κλείσιμον επί 10 ημέρας των εν τη πόλει όλων των σχολείων. Κατά το διάστημα τούτο δέον οι μαθηταί να κόψωσι τα μαλλιά των και δις τουλάχιστον να κάμνουσι λουτρό καθαριότητος. Οι πρόσφυγόπαιδες να λούωνται εις τα δημοτικά λουτρά και να αλλάσσωσι συχνά, ιδίως τα ασπρόρρουχά των. Αι μαθήτριαι, αι έχουσαι κόνιδες εκ του λουτρού, δέον να αλειφθώσι διά πετρελαίου αναμειγμένου με έλαιον ανά ίσα μέρη. Με πάσαν θυσίαν να κηρύξωμεν τον πόλεμον κατά των φθειρών, αι οποίαι είναι ο μόνος φορέυς του εξανθηματικού τύφου. Οι δε πρόσφυγες μαθηταί δέον να εφοδιασθώσι δι' ενός πιστοποιητικού εκδιδομένου παρά του ιατρού του καταστήματος ένθα διαμένει, δηλούντος ότι ουδείς των εν

τω καταυλισμώ προσφύγων προσεβλήθη εξ εξανθηματικού τύφου. Ουδείς μαθητής θέλει γίνει δεκτός, τη ευθύνη του διευθυντού του σχολείου, αν δεν συμμορφωθή με τ' ανωτέρω(Μια σπουδαία σημείωση: Στα αρχεία του Αου δημοτικού σχολείου αρρένων Βόλου - Μεταμορφώσεως (σήμερα 1ο δημ. σχολείο Βόλου) είναι γραμμένος κατά το σχολ. έτος 1923-24 ο μαθητής **Γρηγόρης Σκαλίδης** (από παραδρομή γράφει Γεώργιος) του Τριαντάφυλλου στην Αη τάξη (α/α. Μαθητολογίου 518) με τόπο διαμονής «**νέος συνοικισμός**» και χρόνο εγγραφής τον μήνα Απρίλιο του 1924. Αυτόν το μαθητή τον βρήκαμε σ' αυτούς που προσβλήθηκαν από εξανθηματικό τύφο (βλ. στη σ.59 στον κατάλογο των προσβληθέντων με αριθ. 24 του παρόντος βιβλίου). Φαίνεται, ότι οι γονείς του μαθητή, μετά την αποθεραπεία του από τον εξανθηματικό, τον έστειλαν και γράφτηκε στο σχολείο και ο διευθυντής σημείωσε ως τόπον διαμονής "**νέος συνοικισμός**", όπως και πράγματι ήταν. Τον ίδιο μαθητή τον βρίσκουμε την επόμενη χρονιά, όταν άρχισαν να λειτουργούν τα πρώτα σχολεία στο συνοικισμό (Νέα Ιωνία), το σχολ. έτος 1924-25 γραμμένο στη Βα τάξη με α/α Μαθητολογίου 26 και με ένδειξη «*προερχόμενος από το Αο δημ. σχολείο αρρένων Μεταμορφώσεως*». Αφού ήταν κάτοικος Νέας Ιωνίας οι γονείς του τον έγραψαν στο σχολείο της περιοχής του. Ο Γρηγόρης Σκαλίδης έβγαλε όλες τις τάξεις του δημοτικού σχολείου με άριστα»).

Μαζί με τις οδηγίες κατά του εξανθηματικού τύφου, δίδονται εντολές και προς τους διευθυντές των σχολείων, για το πώς θα δεχθούν τους πρόσφυγες μαθητές, με κατακλείδα «*ουδείς μαθητής θέλει γίνει δεκτός*». Δεν τους έφταναν όλα τ' άλλα, τώρα θα τρέχουν τα προσφυγάκια να πάρουν και πιστοποιητικά υγείας, γιατί θα τους κλείσουν την πόρτα του σχολείου. Και δεν ήταν και λίγα. Ξεπερνούσαν τα 850. (Σημείωση: Από έρευνα που κάναμε στα επίσημα βιβλία των δημ. σχολείων εκείνης της εποχής στα σχολεία του Βόλου (πλην του Αου Θηλέων Αγ. Νικολάου, του Δου Θηλέων Αγ. Κων/νου και του Σχολείου Ασύλου, που σ' αυτά δε βρήκαμε αρχεία, κατά το σχολ. έτος 1923- 24 φοιτούσαν 2.983 μαθητές και μαθήτριες, από τους οποίους οι 859 δηλ. ποσοστό 28,8% ήταν πρόσφυγες, που φαίνεται είτε από τον χαρακτηρισμό «*πρόσφυξ*» είτε από τον τόπο γέννησής τους.

Στο μεταξύ έχει πέσει βαρύς χειμώνας στην περιοχή και μπορούμε να φαντασθούμε πώς θα περνούσαν τις ημέρες τους οι πρόσφυγες στον νέο

συνοικισμό και σε άλλους καταυλισμούς. Ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Σαββάτου 26 Ιανουαρίου 1924 στη στήλη «ΠΕΝΙΕΣ» γράφει:

Αι δύο τελευταίαι ημέραι κρατούν έως τώρα τα πρωτεία της βαρυχειμωνιάς. Χιόνι άφθονο, παγωνιές, κρούσταλλα και δε λείει ακόμη ο καιρός να ξεκόψη και να γυρίση προς το μαλακώτερο.

Στην ίδια στήλη έχει πληροφορίες για εκείνη την Επιτροπή των Κυριών του Βόλου, που ανέλαβε να μαζέψει ρούχα για τους πρόσφυγες και γράφει:

Αι κυρίαι του εράνου εις μεταχειρισμένα ρούχα διά τους πρόσφυγας είναι υπέρ ικανοποιημένα. Συνέλεξαν αρκετά ρούχα εις πολύ καλή κατάστασιν και γενναίον συγχρόνως χρηματικόν ποσόν, από όσους δεν είχαν να δώσουν ενδύματα. Τα συλλεγέντα είδη θα διανεμηθούν εις τας οικογενείας των προσβληθέντων από εξανθηματικόν τύφον, τα δε χρήματα θα διατεθούν διά την προμήθειαν γάλακτος διά τα απροστάτευτα προσφυγόπουλα.

Η όλη φιλανθρωπική κίνησις διεξάγεται - και πάντοτε επιτυχώς - υπό την διεύθυνσιν της κ. Αικ. Ζίφου, της οποίας την θέλησιν και την φιλαλληλίαν εγκωμιάζουν πρωτίστως αι εκλεκταί της συνεργάτιδες. Θαύμα την αποκαλούν αντοχής, ενεργητικότητος και θεληματικότητος.

Η έκκληση λοιπόν, που έκαναν οι εκλεκτές κυρίες του Βόλου (βλ. στη σ. 67 του παρόντος βιβλίου) απέδωσε και οι «ΠΕΝΙΕΣ» του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» δίκαια τις επαινούν όλες και ιδιαίτερα την Αικατερίνη Ζίφου.

Την τελευταία ημέρα του Ιανουαρίου, Πέμπτη 31 του 1924, για να καθησυχάσουν οι πάντες από την απειλή του εξανθηματικού τύφου ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» δημοσιεύει:

Η ΥΓΕΙΑ

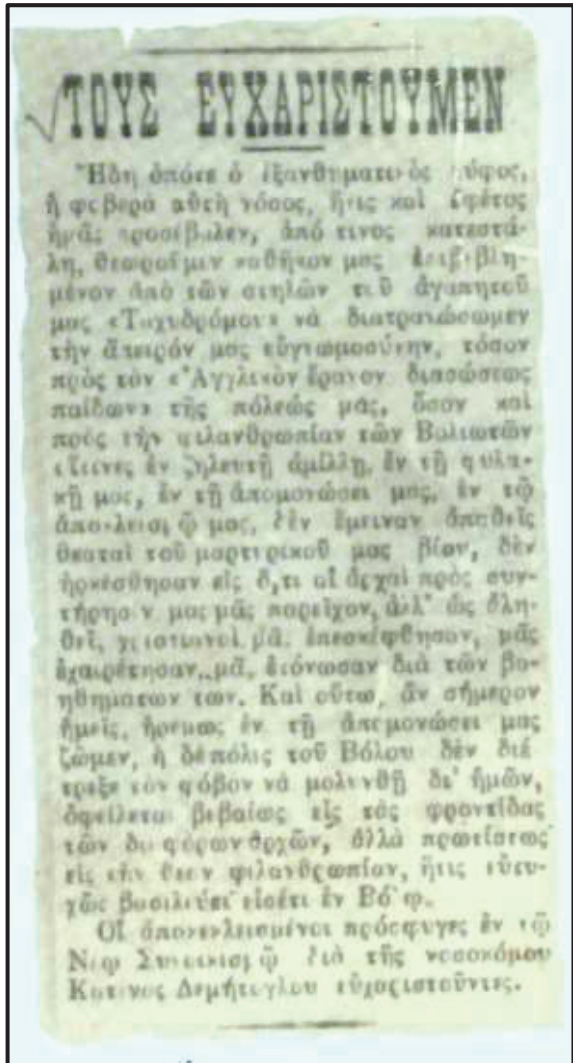
Από εβδομάδος και πλέον ουδέν κρούσμα εξανθηματικού τύφου εσημειώθη εις την πόλιν μας. Τούτο κατά μέγιστον λόγον οφείλεται εις την δραστηριότητα της υγειονομικής Επιτροπής, ήτις κατέβαλε πάσας τας προσπαθείας προς εξάλειψιν της νόσου.

Αυτές τις 20 ημέρες του Ιανουαρίου του 1924, από τις 11 μέχρι τις 31, που το φάσμα του εξανθηματικού τύφου αγκάλιαζε τους καταυλισμούς των προσφύγων και τριγύριζε στις καπναποθήκες, στα σχολεία, στις παλιές στρατώνες, στις σκηνές και στα χαμόσπιτα, αφού θέρισε μερικούς δυστυχείς, αφού απομόνωσε άλλους στον «προσφυγικό συνοικισμό», αφού πανικόβαλε την πόλη του Βόλου, έφυγε αφήνοντας πίσω του ανάμεικτα συναισθήματα φόβου, οίκτου, συμπόνιας, άφησε και κάτι ιστορικό: τους πρώτους κατοίκους της Νέας Ιωνίας.

Αυτοί οι πρώτοι κάτοικοι, «οι αποκεκλεισμένοι πρόσφυγες εν τω Νέω Συνοικισμῷ», το Σάββατο 2 Φεβρουαρίου 1924, στέλνουν μια ευχαριστήρια επιστολή στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» και γράφουν αυτά τα συγκινητικά:

ΤΟΥΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕΝ

Ἦδη ὁπότε ὁ εξανθηματικός τύφος, ἡ φοβερὰ αὐτὴ νόσος, ἥτις καὶ ἐφέτος ἡμᾶς προσέβαλεν, ἀπὸ τινος κατεστάλη, θεωρούμεν καθήκον μας ἐπιβεβλημένον ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ ἀγαπητοῦ μας «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» νὰ διατρανώσωμεν τὴν ἀπειρον μας εὐγνωμοσύνην, τόσοσιν πρὸς τὸν «Ἀγγλικόν Ἐρανον Διασώσεως Παιδῶν» τῆς πόλεως μας, ὅσον καὶ πρὸς τὴν φιλανθρωπίαν τῶν Βολιωτῶν, οἵτινες ἐν ζηλευτῇ ἀμίλλῃ ἐν τῇ φυλακῇ μας, ἐν τῇ ἀπόκλεισμῷ μας, δὲν ἐμείναν ἀπαθείς θεαταί του μαρτυρικοῦ μας βίου, δὲν ἠρκέσθησαν εἰς ὅ,τι αἱ ἀρχαί πρὸς συντήρησιν μᾶς παρήχον, ἀλλ' ὡς ἀληθεῖς

«ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» (Σάββατο 2 Φεβρουαρίου 1924)

χριστιανοί μας ἐπεσκέφθησαν, μᾶς εὐχαίρησαν, μᾶς ἐτόνωσαν διὰ τῶν βοηθημάτων τῶν. Καὶ οὕτω, ἀν σήμερον ἡμεῖς, ἠρέμωσιν ἐν τῇ ἀπομονώσει μας ζώμεν, ἡ

*δε πόλις του Βόλου δεν διέτρεξεν τον φόβον να μολυνθῆ
δι' ημών, οφείλεται βεβαίως εις τας φροντίδας των
διαφόρων αρχών, αλλά πρωτίστως εις την θείαν
φιλανθρωπίαν, ήτις ευτυχώς βασιλεύει εισέτι εν Βόλω.*

*Οι αποκεκλεισμένοι πρόσφυγες εν τω Νέω Συνοικισμῷ
διὰ της νοσοκόμου Κατίνας Δεμήτογλου ευχαριστούντες*
Τέτοιοι ήταν οι πρώτοι οικιστές της Νέας Ιωνίας τον Ιανουάριο του 1924:
Γενναίοι. Ευγενείς. Ευγνώμονες!».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Δέκατο πέμπτο δημοσίευμα (Κυριακή 24 Δεκεμβρίου 2023)

Στα προηγούμενα διαβάσαμε για τον εξανθηματικό τύφο, που έπληξε τους πρόσφυγες που ήταν σε δυο καπναποθήκες στη συνοικία της Μεταμόρφωσης. Διαβάσαμε το δράμα τους και τη μεταφορά τους (ενός μικρού αριθμού) στον νεοαναγειρόμενο προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας. Με τη λήξη της περιπέτειάς τους αυτοί «οι αποκεκλεισμένοι πρόσφυγες» είδαμε να δημοσιεύουν ευχαριστήρια επιστολή προς όλους, που τους βοήθησαν στο δράμα τους. Και η δύσκολη ζωή τους συνεχίζεται. Διαβάζουμε στο «Χρονικό της Νέας Ιωνίας:

«Η ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Πέρασε κι έφυγε ο εξανθηματικός τύφος, έμειναν όμως «οι αποκεκλεισμένοι πρόσφυγες εν τω ΝΕΩ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΩ», όπως υπογράφουν. Τι γίνονται όμως οι εργασίες αποπεράτωσης των σπιτιών; Προχώρησαν ή σταμάτησαν λόγω της νόσου ή άλλων αιτιών; Ένα δημοσίευμα του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ», την Τετάρτη 6 Φεβρουάριου 1924, διαφωτίζει τους πρόσφυγες, που περιμένουν τα σπίτια εναγωνίως.

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ – ΕΛΛΕΙΨΙΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ

Όπως και προ ημερών εγράφομεν αι εργασίαι διὰ την ανοικοδόμησιν του προσφυγικού συνοικισμού διεκόπησαν από διμήνου περίπου ελλείψει χρημάτων, των αρχικών σταλέντων παρά της Κεντρικής Επιτροπής Στεγάσεως Προσφύγων εξηντλήθησαν. Ούτω το έργον μένει ημιτελές με κίνδυνον εκ της εκάστοτε κακοκαιρίας και προς αποσόβησιν

ενός τοιούτου γεγονότος επιβάλλεται με κάθε τρόπον η αποπεράτωση της προσφυγικής συνοικίας να συντελεσθή το ταχύτερον.

Η μηχανική του δήμου υπηρεσία καταρτίζει σχεδιάγραμμα της καταληφθείσης διά τον συνοικισμόν εκτάσεως, ήτις εκηρύχθη απαλλοτριωτέα διάτην οποίαν οι ιδιοκτήται θα λάβουν την νόμιμην αποζημίωσιν. Η έκτασις αυτή υπερβαίνει τα εβδομήκοντα (70) στρέμματα.

Από έλλειψη λοιπόν χρημάτων σταμάτησαν οι εργασίες στον νέο συνοικισμό.

Στο μεταξύ αυτή την εποχή υπάρχει μια κοινωνική αναταραχή γύρω από την αισχροκέρδεια των εμπόρων και την ακρίβεια της ζωής. Για τα ζητήματα αυτά αποφασίστηκε να γίνει στον Βόλο, στην Πλατεία Γεωργίου Α' στον Άγιο Κωνσταντίνο, σχετικό συλλαλητήριο. Οι πρόσφυγες όμως έχουν άλλα προβλήματα και γ' αυτό συγκροτούν κι αυτοί δικό τους συλλαλητήριο στην Πλατεία Ελευθερίας την ίδια ημέρα. Μέσα στα αιτήματά τους είναι και η αποπεράτωση του νέου συνοικισμού. Γράφει λοιπόν ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» το Σάββατο 9 Φεβρουάριου 1924:

ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Αύριον Κυριακήν και ώραν 2 μ.μ. συγκροτείται εις την Πλατείαν της Ελευθερίας παμπροσφυγικόν συλλαλητήριον άσχετον με το συγκροτη-θησόμενον έτερον τοιούτον διά την ακρίθειαν της ζωής και της αισχροκέρδειας. Στο συλλαλητήριον τούτο, το οποίον θα λάβουν μέρος αποκλειστι- κώς μόνον οι πρόσφυγες, θα ζητηθούν παρά της Κυβερνήσεως και της Εθνοσυνελεύσεως τα κάτωθι:

α

β) ~~Αφ' αραπακέρρατασικη γενεάτασικισμωσύπροσφύγων~~

γ) Χορήγησις εργασίας εις τους πρόσφυγας

δ) Χορήγησις προκαταβολών έναντι των εγκαταλειφθεισών περιουσιών

ε) Επίσπευσις της ανταλλαγής των πληθυσμών

στ) Αναζήτησις των υπολειφθέντων πολιτικών ομήρων και αιχμαλώτων εν Μικρά Ασία

ζ) Εφαρμογή του 54ου άρθρου του ενοικιοστασίου και εις Βόλον.

Όπως διαβάζουμε, εκτός από την αποπεράτωση του νέου συνοικισμού (προσφυγικού) και άλλα καθαρώς οικονομικά αιτήματα μέσα στα οποία μπορούμε να ζήσουμε τον καθημερινό αγώνα στη βιοπάλη, βλέπουμε να τους απασχολούν και άλλα αιτήματα γενικότερα, που είναι συνέπεια της Μικρασιατικής καταστροφής, όσον αφορά το ανθρώπινο δράμα, που συνεχιζόταν σε πολλές οικογένειες προσφύγων, οι οποίες περίμεναν τους

πολιτικούς ομήρους ή τους αιχμαλώτους, που έμειναν (χάθηκαν;) στη Μικρά Ασία.

Τη Δευτέρα, 11 Φεβρουάριου 1924 μετά το συλλαλητήριο, οι πρόσφυγες διαβάζουν στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» μια ανοιχτή επιστολή του Δ. Σαράτση, πληρεξουσίου (βουλευτή), που δικαιολογεί την προσφυγική αγανάκτηση για την αδιαφορία του Κράτους για τον προσφυγικό συνοικισμό. Η επιστολή είναι αποκαλυπτική και για άλλα θέματα:

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ»

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

κ. Διευθυντά του

«ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ»

Οι πρόσφυγες συμπολται μας έχουν δίκαιο διαδηλώντες την αγανάκτησίν των διά την κρατικήν ακηδεϊάν. Δεν είναι μόνον οι όροι της ζωής οι οποίοι είναι ανυπόφοροι διά πολλούς εντοπίους, δεν είναι μόνον η δημόσια περίθαλψη η οποία είναι σχεδόν εικονική, αλλά κατωρθώθη να σταματήσει πάσα εργασία εις τον ενταύθα προσφυγικόν συνοικισμόν. Το πράγμα αυτό οφείλεται εις την υπερφυή ιδέαν την οποίαν συνέλαβε το Υπουργείου των Οικονομικών να μην εγκρίνη καμίαν πίστωσιν, ούτε διά τα μέχρι τούδε οφειλόμενα εις διαφόρους εργολάβους, ούτε διά μελλούσας δαπάνας. Εις μάτην η Επιτροπή του συνοικισμού έγγραψε και τηλεγράφησε επανειλημμένως εκθέτουσα τα χάλια των προσφύγων και των τοίχων οι οποίοι προορίζονται να γίνουν οικήματα. Εις μάτην ημείς οι πληρεξούσιοι ηγωνίσθημεν να πείσωμεν τον Υπουργόν να πληρώση. Ο κ. Μιχαλακόπουλος είχεν κληρονομήσει από τον κ. Κοφινά, την απόφασιν να μην εγκρίνη τίποτε, την οποίαν ελπίζω ότι δεν θα εκληροδότησεν εις τον διάδοχόν του. Το επιχείρημά του ήτο ότι το κράτος δεν πρέπει να δαπανήση πλέον τίποτε αφού τους συνοικισμούς επρόκειτο να παραλάβη η υπό τον κ. Μοργκεντάου 'Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων. Σημειώστε όμως ότι η Επιτροπή αύτη μόλις προ 15 ημερών εγκατεστάθη, ενώ τα έργα έχουν σταματήσει εδώ προ τριών περίπου μηνών. Ούτω πως παραμένουν τα οικήματα εις το σημείον οικοδομικόν ευρέθησαν προ τριών μηνών. Οι πρόσφυγες έμειναν και δεύτερον χειμώνα εις τας αθλίας αποθήκας και θα μείνωσι ίσως και τρίτον, αν εξακολουθήση αυτή η δραστηριότης των Υπουργείων. Ελπίζω ότι ο νυν Υπουργός των Οικονομικών δε θα έχη τας αυτάς με τους προκατόχους του αντιλήψεις.

Ερρίκος Μοργκεντάου

Η Κοινωνία των Εθνών του ανέθεσε την Προεδρία της Διεθνούς Επιτροπής Αποκαταστάσεως των Προσφύγων στην Ελλάδα.

Βόλος 10-2-1924

Με Υπόληψι

Δ. Ι. Σαράτσης

(Σημείωση: Παραπάνω ο Δ. Ι. Σαράτσης αναφέρεται στο πρόσωπο του Μοργκεντάου. Ας δούμε ποιος ήταν αυτός: Ο Ερρίκος (Χένρυ) Μοργκεντάου (Henry Presbευτής των Η. Π. Α. (στην Κωνσταντινούπολη κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Διετέλεσε Πρόεδρος του Αμερικάνικου Ερυθρού Σταυρού. Η Κοινωνία των Εθνών του ανέθεσε την προεδρία της Αυτόνομης Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων στην Ελλάδα. Από τη θέση αυτή κατέβαλε πολλές προσπάθειες για την επίλυση του δύσκολου προβλήματος αποκατάστασης των προσφύγων. Για το έργο του αυτό τιμήθηκε από την Ελλάδα. Ο Μοργκεντάου, όπως θα δούμε,

επισκέφθηκε τη Νέα Ιωνία ως Πρόεδρος της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων στις 29-05-1928 και επιθεώρησε τα

εκτελούμενα τότε έργα. Σε συνοικίες προσφύγων Μικρασιατών στην Αθήνα (Βύρωνα, Νίκαια, Υμηττός) και στη Θεσσαλονίκη έχουν δώσει το όνομά του σε δρόμους για να τον τιμήσουν. Μήπως θα έπρεπε κι εδώ στη Νέα Ιωνία να τιμηθεί ανάλογα;).

Εδώ ο Δ. Σαράτσης επικρίνει την απραξία του Υπουργείου σχετικά με την ανέγερση του συνοικισμού. Η απραξία ήταν γεγονός, γιατί μεσολάβησε ένα διάστημα αναμονής. Σ' αυτό το διάστημα η ηγεσία του Υπουργείου επεδίωκε να μεταθέσει τις υπέρογκες δαπάνες της προσφυγικής αποκατάστασης στον διεθνή οργανισμό της Κοινωνίας των Εθνών (ο Ο.Η.Ε εκείνης της εποχής), πράγμα το

οποίο τελικά επέτυχε. Έτσι ιδρύθηκε η Αυτόνομος Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων υπό την αιγίδα της Κοινωνίας των Εθνών με πρώτο Πρόεδρο τον Μοργκεντάου, ο οποίος, αφότου ανέλαβε, προώθησε την αποκατάσταση των προσφύγων.

Βέβαια το διάστημα αυτό της μεταβατικής περιόδου έγινε η αιτία να σταματήσουν τα έργα αποπεράτωσης του προσφυγικού συνοικισμού με δικαιολογημένη τη δυσφορία των προσφύγων, απόρροια της οποίας υπήρξε και η παραπάνω επιστολή του Δ. Σαράτση.

Το συλλαλητήριο για το οποίο διαβάσαμε προηγουμένως φαίνεται ότι ανατάραξε τα λιμνάζοντα προβλήματα των προσφύγων και το Υπουργείο Περιθάλψεως έλαβε κάποια μέτρα. Ικανοποιήθηκαν όμως οι πρόσφυγες; Ας δούμε τι γράφει ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», τέσσερις ημέρες μετά το συλλαλητήριο, την Πέμπτη 14 Φεβρουάριου 1924:

ΤΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ - ΠΟΙΑ ΜΕΤΡΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ

Κατόπιν του γενομένου εις την πόλιν μας συλλαλητηρίου εκ μέρους των προσφύγων, το Υπουργείον Περιθάλψεως έλαβε τα εξής ανακουφιστικά μέτρα, ήτοι: Απέστειλεν 1000 κουβέρτες, θα αποστείλη δε ετέρας 2000. Ενεκρίθη η δαπέδωσις του συνοικισμού και η κατασκευή αποχωρητηρίων. Εστάλησαν επίσης υελοπίνακες διά τον ίδιον συνοικισμόν. Εδόθη εντολή, όπως το Ταμείο Περιθάλψεως Βόλου εκποιήση υπέρ των ενδιαφερομένων προσφύγων οικόπεδο προς ανέγερσιν καταστημάτων. Τέλος ελήφθη απόφασις, όπως το Γραφείο Περιθάλψεως Βόλου παραμείνη με κέντρον την Λάρισαν. Αι ενταύθα οργανώσεις των προσφύγων λαβούσαι γνώσιν των ληφθέντων προχείρων μέτρων (Σημείωσις: Από τις 10 Ιανουάριου, που τους απομόνωσαν εκεί, δεν υπάρχουν αποχωρητήρια και οι πρόσφυγες κάνουν την «ανάγκη» τους εκεί γύρω στους βατιώνες και στα χωράφια! Τώρα, μετά δηλ. ένα μήνα, «ενεκρίθη η κατασκευή αποχωρητηρίων»!) προχείρων μέτρων δεν εξεδήλωσαν καμίαν ικανοποίησιν, αναμένουσαι αποφάσεις ριζικωτέρας, ήτοι την αστικήν αποκατάστασιν, την χορήγησιν δανείου και την προστασίαν των ενοικιαστών προσφύγων.

Οι διευθύνοντες τας προσφυγικάς οργανώσεις μας εβεβαίωσαν ότι εάν εντός 10ημέρου δεν ληφθώσι υπ' ύψιν τα βασικά αιτήματα θα καταστή αναπόφευκτου το παμπροσφυγικόν συλλαλητήριον, το οποίον θα είναι πολύ ογκωδέιστερον του πρώτου.

Φαίνεται ότι οι πρόσφυγες δεν έμειναν απόλυτα ικανοποιημένοι από τα πρόχειρα μέτρα, που ελήφθησαν γι' αυτούς και ζητούν «αποφάσεις ριζικωτέρας». Ξέρουν ότι υπάρχει κάποια κινητικότητα στα προσφυγικά θέματα, γι' αυτό και επιμένουν, διαφορετικά «θα καταστή αναπόφευκτον το (νέον) παμπροσφυγικόν συλλαλητήριον».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Δέκατο έκτο δημοσίευμα (Κυριακή 31 Δεκεμβρίου 2023)

Είχαμε διαβάσει σε προηγούμενες σελίδες για τον Μοργκεντάου, που είχε οριστεί Πρόεδρος της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφυγών. Στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» στις 5 Μαρτίου 1924, οι πρόσφυγες διαβάζουν ειδήσεις σε σχέση με τον Μοργκεντάου κι αυτούς, οι οποίες τους χαροποιούν ιδιαίτερα:

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΟΡΓΚΕΝΤΑΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Θεσσαλονίκη 4. Ο κ. Μοργκεντάου ερωτηθείς σχετικώς, με τους σκοπούς του ταξιδιού του εις την Ευρώπην, εδήλωσεν τα εξής: Δεν είναι μυστικοί. Είναι γνωστόν ότι εκλήθη να μεταβώ εις Λονδίνον προς συνάντησιν του Διευθυντού της Τραπέζης Αγγλίας κ. Νόρμαν. Ερώτησις: Διά το προσφυγικον δάνειον; Απάντησι: Αναμφιβόλως. Ερωτ.: Πώς κρίνετε τον προσφυγικόν μας κόσμον εξοχώτατε; Απάντησις: Φιλότιμον και φιλόπονον. Επεσκέφθην εδώ πλησίον σήμερον έναν προσφυγικόν συνοικισμόν, τους «Ματζάρηδες» (Σημείωση: Ο προσφυγικός αυτός συνοικισμός ονομάστηκε λίγο αργότερα «Νέα Ραιδεστός», γιατί όλοι οι κάτοικοί του προέρχονταν από τη Ραιδεστό της Ανατολικής Θράκης στη θάλασσα της Προποντίδας) και σας βεβαιώ ότι έμεινα ενθουσιασμένος από την επιτελεσθείσαν εργασίαν. Οι πρόσφυγες είναι παραγωγικοί. Κάθε δαπάνη γενομένη δι' αυτούς δεν πηγαίνει επί ματαιίω.

Αυτά δήλωσε ο Μοργκεντάου, που ασφαλώς θα ικανοποίησαν τους πρόσφυγες, αφού τους επιδαψίλειψε με καλά λόγια και δήλωσε ότι πηγαίνει να φέρει λεφτά - δάνειο.

Θα κάνουμε πιο κάτω μια αναφορά σχετική με αυτό το δάνειο για να μπορέσουμε να εξηγήσουμε την πίεση που ασκούσε στους πρόσφυγες η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων για εξόφληση των σπιτιών που τους είχαν χορηγηθεί.

Γράφει ο Μοργκεντάου: «Ως ρήτρα του δανείου η ελληνική κυβέρνηση κατέθεσε στην Κοινωνία των Εθνών ένα σχετικό Πρωτόκολλο.

Με το Πρωτόκολλο αυτό η Ελλάδα δεσμευόταν επίσημα να αναγνωρίσει την Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων ως ανεξάρτητο όργανο με την ιδιότητα και τα δικαιώματα της εταιρίας. Η εταιρία θα έπαιρνε από την Τράπεζα της Ελλάδας όλα τα έσοδα ενός επικείμενου εσωτερικού δανείου ύψους 3-6 εκατομμυρίων στερλινών το οποίο θα σύναπτε η ελληνική κυβέρνηση για το έργο αποκατάστασης των προσφύγων.

Η ελληνική κυβέρνηση δεσμεύτηκε να παραχωρήσει σ' αυτή την εταιρία 500.000 εκτάρια (περίπου 5.056.575 στρέμματα) καλλιεργήσιμης γης, η οποία θα αποτελούσε ιδιοκτησία της εταιρίας. Οι πρόσφυγες θα αγόραζαν αυτή τη γη και θα την εξοφλούσαν σε δόσεις οι οποίες θα διατίθονταν για την εξόφληση του δανείου.

Η πρώτη ρήτρα γι' αυτό το δάνειο θα ήταν προφανώς η υποθήκευση αυτής της γης, των κτιρίων, των εργαλείων κλπ. Μια επιπλέον ρήτρα ήταν η δέσμευση της ελληνικής κυβέρνησης να διαθέσει για την απόσβεση του δανείου όλα τα έσοδα από τους δασμούς επί του οιοπνεύματος σε ολόκληρη την Ελλάδα καθώς και τους φόρους από τον καπνό, τα χαρτόσημα και τα μονοπώλια αλατιού, σπέρτων, τραπουλόχαρτων και τσιγαρόχαρτου στη Νέα Ελλάδα δηλαδή, τη Μακεδονία και την Ελλάδα».(Βλέπε: Ερρίκος Μοργκεντάου, *Η Αποστολή μου στην Αθήνα*, Τροχαλία 1994, σελ. 269).

Στις επόμενες σελίδες θα μας δοθεί η ευκαιρία να διαβάσουμε και άλλα για τη δραστηριότητα του Μοργκεντάου και την επίσκεψή του στον Βόλο και στον προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας.

Στο μεταξύ προχωρεί η εργασία ανοικοδόμηση του συνοικισμού και η παράδοση των πρώτων σπιτιών στην επιτροπή παραλαβής. Ευχάριστα νέα.

Στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» της Πέμπτης 8 Μαρτίου 1924 οι πρόσφυγες διαβάζουν,

χαίρονται, αλλά και προβληματίζονται περί του πρακτέου. Γιατί; Διαβάζουμε:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΤΩΝ ΕΤΟΙΜΩΝ ΟΙΚΗΜΑΤΩΝ

Χθες εγένετο η παράδοσις υπό την Μηχανικής υπηρεσίας των άσβεστοκτιστών οικημάτων του συνοικισμού των προσφύγων εις την προ ημερών καταρτισθείσαν επιτροπήν παραλαβής. Τα παραδοθέντα οικήματα, έτοιμα καθ' όλα τα άλλα, στερούνται δαπέδου, επί δε των τοίχων δεν εγένετο ασβεστοκονίασις. Έδη στεγάζονται εις τον νέον συνοικισμόν περί τας 40 προσφυγικά οικογένεια. Άλλη έλλειψις σπουδαιότατη επίσης είναι και η μη κατασκευή αφοδευτηρίων λόγω ανεπάρκειας χρημάτων. Διά την κατασκευήν τούτων υπολογίζεται η δαπάνη να ανέλθη εις τας 500.000 δραχμάς. Η μεταφορά των προσφύγων και η στέγασις αυτών εις τον νέον συνοικισμόν θα γίνη τη εποπτεία της καταρτισθείσης επιτροπής. Αι αυτοπροαίρετους εγκατασταθείσαι 5 οικογένεια εις τον νέον συνοικισμόν θα εξωσθώσι υπό της Αστυνομίας, κατόπιν διαβημάτων της Επιτροπής.

Μας εδηλώθη κατηγορηματικώς ότι απαγορεύεται του λοιπού η αυτοπροαίρετος εγκατάστασις προσφύγων εις τον νέον συνοικισμόν. Η εγκατάστασις θα γίνη μετά την κατασκευήν των αφοδευτηρίων και πλυντηρίων διά τα οποία ενήργησεν η Έπιτροπή.

Βρισκόμαστε λοιπόν στις αρχές του Μαρτίου του 1924 και τώρα άρχισε η παράδοση των πρώτων σπιτιών επίσημα. Αξίζει να θυμηθούμε ότι όταν «ετέθη ο θεμέλιος λίθος» του συνοικισμού στις 15 Αυγούστου του 1923 είχε εκφραστεί η ευχή και είχε δοθεί η υπόσχεση ότι θα ήταν έτοιμα τον Σεπτέμβριο, πριν μπει ο χειμώνας. Έδη πέρασε ο χειμώνας και βρισκόμαστε στην άνοιξη του 1924. Ας είναι. Αρκεί που έγιναν.

Ναι, αλλά ποια είναι η κατάσταση τους; Μήπως εκείνο το «έτοιμα καθ' όλα» είναι ειρωνεία λέξεων, αφού το δάπεδό τους ήταν χώμα με κι αγριόχορτα και οι τοίχοι τους ασουβάτιστοι; Επί πλέον δεν είχαν κατασκευασθεί αποχωρητήρια. Έδη στεγάζονταν στα πρώτα σπίτια 40 οικογένειες και άλλες 5 εγκαταστάθηκαν «αυτοπροαιρέτως», δηλαδή έκαναν κατάληψη. Πώς ζούσαν όλοι αυτοί οι άνθρωποι στα σκέτα ασουβάτιστα και με χωμάτινο δάπεδο δωμάτια και χωρίς αποχωρητήρια;

Όσotόσο σε σύγκριση με τις αποθήκες, τα σχολεία και τις σκηνές, αυτά τους φαίνονταν «παλατάκια» και γι' αυτό άρχισαν «αυτοπροαιρέτους» να πιάνουν σπίτια, δηλ. να κάνουν κατάληψη, πράγμα που απαγορευόταν. Η αρμόδια

επιτροπή θα έκρινε ποιοι θα στεγάζονταν σ' αυτά τα πρώτα σπίτια.

Στις προηγούμενες σελίδες αναφέραμε ότι ο Μοργκεντάου, πρόεδρος της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφυγών θα πήγαινε ταξίδι στο Λονδίνο για να εξασφαλίσει δάνειο για την αποκατάσταση των προσφυγών. Η προσεχής ειδησεογραφία ασχολείται μ' αυτό το δάνειο, αλλά και με ειδικότερα θέματα, που έχουν σχέση με τον προσφυγικό συνοικισμό.

Διαβάζουν λοιπόν οι πρόσφυγες την Πέμπτη 20 Μαρτίου 1924, στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» τα παρακάτω ενδιαφέροντα:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

ΤΙ ΣΥΝΕΤΕΛΕΣΘΗ - ΤΙ ΕΝΑΠΟΜΕΝΕΙ

A

t

εργασίαι διά την αποπεράτωσιν του προσφυγικού συνοικισμού δεν επανελήφθησαν και τούτο διότι δεν εστάλησαν εξ Αθηνών χρήματα. Ούτε φαίνεται να σταλούν προ της συνάψεως του προσφυγικού δανείου διά την επιτυχίαν του οποίου εταξίδευσεν τελευταίως εις την Ευρώπην ο κ. Μοργκεντάου, εις την αρμοδιότητα του οποίου ως γνωστόν ~~επιβλήθησαν προαφικηφόροι αναστακτικαί επαναστατικαί δόσεις καταστάδεσθαι~~ ~~προσφύγων~~ μέρος αυτή απεπερατώθη δηλ. όλαι αι οικοδομαί ανηγέρθησαν. Επίσης ετοποθετήθησαν υελοπίνακες εις τα παράθυρα και εγένετο εγκατάστασις θερμαστρών διά τον χειμώνα. Εναπομένει ήδη η κατασκευή δαπέδων, διά τα οποία υπάρχει μεν η αναγκαίουσα ξυλεία, αλλά δεν ελήφθη από την κεντρικήν επιτροπήν έγκρισις και τοιουτοτρόπως δεν ήρχισεν η εκτέλεσις της εργασίας ταύτης. Είναι όμως ενδεχόμενον η δαπέδωσις να γίνη διά τσιμέντου ως υγιεινοτέρου από μιας απόψεως διά πολυκατοικίαν και στερεότερον (Σημείωσις: Εδώ εννοεί τα σπίτια που ήταν στη σειρά, κολλημένα το ένα με το άλλο οριζόντια και όχι όπως εννοούμε σήμερα μια πολυκατοικία με σπίτια το ένα πάνω στο άλλο, κάθετα).

Άλλη ανάγκη την οποίαν παρουσιάζει σήμερα ο συνοικισμός είναι η των αποχωρητηρίων και πλυντηρίων, μέσων απαραίτητων διά την καθαριότητα. Τα σχετικά σχέδια προ καιρού απεστάλησαν εις Αθήνας, δεν επεστράφησαν όμως εισέτι εγκεκριμένα. Άνευ τούτων αποχωρητηρίων και πλυντηρίων δεν είναι ορθόν να γίνη εγκατάστασις προσφύγων εις την νέαν συνοικίαν, διά τον απλούστατον λόγον, ότι καθαριότης δεν θα τηρήται και κατά, φυσικήν συνέπεια ούτε η υγεία των εκεί κατοίκων θα είναι εξησφαλισμένη. Απαραιτήτως λοιπόν και κατ'

ανάγκην πρέπει να γίνουν αποχωρητήρια και πλυντήρια. Εις τας άλλας ελλείψεις του συνοικισμού δεν πρέπει να λησμονηθή και η της συγκοινωνίας. Κυρίως προέχει η κατασκευή γεφύρας επί του Κραυσίνδωνος, διότι άνευ του τεχνικού τούτου μέσου τον χειμώνα η επικοινωνία της νέας συνοικίας με την πόλιν θα προσκόπη πολύ.

Εις τον προσφυγικόν συνοικισμόν διαμένουσι ήδη περί τους 50 πρόσφυγες εξ εκείνων οίτινες μεταφέρθησαν εκεί τον χειμώνα λόγω του εξανθηματικού τύφου, διά την καταστολήν του οποίου εκρίθη τότε αναγκαία η αραιώσεις των εις διάφορους αποθήκας διαβιούντων προσφύγων.

Το καλό νέο ότι «όλαι αι οικοδομαί ανηγέρθησαν και εστεγάσθησαν δηλ. σκεπάσθησαν» διαδόθηκε σ' όλους τους προσφυγικούς καταυλισμούς από στόμα σε στόμα και όπως είδαμε σε προηγούμενη ειδησεογραφία, οι πρόσφυγες άρχισαν τις «καταλήψεις», μη λαβαίνοντας υπόψη τους ότι στα σπίτια δεν υπήρχαν αποχωρητήρια και πλυσταριά, γεγονός που εγκυμονούσε κινδύνους, όπως τόνιζε η εφημερίδα, για την υγεία των εκεί κατοίκων. Έτσι δημιουργείται ένα τεράστιο κύμα, που οι αρχές προσπαθούν να το καταστείλουν, αλλ' αυτό καθημερινά διογκώνεται και οι πρόσφυγες προσπαθούν όπως - όπως να βολευτούν».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Δέκατο έβδομο δημοσίευμα (Κυριακή 7 Ιανουαρίου 2024)

Στο προηγούμενο διαβάσαμε για τις δηλώσεις του Προέδρου της Επιτροπής Αποκατάστασης Προσφύγων Ερρίκου Μοργκεντάου για το προσφυγικό δάνειο, που θα έπαιρνε η Ελλάδα από την Τράπεζα της Αγγλίας. Οι πρόσφυγες θα πλήρωναν με τοκοχρεωλυτικές δόσεις ό, τι θα τους έδιναν (χωράφια, σπίτια, εργαλεία κ. λπ.), που ήταν υποθηκευμένα! Επίσης διαβάσαμε πώς έπρεπε να γίνει η παράδοση των προσφυγικών σπιτιών στη Νέα Ιωνία, γιατί άρχισαν οι «καταλήψεις». Γι' αυτό, το Σάββατο 22 Μαρτίου 1924, ο Μικρασιατικός Σύνδεσμος δημοσιεύει στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» μια αυστηρή δήλωση για να ματήσει τον χείμαρρο των καταλήψεων:

ΔΗΛΩΣΙΣ

Κατόπιν αυστηρής διαταγής διαβιθασθείσης εκ μέρους της Κεντρικής Επιτροπής Αποκατάστασης Προσφύγων της διαμενούσης εν Αθήναις προς τον Πρόεδρον του ενταύθα παραρτήματος αξιότιμον κ. Χρήστον Λουλήν, ίνα εις ουδένα επιτραπή η εις τον νέον συνοικισμόν εγκατάστασις προ της αποπερατώσεως των αποχωρητήριων και πλυντηρίων. Φέρεται εις γνώσιν πάντων εν γένει των προσφύγων ότι εις ουδένα επ' ουδενί λόγω θέλει επιτραπή η αυθαίρετος εγκατάστασις εν αυτά. Πας δε παραβαίνων την εν λόγω διαταγήν και ενεργών αυτοβούλως ή τη εισηγήσει ανευθύνων προσώπων, θέλει εκδιωχθή υπό της αστυνομικής αρχής, ήτις έχει λάβει την επί τούτο εξουσιοδότησιν. Το διοικητικόν συμβούλιον του Μικρασιατικού Συνδέσμου συνιστά πατρικώς εις πάντας τους πρόσφυγας σεβασμό προς την άνωθεν διαταγήν προς αποφυγήν παραπόνων.

Εκ του Μικρασιατικού Συνδέσμου

Αυστηρή λοιπόν διαταγή σε όσους ενεργούν «αυτοβούλως» και πιάνουν δωμάτιο στον προσφυγικό συνοικισμό. Θα «εκδιωχθή βία υπό της αστυνομικής αρχής» όποιος επιχειρήσει κάτι τέτοιο. Πού ν' ακούσουν όμως οι χιλιάδες πρόσφυγες, που μένουν στοιβαγμένοι στις αποθήκες, στα σχολεία, στη στρατώνα, στις σκηνές και στα χαμόσπιτα αυτές τις «πατρικές» συμβουλές. Όλοι βλέπουν τον νέο συνοικισμό, τη Νέα Ιωνία, σαν παράδεισο και τρέχουν να χωθούν στα νεοανεγερθέντα σπίτια, έστω και αν αυτά δεν έχουν αποχωρητήρια!

Και μετά από τρεις ημέρες, Τρίτη 25 Μαρτίου 1924, γιορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και της Εθνικής γιορτής, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» δημοσιεύει μια ευχάριστη είδηση:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Πληροφορούμεθα ότι η ενταύθα Επιτροπή Στεγάσεως Προσφύγων αναμένει κατ' αυτάς εξ Αθηνών χρηματικών ποσόν εξ ενός περίπου εκατομμυρίου δραχμών διά την αποπεράτωση του προσφυγικού συνοικισμού, την κατασκευήν δηλονότι αποχωρητηρίων και πλυντηρίων.

Υπελογίσθη ότι ο προσφυγικός συνοικισμός της πόλεώς μας θα κοστίση περί τα 5 εκατομμύρια δραχμών, εξ ων μέχρι τούδε κατεβλήθησαν ενάμισυ εκατομμύριον.

Να λοιπόν που έρχονται τα χρήματα για να γίνουν αποχωρητήρια και πλυστα--
ριά, για να είναι δυνατόν να κατοικηθεί ο συνοικισμός και να μην απειλείται η υγεία των κατοίκων του.

Αυτές είναι οι τελευταίες ευχάριστες ειδήσεις της εφημερίδας για ν' ακολουθήσει μια παρατεταμένη ανεξήγητη σιωπή. Για τρεις μήνες, Απρίλιο, Μάιο και Ιούνιο, δεν έχουμε καμιά πληροφορία για την κατάσταση στον προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας.

Η σιωπή διακόπτεται την Κυριακή 13 Ιουλίου 1924, όταν ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» παρουσιάζει μια μακροσκελή και λεπτομερή συνέντευξη του προέδρου της τοπικής Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων, που δίνει απαντήσεις σε όλα τα θέματα, που έχουν σχέση με τον προσφυγικό συνοικισμό από την αρχή μέχρι σήμερα. Χαρακτηριστικός είναι ο τίτλος:

«Η ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΜΑΣ»

(Αυτά το «ΜΑΣ» δείχνει τις διαθέσεις της εφημερίδας απέναντι στους πρόσφυγες, αλλά και του γενικότερου κλίματος, που είχε διαμορφωθεί, γιατί ό,τι αφορούσε τους πρόσφυγες, αφορούσε και τους Βολιώτες και το αντίστροφο). Γράφει λοιπόν:

Η ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΜΑΣ - ΤΙ ΕΓΙΝΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ ΚΑΙ ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ - ΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ –

**ΣΥΜΠΛΗΡΟΥΝΤΑΙ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΝ 800 ΔΩΜΑΤΙΑ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΕΤΟΙΜΑ
ΠΡΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΙΝ. ΤΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ Θ' ΑΡΧΙΣΟΥΝ ΚΑΤ' ΑΥΤΑΣ.
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ
ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΒΟΛΟΥ κ. ΧΡΗΣΤΟ ΛΟΥΛΗ**

Απετάνημεν προς τον συμπολίτην μας, βιομήχανον και Πρόεδρον του Εμπορικού Επιμελητηρίου κ. Χρηστό Λούλη, ίνα μας παράσχη ως Πρόεδρος της εν τη πόλει μας Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων, τας όσας πληροφορίας δύναται περί του έργου της Επιτροπής.... Ο κ. Λούλης είχε την καλωσύνην να μας ανακοινώση τα εξής εν συνεχεία: Αι εργασίαι ενάρξεως του συνοικισμού ήρχισαν περί τα μέσα Ιουλίου του 1923. Ενώ δε υπελογίζετο ότι διά την κατασκευήν 800 περίπου δωματίων θα ήρκη χρόνος 4 περίπου μηνών, λόγω του παρεμπεσόντος χειμῶνος και της μη εγκαίρου αποστολής χρημάτων και υλικών επήλθε επιβράδυνσις ετέρων περίπου τριών (3) μηνών, ήτοι μέχρι του παρελθόντος Μαρτίου, ότε την κρατικήν υπηρεσίαν του Ταμείου Περιθάψεως Προσφύγων αντικατέστησεν η Διεθνής Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων-

ΑΙ ΔΙΑΦΩΝΙΑΙ ΜΕ ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ

Δέον ενταύθα να προστεθή η αντίληψις του εν Αθήναις Ταμείου Προσφύγων εξ οικονομικών λόγων ήτο να κατασκευασθῶσι οικήματα πλινθόκτιστα, άτινα θα ήσαν προσωρινά και δεν θα επλήρουں τους όρους υγιεινής. Χάρις δε εις την εμμονήν του ενταύθα παραρτήματος του Ταμείου και Επιτροπής αυτού, απειλησάσης παραίτησιν, κατωρθώθη να κατασκευασθῶσι δωμάτια λιθόκτιστα και ασβεστόκτιστα, τμήμα δε τούτων και διά τσιμεντολίθων..

Επίσης μακρός διεξήχθη αγών μεταξύ του ενταύθα παραρτήματος και του εν Αθήναις κεντρικού τοιούτου περί του τρόπου της στεγάσεως αυτών, του ενταύθα παραρτήματος επιτρέποντος ίνα η στέγασις γίνη με κεράμους, του δε κεντρικού χάριν οικονομίας υποστηρίζοντος στέγασιν διά ρουμπερόιτ (πισσόχαρτου). Και παρ' όλας τας προσπάθειας ημών επεκράτησεν η αντίληψις του κεντρικού χάριν οικονομίας. Εννοείται γενομένης στέγασις διά ρουμπερόιτ δεν είναι πλημμελής, αλλά είναι ασφαλώς μικροτέρας διάρκειας των κεράμων.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Όταν προ τριμήνου περίπου μετεβιβάσθη ο συνοικισμός εις την Διεθνή Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων, εύρε αυτή επιστάμενον προς τους εργολάβους της δομήσεως χρέος περίπου 1.000.000 δραχμών, όπερ και κατέβαλεν, συντελέσασα όντως στην περάτωσιν της δομήσεως των 800 δωματίων. Και την προ 15 ημέρου εν Αθήναις διαμονή μου επέμεινα παρά τη Δ.Ε. ότι δέον ο συνοικισμός να

συμπληρωθή τάχιστα, ίνα μη εξακολουθήσουν οι πρόσφυγες παραμένοντες και τον τρίτον επί θύραις χειμώνα εν συνωστισμό εις τας διαφόρους αποθήκας και ανήλια υπόγεια. Και δύναμαι ευχαρίστως να σας γνωρίσω ότι η Δ.Ε. συμφωνήσασα με την αντίληψίν μου ενέκρινε την κατασκευήν των επομένων συμπληρωματικών έργων:

- 1) Την κατασκευήν αποχωρητηρίων, πλυντηρίων και βόθρων.
- 2) Την κατασκευήν 20 περίπου μαγαζιών, διά να χρησιμεύσωσι διά κλιβάνους (φούρνους), παντοπωλεία, οπωροπωλεία κλπ. χρήσιμα τω συνοικισμώ καταστήματα.
- 3) Την κατασκευήν δαπέδου εκ μπετόν και τσιμέντου, ίνα ούτω και παν ίχνος υγρασίας εκλείψη, αλλά και η καθαριότης και απολύμανσις εν περιπτώσει επιδημίας γίνεται τάχιση και ασφαλέστατη και
- 4) Την κατασκευήν γεφύρας επί του Κραυσίνδωνος δι' ης κατά προέκτασιν της οδού 2ας Νοεμβρίου θα επικοινωνή ο συνοικισμός προς την πόλιν. Διά τα έργα ταύτα προϋπολογίσθη ποσόν 1.120.000 δρχ. όπερ η Διεθνής Επιτροπή έθεσε εις την διάθεσίν μου και μετ' ολίγας. ημέρας ελπίζω αποστελλομένων εξ Αθηνών των σχεδίων, άτινα τηλεγραφικώς εξήτησα να αρχίση η κατασκευή αυτών. Είμαι δε βέβαιος ότι εντός του Σεπτεμβρίου οι πρόσφυγες θα μεταφερθώσι εις τας μονίμους αυτών κατοικίας, αίτινες αν δεν πληρούσι όλους τους όρους ανέσεως, πληρούν όμως ασφαλώς όλους τους όρους της υγιεινής.
- 5) Την κατασκευήν γεφύρας επί του Κραυσίνδωνος δι' ης κατά προέκτασιν της οδού 2ας Νοεμβρίου θα επικοινωνή ο συνοικισμός προς την πόλιν. Διά τα έργα ταύτα προϋπολογίσθη ποσόν 1.120.000 δρχ. όπερ η Διεθνής Επιτροπή έθεσε εις την διάθεσίν μου και μετ' ολίγας. ημέρας ελπίζω αποστελλομένων εξ Αθηνών των σχεδίων, άτινα τηλεγραφικώς εξήτησα να αρχίση η κατασκευή αυτών. Είμαι δε βέβαιος ότι εντός του Σεπτεμβρίου οι πρόσφυγες θα μεταφερθώσι εις τας μονίμους αυτών κατοικίας, αίτινες αν δεν πληρούσι όλους τους όρους ανέσεως, πληρούν όμως ασφαλώς όλους τους όρους της υγιεινής.

Η συνέντευξη αυτή του Χρήστου Λούλη ανακεφαλαιώνει όλα όσα έχουν σχέση με την ανέγερση του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας. Έτσι μας δίνει πληροφορίες για την έναρξη του έργου, την πορεία του, τις δυσκολίες που αντιμετώπισε και τα υπόλοιπα έργα που πρέπει να γίνουν, ώστε ο συνοικισμός να αποτελέσει ένα συγκρότημα κατοικιών, που παρέχουν κάποιες ανέσεις και από απόψεως υγιεινής είναι κατάλληλες και ασφαλείς. Μπήκε λοιπόν το καλοκαίρι του 1924 και ενώ έχουν δρομολογηθεί τα συμπληρωματικά έργα στον συνοικισμό, οι πρόσφυγες, που ζουν στοιβαγμένοι στους διάφορους

καταυλισμούς, δεν περιμένουν.

Η διαβίωση στις αποθήκες και τα σχολεία μέσα στο καλοκαίρι είναι ανυπόφορη και γι' αυτό κατά ομάδες επισπεύδουν την «αυτοπροαίρετον» κατάληψη των σπιτιών, χωρίς να υπακούνε σε διαταγές και απειλές από τις αρχές και συμβουλές από τους μικρασιατικούς συλλόγους τους. Ένα κρούσμα κακοήθους πυρετού σε αποθήκη δίνει το σύνθημα της φυγής απ' αυτές και της κατάληψης των σπιτιών του συνοικισμού.

Στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» της Τετάρτης 23 Ιουλίου 1924, αναφέρονται αναλυτικά τα συμβάντα:

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΝ

Προτού συμπληρωθή εις βόθρους, δάπεδα, πλυντήρια κ.λπ. ο παρά την πόλιν μας προσφυγικός συνοικισμός κατελήφθη υπό των προσφύγων και ιδίως εκείνων οίτινες διέμενον εις τας αποθήκας Μουλούλη, Ζαρκάδου, Παπάντου και τα υπόγεια των σχολείων Αγίου Νικολάου.

Αφορμήν εις την τοιαύτην ενέργειαν των προσφύγων έδωκεν εις (ένας) θάνατος από κακοήθη πυρετόν, συμβάς εντός 35 ωρών εις την αποθήκη

Μουλούλη και η γνώμη του θεράποντος ιατρού ειπόντος, ότι εφ' όσον οι πρόσφυγες μένουν υπό τοιαύτας συνθήκας δεν είναι δυνατόν παρά να πεθαίνουν. Εις την υποκίνησιν όμως δεν είναι αμέτοχοι και οι ιδιοκτήται των αποθηκών, οίτινες επεδίωκαν την εκκένωσίν των.

Οπωσδήποτε η κατάληψις του συνοικισμού εγένετο, καταληφθεισών των 480 λιθοκτίσπων οικιών, αι οποίαι ως είπομεν δεν είναι συμπληρωμένα τελείως. Υπάρχουν ημιτελείς άλλαι 350 πλινθόκτιστοι οικίαι. Διά την συμπλήρωσιν αυτών, την κατασκευήν αγοράς και την συγκοινωνίαν του συνοικισμού κατόπιν ενεργειών του Μικρασιατικού Συνδέσμου και του κ. Λούλη, Προέδρου της αρμόδιας επιτροπής, ελήφθησαν ήδη δραχμαί 1.120.000 και σήμερον ενεργείται δημοπρασία διά εκτέλεσιν των απαιτουμένων έργων. Συμπληρουμένου του συνοικισμού λύεται το ζήτημα της στέγης διά 850 προσφυγικάς οικογένειας. Θ' απαιτηθή όμως επέκτασις αυτού μεγάλη, ώστε να στεγασθούν έτεροι 3.000 οικογενειών. Το σύνολον των εις την περιφέρειαν Βόλου ευρισκομένων προσφύγων είναι 14.360 ψυχαί (Σημείωσις δική μας: Δεν διευκρινίζεται πώς καταμετρήθηκε ο αριθμός

αυτών των προσφύγων και βρέθηκαν «14.360 ψυχαί».

Αυτές οι 480 οικίες που κατελήφθησαν είναι τα Τετράγωνα νοτιά της Ευαγγελίστριας (που δεν είχε ανεγερθεί ακόμη), ενώ οι 350 είναι στα ανατολικά και βόρεια αυτής. Τα πρώτα σπίτια είναι κτισμένα με πέτρες και τα άλλα με τσιμεντόλιθα και όχι με πλιθιά, που ίσως εννοήσουμε διαβάζοντας την εφημερίδα, που γράφει «350 πλινθόκτιστοι οικίαι». Το πιο σωστό θα ήταν τσιμεντοπλιθιά. Το παρήγορο είναι ότι θα στεγασθούν 850 οικογένειες και τα συμπληρωματικά έργα θα γίνουν γρήγορα, όπως φαίνεται».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Δέκατο όγδοο δημοσίευμα (Κυριακή 14 Ιανουαρίου 2024)

Στο προηγούμενο δημοσίευμα διαβάσαμε πως ο Μικρασιατικός Σύνδεσμος προτρέπει τους πρόσφυγες να μην κάνουν αυθαιρέτως «καταλήψεις» στα

μισοτελειωμένα «σπίτια-δωμάτια». Επίσης διαβάσαμε και μια συνέντευξη του Προέδρου της Τοπικής Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων Χρήστου Λούλη για την μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων της αποκαταστάσεως των προσφύγων από το Κεντρικό Ταμείο Προσφύγων στην Διεθνή Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (Πρόεδρος Ερρίκος Μοργκεντάου) και στα διάφορα έργα που έγιναν στον προσφυγικό συνοικισμό. Συνεχίζουμε σήμερα διαβάζοντας τα έργα που γίνονται:

«Και πράγματι σε άλλη στήλη της εφημερίδας την ίδια μέρα, δημοσιεύεται δημοπρασία για την εκτέλεση συμπληρωματικών έργων στον συνοικισμό. Διαβάζουμε («ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» 23-7-1924):

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΤΕΓΑΣΕΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Προσκαλούνται οι εργολάβοι όπως προσέλθωσι σήμερον Τετάρτην και ώρα 6μ.μ. εις τα Γραφεία του Επιμελητηρίου, ίνα λαμβάνοντες γνώσιν των όρων και σχεδίων διά την κατασκευήν βόθρων, πλυντηρίων και λοιπών του προσφυγικού συνοικισμού, μειοδοτήσωσι.

Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού Νέας Ιωνίας Βόλου (1923 – 1924)

Εν Βόλω τη 23 Ιουλίου 1924. Ο Πρόεδρος Χρήστος Λούλης.

Ενας αιώνας Νέα Ιωνία

Η ιστορία του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας (Βεμελίωση-άνεγερση-επέκταση) μέσα από το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994»

Το βιβλίο
Χρήστος Λούλης

Δύο αιώνας θυσιασμού
 Η ιστορία του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας (Βεμελίωση-άνεγερση-επέκταση) μέσα από το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994»

Μέσα στα πενήντα του τελευταίου αιώνα, στην Ελλάδα, συνέβησαν πολλά μεγάλα γεγονότα που άλλαξαν τον χαρακτήρα της κοινωνίας και της οικονομίας της. Τα γεγονότα αυτά, που αφορούν στην ίδρυση και την ανάπτυξη της Νέας Ιωνίας, αποτελούν ένα σημαντικό κεφάλαιο στην ιστορία της χώρας μας. Η ίδρυση της Νέας Ιωνίας, το 1924, αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα στην προσπάθεια της Ελλάδας να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των προσφύγων που είχαν καταφύγει στην χώρα μας μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Η Νέα Ιωνία, που βρίσκεται στην περιοχή της Βόλως, αποτέλεσε τον πρώτο προσφυγικό συνοικισμό στην Ελλάδα. Η ίδρυση της Νέας Ιωνίας, το 1924, αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα στην προσπάθεια της Ελλάδας να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των προσφύγων που είχαν καταφύγει στην χώρα μας μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Η Νέα Ιωνία, που βρίσκεται στην περιοχή της Βόλως, αποτέλεσε τον πρώτο προσφυγικό συνοικισμό στην Ελλάδα.

Η ίδρυση της Νέας Ιωνίας, το 1924, αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα στην προσπάθεια της Ελλάδας να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των προσφύγων που είχαν καταφύγει στην χώρα μας μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Η Νέα Ιωνία, που βρίσκεται στην περιοχή της Βόλως, αποτέλεσε τον πρώτο προσφυγικό συνοικισμό στην Ελλάδα. Η ίδρυση της Νέας Ιωνίας, το 1924, αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα στην προσπάθεια της Ελλάδας να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των προσφύγων που είχαν καταφύγει στην χώρα μας μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Η Νέα Ιωνία, που βρίσκεται στην περιοχή της Βόλως, αποτέλεσε τον πρώτο προσφυγικό συνοικισμό στην Ελλάδα.

ΙΑΚΗΡΕΥΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Προσκαλούμε να συμμετάσχουν στην ετήσια Γενική Συνέλευση της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Προσφύγων, που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα, στις 23 Ιουλίου 1924. Η Σύνοδος θα συζητήσει για την κατάσταση των προσφύγων στην Ελλάδα και θα αποφασίσει για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Η Σύνοδος θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα, στις 23 Ιουλίου 1924. Η Σύνοδος θα συζητήσει για την κατάσταση των προσφύγων στην Ελλάδα και θα αποφασίσει για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ

ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

...αλλά και στη συνέχεια...

Συνομοσπονδία Προσφύγων

Παρ' όλα όμως αυτά και τις διαβεβαιώσεις ότι τα έργα θα γίνουν σύντομα και πρέπει οι πρόσφυγες να πάρουν σπίτι με κάποια σειρά, αυτοί ασφυκτιώντας μέσα στις καπιναποθήκες και τα σχολεία, δεν περιμένουν, δεν συγκρατιούνται με τίποτα και κάνουν συνεχείς καταλήψεις, γεγονός που δημιούργησε περιπλοκές και έφερε σε δύσκολη θέση τους αρμόδιους. Έτσι, την Κυριακή 27 Ιουλίου 1924 στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ», οι πρόσφυγες διαβάζουν ειδήσεις, που τους αναστατώνουν κυριολεκτικά:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ - ΗΠΕΙΛΗΘΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η Διεθνής Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων λαβούσα γνώσιν της αυθαιρέτου καταλήψεως του συνοικισμού, διά δύο διαδοχικών τηλεγραφημάτων της, διέταξε τον ενταύθα αντιπρόσωπον αυτής κ. Χρησ. Λούλη, ίνα αφ' ενός μεν παύση αμέσως πάσαν περαιτέρω εργασίαν, αφ' ετέρου δε όπως ζητήση εντόνως παρά των ενταύθα αρχών την εκκένωσιν του συνοικισμού.

Ο κ. Χρησ. Δούλης εις απάντησιν των διαταγών τούτων της Διεθνούς Επιτροπής ετηλεγράφησεν προς αυτήν, παρακαλών όπως διατάξη την αναστολήν της εκτελέσεως των διαταγών αυτής... Επίσης ότι δεν θεωρεί απολύτως σκόπιμον την άμεσον εκκένωσιν του συνοικισμού και παρεκάλεσε την Διεθνή Επιτροπή, ίνα αναβάλη την εκτέλεσιν των διαταγών της, μέχρις ότου διά κοινής συνεννοήσεως μετά των διαφόρων αρχών ευρεθή τρόπος ηπιωτέρου διακανονισμού του ανακούψαντος ζητήματος.

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ - ΗΠΕΙΛΗΘΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η Διεθνής Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων λαβούσα γνώσιν της αυθαιρέτου καταλήψεως του συνοικισμού, διά δύο διαδοχικών τηλεγραφημάτων της, διέταξε τον ενταύθα αντιπρόσωπον αυτής κ. Χρησ. Λούλη, ίνα αφ' ενός μεν παύση αμέσως πάσαν περαιτέρω εργασίαν, αφ' ετέρου δε όπως ζητήση εντόνως παρά των ενταύθα αρχών την εκκένωσιν του συνοικισμού.

Ο κ. Χρησ. Δούλης εις απάντησιν των διαταγών τούτων της Διεθνούς Επιτροπής ετηλεγράφησεν προς αυτήν, παρακαλών όπως διατάξη την αναστολήν της εκτελέσεως των διαταγών αυτής... Επίσης ότι δεν θεωρεί απολύτως σκόπιμον την άμεσον εκκένωσιν του συνοικισμού και παρεκάλεσε την Διεθνή Επιτροπή, ίνα αναβάλη την εκτέλεσιν των διαταγών της, μέχρις ότου διά κοινής συνεννοήσεως μετά των διαφόρων αρχών ευρεθή τρόπος ηπιωτέρου διακανονισμού του ανακούψαντος

ζητήματος.

Αυτούς, λοιπόν, τους τρεις μήνες που δεν είχαμε πληροφορίες, προχωρούσε η εργασία κατασκευής των δαπέδων, των αποχωρητηρίων, πλυσταριών και βόθρων του συνοικισμού, αλλά, παράλληλα, άρχισε και η αυθαίρετη κατάληψη των «σπιτιών-δωματίων» από τους πρόσφυγες, γεγονός, που ανάγκασε τη Διεθνή Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων να στείλει τα δυο απειλητικά τηλεγραφήματα, για διακοπή εργασιών και βίαιη έξωση των προσφύγων.

Η Διεθνής Επιτροπή είχε δίκαιο που επέμενε πρώτα να τελειώσουν τα σπίτια και μετά με κάποια προτεραιότητα να δοθούν στους πρόσφυγες για να κατοικήσουν ανθρώπινα. Αλλά και οι πρόσφυγες από το άλλο μέρος δεν μπορούσαν ούτε ημέρα να περιμένουν. Είχε μπει το καλοκαίρι, η ζέστη είχε φουντώσει και η

διαμονή τους στις αποθήκες και στους άλλους καταυλισμούς είχε γίνει αφόρητη, οπότε έκαναν συνεχείς καταλήψεις σπιτιών, *έστω και αν αυτά δεν είχαν δάπεδα, ήταν ασουβάτιστα και δεν υπήρχαν αποχωρητήρια. Η ανάγκη τους έκανε να «παρανομούν».*

Ορθά, λοιπόν, ενεργεί ο Πρόεδρος της εδώ Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων Χρήστος Λούλης, προσπαθώντας να συμβιβάσει τα πράγματα και να δώσει κάποια λύση, που να ικανοποιεί όλες τις πλευρές.

Μετά απ' αυτήν την κατάσταση που δημιουργήθηκε, για να δοθούν περισσότερες εξηγήσεις ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» φιλοξενεί και δεύτερη συνέντευξη του Χρήστου Λούλη, που δημοσιεύεται την Τετάρτη 30 Ιουλίου 1924 σε μεγάλο δίσηλο άρθρο, με μαύρα ιδιαίτερα γράμματα. Γράφει λοιπόν:

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΒΙΑΙΑΣ ΚΑΤΑΛΗΨΕΩΣ ΤΟΥ

Απετάνθημεν εις τον κ. Χρηστόν Λούλην, Πρόεδρον της τοπικής Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων, όστις μας είπε τα εξής:

«Όταν προ ενός περίπου έτους, ήρξατο η κατασκευή του ενταύθα προσφυγικού συνοικισμού, ήρξατο ταυτοχρόνως και αγών μεταξύ εμού και των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών, περιστρεφόμενος κυρίως εις δυσχερείας, αίτινες προεβάλλοντο, λόγω οικονομικής ανεπάρκειας του Κράτους.

Η πρώτη απόφασις της κυβερνήσεως ήτο να κατασκευασθή ο συνοικισμός εξ ωμοπλίνθων (λασπόχτιστο) χάριν οικονομίας. Κατά της αντιλήψεως ταύτης ανετάχθην υποβάλλων και παραίτησιν, προτείνας όπως ο συνοικισμός γίνη διά λιθοδομής ασβεστοκτίστου,

διότι αν εκτίζετο δι' ωμοπλίνθων δεν θα απετέλε μόνιμον κατοικίαν των προσφύγων, αλλά απλά παραπήγματα μέλλοντα να καταστραφούν εντός ελάχιστου χρόνου και ούτω οιαδήποτε δαπάνη θα ήτο ματαία. Ευτυχώς διά της επιμονής μου και της υποβολής παραιτήσεως η υπηρεσία του κέντρου επείσθη και ούτω ο συνοικισμός οικοδομήθη διά λιθοδομής και τσιμεντόλιθων. Αι συζητήσεις όμως αύται συνετέλουν να απολεσθή επί ματαίω πολύτιμος χρόνος πλέον του μηνός. Μετά την οικοδόμησιν έτερον ζήτημα ανέκυψεν μεταξύ εμού και των αρμοδίων υπηρεσιών του Κέντρου, διά το ζήτημα του τρόπου κατασκευής των στεγών. Η κεντρική υπηρεσία επέμενε να στεγασθή ο συνοικισμός διά ρουμπερόιτ, εμού επιμένοντος να στεγασθή διά κεράμων. Προσέκρουσα εις επίμονον άρνησιν των υπηρεσιών του Κέντρου να συμμορφωθώσι προς τας αντιλήψεις μου, διότι η διαφορά της δαπάνης του ενός τρόπου στεγάσεως από την του ετέρου υπερέβαινε το ήμισυ εκατομμύριο δραχμών και το Κεντρικόν εν Αθήναις Ταμείον μοι εδήλου απολύτως ότι ευρίσκεται εν πλήρει αδυναμία να διαθέση το ποσόν τούτο. Ευρεθείς προ της σκληράς ανάγκης υπεχώρησα εις τας απόψεις του Κέντρου και ούτω η στέγασις εγένετο διά ρουμπερόιτ. Προσθέτω ενταύθα ότι η τοιαύτη στέγασις είναι εξ ίσου καλή ως η διά κεράμων, αλλά πολύ μικροτέρας διάρκειας και το δημόσιον θα ευρεθή προ της ανάγκης μετά τρία περίπου έτη ν' αλλάξη στέγην. Και η συζήτησις επί του ζητήματος τούτου κατηνάλωσε περί τον ένα τουλάχιστον μήνα. Αλλά πλην τούτου και έτερος λόγος βραδύτητος εδημιουργήθη εκ τούτου, διότι το Κράτος μη έχον απόθεμα ρουμπερόιτ εν Αθήναις ανέμενε τούτο εκ του εξωτερικού εις ο είχε παραγγελθή, μέχρις ότου αποσταλή ενταύθα, απολέσασα ετέρας πεντήκοντα περίπου ημέρας. Η οικονομική ανεπάρκεια τον Κεντρικού Ταμείου ήτο τοιαύτη, ώστε όταν κατά Μάρτιον η Διεθνής Επιτροπή ενεκατέστη εν Αθήναις και παρέλαβεν κατά Απρίλιον τον συνοικισμόν Βόλου, ου μόνον τον εύρε ημιτελή, αλλ' εύρε και χρέος του Κεντρικού Ταμείου προς τους εργολάβους του συνοικισμού Βόλου, πλέον του ενός εκατομμυρίου δραχμών. Το χρέος τούτο κατέβαλεν η Διεθνής Επιτροπή δι' εμού εις τους εργολάβους.

Μετά την εγκατάστασιν της Διεθνούς Επιτροπής υπέβαλον διά τρίτην φοράν την παραίτησίν μου, λόγω της παρατηρουμένης βραδύτητος διά την εκτέλεσιν των συμπληρωματικών έργων του συνοικισμού. Η

παραίτησίς μου δεν εγένετο δεκτή και εκλήθην υπό της Διεθνούς Επιτροπής εις Αθήνας, ίνα της εξηγήσω τους λόγους της παραιτήσεώς μου. Μετέβην και της εδήλωσα σαφώς ότι δεν εννοώ να φέρω τας ενθύνας της παρελκύσεως του ζητήματος και ότι ίνα ανακαλέσω την παραίτησίν μου δέον να μοι δοθώσι τα αναγκαία χρήματα προς κατασκευήν των επομένων έργων.

α. Δαπέδων διά τσιμέντον, ίνα μη υπάρχει ίχνος υγρασίας και εν επιδημία απολυμαίνεται ευκόλως και ασφαλώς ο συνοικισμός.

β. Αποχωρητηρίων, πλυντηρίων και βόθρων στεγανών διά τσιμέντου, ίνα εκλείψη πας κίνδυνος μόλυνσεως.

γ. Την κατασκευήν είκοσι τουλάχιστον μαγαζιών, ίνα χρησιμεύσωσι διά κρεοπωλεία, αρτοποιεία, λαχανοπωλεία κλπ. υπό τον όρον να δοθώσι ταύτα εις πρόσφυγας επαγγελματίας.

δ. Την κατασκευήν γεφύρας επί του Κραυσίνδωνος κατά προέκτασιν της οδού 2ας Νοεμβρίου. Η Διεθνής Επιτροπή ενέκρινε δαπάνη περί το εν εκατομμύριον και διάκόσιας χιλιάδας δραχμών, όπερ μοι εγνώρισεν προ δεκαημέρου. Πάραυτα προκάλεσα μειοδοτικόν διαγωνισμόν διά την εκτέλεσιν των άνω έργων, πλην της γεφύρας, κατακυρώσας ταύτα επ' ονόματι της εν Αθήναις Εταιρίας μηχανικών κ.κ. Κοληνιατή και Ρωμαΐδου και υπέγραψα την σχετικήν σύμβασιν με χρόνον περατώσεως των έργων εντός πενήντα ημερών, ούτως ώστε περί τα μέσα Σεπτεμβρίου οι πρόσφυγες να εγκατασθώσι. Δυστυχώς προ δεκαημέρου 400 και πλέον προσφυγικά οικογένειαι εγκατεστάθησαν αυτοβούλως εις τον ημιτελή συνοικισμόν άνευ συγκαταθέσεως της Διεθνούς Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων. Το τοιούτον καθ' ην είχον υποχρέωσιν ανεκοίνωσα εις την Επιτροπήν, ήτις εις απάντησιν δι' επανειλημμένων τηλεγραφημάτων με διέταξεν να παύσω πάσαν εργασίαν συμπληρώσεως του συνοικισμού μέχρις εκκενώσεως αυτού υπό των προσφύγων. Προς τας διαταγάς ταύτας δεν συνεμορφώθην, υποδείξας εις την Επιτροπήν ότι δεν πρέπει να παύσωσι αι εργασίαι της συμπληρώσεως του συνοικισμού, διά να μην επέλθη και νέα βραδύτης. Διά την εκκένωσιν προτέπεινα να γίνη προηγουμένως έλεγχος των αυτοβούλως εγκατασταθέντων προσφύγων και να εξωσθώσι εξ αυτού μόνον εκείνοι οίτινες δεν έχωσι δικαίωμα δωρεάν στεγάσεως, να παραμείνωσι δε οι εντελώς άποροι εκ των προσφύγων.

Αλλ' η Διεθνής Επιτροπή διά τρίτης τηλεγραφικής διαταγής με διέταξε να διακόψω πάσαν εργασίαν μέχρις εκκενώσεως του συνοικισμού. Αλλά και την τρίτην ταύτην διαταγήν δεν εξετέλεσα, αφήσας την εκτέλεσιν ταύτης εις την Διεθνή Επιτροπή και υποβαλών σήμερον διά τρίτην φοράν την παραίτησίν μου.

Η υπόθεση της βίαιης κατάληψης των σπιτιών παίρνει διαστάσεις και τούτο γιατί όλα -όλα τα οικήματα- δωμάτια ήταν περίπου 800 και οι πρόσφυγες στην περιφέρεια του Βόλου, ήταν πάνω από 10.000 ψυχές. Στον νέο συνοικισμό θα βολεύονταν περίπου 2500-3000 άνθρωποι μόνο. Οι άλλοι;

Γι' αυτό, κατά τη λαϊκή έκφραση, «έκαναν ντου» και όποιος πρόλαβε έπιασε δωμάτιο. «Μπουκάρησε ο κόσμος όλος και κατοικήσαμε» θα μας πει ο μπαρμπα - Δημήτρης Δεμίρης (29-7-1992)».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Δέκατο ένατο δημοσίευμα (Κυριακή 21 Ιανουαρίου 2024)

Στο προηγούμενο δημοσίευμα διαβάσαμε για το θέμα των «καταλήψεων» των μισοτελειωμένων «σπιτιών-δωματίων» του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας. Σήμερα συνεχίζουμε με το ίδιο θέμα. Διαβάζουμε:

«Για το φλέγον θέμα των καταλήψεων του συνοικισμού ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» της Κυριακής 10 Αυγούστου 1924 δημοσιεύει μεγάλο δίστηλο άρθρο με μαύρα ιδιαίτερα γράμματα κι αυτό στην πρώτη σελίδα, με πληροφορίες και εκτιμήσεις του προέδρου του Μικρασιατικού Συνδέσμου Δ. Βάρδα, ο οποίος προσπαθεί, παραθέτοντας άλλες πληροφορίες, να διαλύσει κάποιες υπόνοιες για τα αίτια της κατάληψης των δωματίων, που αποδόθηκαν σε κομμουνιστικό δάκτυλο!

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΠΟΙΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΕΓΕΝΟΝΤΟ.

Ως γνωστόν ο προσφυγικός συνοικισμός μη περατωθείς τελείως δι' έλλειψιν βόθρων, πλυντηρίων κλπ. κατελήφθη υπό μέρος των προσφυγών, προ τριών περίπου εβδομάδων, οίτινες και εξακολουθούσι διαμένοντες κλπ. Εν τω μεταξύ ο πρόεδρος του Μικρασιατικού Συνδέσμου κ. Δ. Βάρδας επιφορτισμένος την διεκπεραίωσιν διαφόρων προσφυγικών υποθέσεων, μεταξύ των οποίων προείχε το ζήτημα της αφομοιώσεως

των Νικομηδειών, Ποντίων του 1921 προς τους πρόσφυγας τους καταφυγόντας εις την Ελλάδα, μετά την 14ην Αυγούστου 1922, ανεχώρησεν εις τας Αθήνας την 26ην Ιουλίου με την πρόθεσιν να επικοινωνήση μετά των αρμοδίων, συνηγορών υπέρ της υποθέσεως των προσφύγων, και δίδων τας αναγκαίας εξηγήσεις, περί της αληθούς φύσεως των αιτίων, άτινα προεκάλεσαν το εν λόγω άτοπον διάβημα εκ μέρους των καταλαβόντων τον συνοικισμόν προσφύγων αυτοβούλως, και ότι ταύτα δεν είχαν ουδεμίαν σχέσιν προς κίνημα κομμουνιστικόν ή αναρχικόν (Σημείωση: Υπογράμμιση της εφημερίδας) όπως εσφαλμένως διευτυπώθη ευθύς εξ αρχής προς την Επιτροπήν Αποκαταστάσεως, και διά ταύτης προς την Κυβέρνησιν.

Όσον δ' αφορά το φλέγον ζήτημα του συνοικισμού, διά της επικοινωνίας μετά κ. Προέδρου της Κυβερνήσεως και λοιπών υπουργών και πληρεξουσίων κατώρθωσε να μεταπεισθώσιν ούτοι και μεταβάλουσι την ην είχαν σχηματίση αρχικώς γνώμην και να μετριάσωσι τα αποφασισθέντα αυστηρά μέτρα, περί βιαίας και συνολικής εξώσεως εκ του Συνοικισμού όλων των επιδραμόντων, διά μερικής και τμηματικής τοιαύτης μετ' αυστηρόν εξέτασιν της οικονομικής και προσωπικής επάρκειας κλπ.

Μετά την άφιξιν του κ. Προέδρου ενταύθα εσχηματίσθη Επιτροπή των... και τον κ. Μοιράρχου Μπελάρα επεσκέφθησαν τον Συνοικισμόν, με την πρόθεσιν να υποδείξωσιν εις τους ενδιαφερομένους και να πείσωσιν αυτούς, ότι δέον μία μερίς εκ των εσχάτως αυτοβούλως εγκαταστάντων να καταλείπωσι τον Συνοικισμόν εκουσίως και πριν εξασκηθή βία επ' αυτών, δεικνύοντες εμπράκτως την χαρακτηρίζουσιν τους πρόσφυγας νομοτάγειαν χάριν του γοήτρου αυτών των προσφύγων κλπ.

Αποτέλεσμα των τοιούτων ενεργειών ήτο ο σχηματισμός δεκαπενταμελούς Επιτροπής, εκ των οικούντων εις τον συνοικισμόν, ήτις εν συσκέψει μετά του Δ. Συμβουλίου απεφάσισαν να αποστείλουν εν τελευταίον τηλεγράφημα προς την Κυβέρνησιν, ικετεύοντες αυτήν, όπως εξαντλήση όλην την επιρροήν της παρά τη Επιτροπή Αποκαταστάσεως, ίνα αρκεσθή εις μερικήν εκκένωσιν ενός τετραγώνου του συνοικισμού εξ ογδοήκοντα εν όλω οικιακών τουθ' όπερ αμέσως εγένετο.

Ανηγγέλθη εκ μέρους της Επιτροπής Αποκαταστάσεως, η ενταύθα

άφιξις του Προϊσταμένου της αστικής εγκαταστάσεως των προσφύγων παρά τη Διεθνή Επιτροπή Αποκαταστάσεως, αξιότιμου κ. Καραθεοδωρή, επιφορτισμένου με την εντολήν να επιληφθή του ζητήματος επιτοπίως.

Όντως την Δευτέραν περί 5ην μ.μ. εκαλείτο εις σύσκεψιν εις τα γραφεία του Εμπορ. Επιμελητηρίου παρόντων του αξ. κ. Καραθεοδωρή του αξ. κ. Χ. Λούλη, του κ. Διευθ. της Αστυνομίας, το προεδρείον του Μικρ. Συνδέσμου, και μετά ανταλλαγήν διαφόρων σκέψεων και γνωμών απεφασίσθη, όπως ως βάσις διευθετήσεως του εν λόγω ζητήματος, ληφθή ο κατάλογος ο επεξεργασθείς υπό της επί τούτω ορισθείσης επιτροπής μετά την αυστηράν και ακριβοδικαίαν εξέλεξιν αυτού.

Επί τη ευκαιρία ταύτη ο κ. Καραθεοδωρή πεισθείς, ότι όντως ο συνοικισμός είνε ανεπαρκής διά υπερδισχιλίας οικογένειας όσαι περίπου υπολογίζονται ως έχουσαι ανάγκην τοιαύτης στεγάσεως, υπεσχέθη, όπως συνηγορήση παρά τη επιτροπή Αποκαταστάσεως περί συμπληρώσεως αυτού δι' αναλόγου αριθμού νέων οικίσκων, προς τούτοις και διά την οικοδόμησιν επαρκών διά τον συνοικισμόν λουτρών ως και σχολών, εκκλησίας και κτιρίου προς εγκατάστασιν ενός των εν τη πόλει μας λειτουργούντος συσσιτίου του Αγγλικού εράνου «Διασώσεως των παιδων», λαβών λεπτομερή σημείωσιν περί όλων των ανωτέρω...

Οι πρόσφυγες της πόλεώς μας δεόντως εκτιμήσαντες τας θετικάς υπηρεσίας του κ. Καραθεοδωρή ως και τα ευγενή αισθήματα αυτού τε και της επαξίου αυτού κυρίας, ευγνωμονούντες ανέθεσαν εις το προεδρείον του Μικρασιατικού Συνδέσμου, όπως εκφράση τας ευχαριστίας των, προπέμποντες αυτόν μέχρι του ατμοπλοίου με τας ευχάς, όπως μη παύση συνηγορών πάντοτε υπέρ των δικαίων των.

Αυτή είναι η κατάσταση στον προσφυγικό συνοικισμό... Τώρα βρισκόμαστε στον Αύγουστο του '24, τα σπίτια έγιναν όπως έγιναν, και ένα μιλιούνη πρόσφυγες κάνουν καταλήψεις, δίνουν μάχες, μαλώνοντας και μεταξύ τους για να βάλουν το κεφάλι τους κάτω από δικά τους κεραμίδια...

Εδώ αξίζει, θαρρώ, να διαβάσουμε μια αληθινή ιστορία, από το βιβλίο μας «Αληθινές Μικρασιάτικες Ιστορίες», η οποία δείχνει την αγωνία των προσφύγων να πιάσουν κάποιο σπίτι... αλλά και την ευτυχία και ασφάλεια που ένιωσαν οι

πρόσφυγες όταν μπήκαν σ' αυτό. Εδώ δημοσιεύεται με πολλές περικοπές.
(Αφηγηματική πηγή: Η μητέρα μου Μαρία Σταθαρά του Γεωργίου):

Η πόρτα

«Ο σάλος της μικρασιατικής καταστροφής είχε περάσει. Οι Μικρασιάτες που είχαν έρθει στον Βόλο είχαν τακτοποιηθεί όπως - όπως σε σχολεία, σε αποθήκες ή σε άλλα οικήματα και έδιναν τη μάχη της επιβίωσης...

Κάμποσοι εργάτες δούλευαν σ' ένα εργοτάξιο, που έκτιζε σπίτια στον προσφυγικό συνοικισμό για τους ίδιους στον Ξερόκαμπο...

Ξερόκαμπο τον έλεγαν και ήταν έτσι ακριβώς, ό,τι δήλωνε η λέξη. Μια έκταση επίπεδη, γυμνή. Αριά και που καμιά γκορτσιά ξεπεταγόταν, ανάμεσα από λυγαριές, κάπαρες και γαϊδουράγκαθα, πέρα από τον χείμαρρο Κραυσίδωνα...

Σ' αυτή την περιοχή αποφασίσανε να κτίσουν τα σπίτια για να στεγασθούν οι πρόσφυγες. Στην προέκταση της οδού 2ας Νοεμβρίου, λίγο πιο πάνω απ' τον Κραυσίδωνα άρχισαν να κτίζουν τα «Τετράγωνα»...

Σε κάθε προσφυγική οικογένεια θα δινόταν ένα δωμάτιο. Όπως φαίνεται σήμερα η παροχή αυτή δεν ήταν τίποτα. Τι να λέει ένα σκέτο δωμάτιο; Όμως για τότε ήταν «κάτι» σπουδαίο...

Ο κυρ - Γιώργης Σταθαράς, φαμελίτης απ' τα χωριά της Περγάμου ξεμπάρκαρε το 1922 στο λιμάνι του Βόλου...και έμενε σε ένα σπίτι στη συνοικία Μεταμορφώσεως.

Έμαθε πως κτίζονταν σπίτια και ξεκίνησε. Ξεσήκωσε όλο το νοικοκυριό του σε δυο μπόγους και με βήμα γοργό κατευθύνθηκαν στη Νέα Ιωνία...

Η οικογένεια του Γεωργίου και της Δέσποινας Σταθαρά με τα τρία ανήλικα παιδιά τους, Μαρία, Κώστα και Νίκο το 1924.

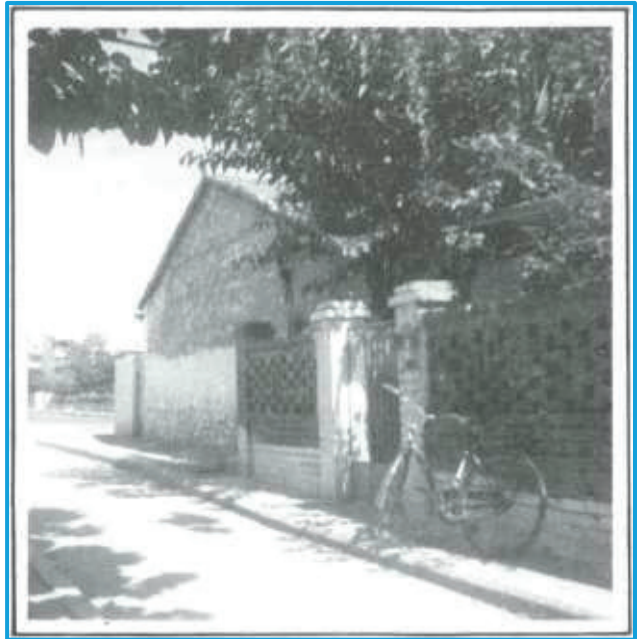
Εκεί γινόταν μεγάλη χλαλοή. Ανακατωμένοι με τους μαστό-ρους οι πρόσφυγες απ' τα διά-φορα μέρη της Μικρασίας, έτρεχαν, έψαχναν να βρουν σπίτι.

Με την αγωνία πια ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους... βρήκαν μια πόρτα ανοιχτή... Όρμησαν μέσα, πέταξαν τους μπόγους και κάθισαν στο χώμα να ξεκουραστούν. Ο πατέρας -δεν μπορούσε να τρέξει- έφτασε σε λίγο λαχανιασμένος, ιδρωμένος, κουρασμένος, βήχοντας. Μπήκε μέσα στο σπίτι, έκλεισε τη μονοκόμματη ξύλινη πόρτα πίσω του, ακούμπησε πισώπλατα σ' αυτή, έβγαλε βαθύ αναστεναγμό, έκανε το σταυρό του και είπε με φωνή τρεμάμενη. όξα τω Θεώ. Είμαι ελεύθερος, χαρούμενος κι ευτυχισμένος. Εδώ θα ζήσουμε, θα ριζώσουμε, θ' αναστηθούμε.

Η γυναίκα με τα παιδιά κατάχαμα καθισμένοι έβλεπαν τον προσάτη τους όρθιο με αλλαγμένη την φωνή και την όψη σαν προφήτης να προφέρει επίσημα τούτα τα λόγια, αλληλοκοιτάζονταν με απορία, ενώ οι ματιές τους γύριζαν στο «παλατάκι» τους, που ήταν ασουβάτιστο χωρίς ταβάνι και στρωμένο με χώμα.

-Μα, Γιώργη μου, τόλμησε να αντιμιλήσει η γυναίκα του, πού βλέπεις τη χαρά και την ευτυχία; Σ' αυτό το δωμάτιο που μοιάζει με τον σταύλο, που είχαμε στην Πατρίδα;

Σώπα Δεσποινιώ, τη σταμάτησε απότομα ο άνδρας. Κάτω απ' αυτά τα κεραμίδια θα κοιμηθώ καταγής, αλλά ελεύθερος. Δεν θα 'χω πια τον Τούρκο στο κεφάλι μου. Δεν θα φοβάμαι μήπως ανοίξει αυτή η πόρτα και φανεί το απαίσιο πρόσωπό του. Θα κοιμηθώ πια ήσυχος στο «σπίτι» μου -το τόνισε αυτό- και θα ονειρευτώ το μέλλον. Η πόρτα αυτή που στηρίζω τις πλάτες μου θα μένει ανοιχτή, γιατί δεν υπάρχει

Το προσφυγικό σπίτι, στο Τετράγωνο Θ' αριθ. 60, που έκανε «κατάληψη» η οικογένεια Γεωρ. Σταθαρά.

(Φωτ. του 1964)

πια ανάγκη να κλειστεί...

Η προσφυγιά αυτή που έμεινε σ' αυτά τα «Τετράγωνα» και στα άλλα σπίτια που χτίστηκαν λίγο αργότερα ρίζωσε, μόχθησε, αναστήθηκε, για να κάνει τον Ξερόκαμπο μια πόλη μεγάλη, όμορφη ...με ένα όνομα που θυμίζει την παλιά πατρίδα των Μικρασιατών, την ιωνική γη. Νέα Ιωνία...».

Στο μεταξύ στο Βόλο, στα τέλη του Σεπτεμβρίου του 1924, φθάνει στο λιμάνι του Βόλου το τρίτο μαύρο κύμα προσφυγιάς. Είναι οι λεγόμενοι «ανταλλάξιμοι» Δημιουργείται νέο μεγάλο πρόβλημα και για τη στέγαση τούτων».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Εικοστό δημοσίευμα (Κυριακή 28 Ιανουαρίου 2024)

Στο προηγούμενο δημοσίευμα διαβάσαμε για τις «μάχες» που γίνονταν από τους πρόσφυγες και για τις «καταλήψεις» που έκαναν, προκειμένου να φύγουν από τις αποθήκες και τα σχολεία του Βόλου και να «βάλουν» το κεφάλι τους κάτω από δικά τους κεραμίδια. Σήμερα συνεχίζουμε για τα προσφυγικά οικήματα της Νέας Ιωνίας:

«Ας επανέλθουμε όμως στον προσφυγικό συνοικισμό να δούμε τι γίνεται. Στο μεταξύ πέρασε ο Σεπτέμβριος και ο Οκτώβριος και ήδη βρισκόμαστε στα μισά του Νοεμβρίου. Την Κυριακή 16 Νοεμβρίου 1924 οι πρόσφυγες διαβάζουν στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» γενικά για τα προσφυγικά θέματα, για το συνοικισμό και τι πέτυχε ο Μικρασιατικός Σύνδεσμος με τις ενέργειές του:

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ - ΠΟΙΑ ΜΕΤΡΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ

Περί της εν γένει καταστάσεως των προσφύγων της περιφερείας μας μεταδίδονται ημίν υπευθύνως αι ακόλουθοι πληροφορία. Κατόπιν ενεργειών του Μικρασιατικού Συνδέσμου επετεύχθησαν τα εξής:

*1) Η παραχώρησις εκ μέρους της Επιτροπής Αποκαταστάσεως των δύο εκ των 4 διωρόφων οικίσκων του νέου συνοικισμού **όπως χρησιμεύσωσιν ως προσωρινά σχολεία** διά τους υπερτριακοσίους μαθητάς, όπως υπολογίζεται ο αριθμός των συγκεντρωθησομένων προσφυγοπαίδων εις τα σχολεία. Εντολή δε του υπουργού της Παιδείας*

125
Η ίδρυση του προσφυγικού συνδικαλισμού Νέας Ιωνίας Βόλου
(1923 – 1924)

Ενας αιώνας Νέα Ιωνία

Η ιστορία του προσφυγικού συνδικαλισμού της Νέας Ιωνίας (θεματικό-αναγερση-επέκταση) μέσα από το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994»

Το έργο
Κωνσταντίνος Κατούρης

Κωνσταντίνος Κατούρης
Στη γενεαλογία του προσφυγικού βιβλιοθήκη της Νέας Ιωνίας του Βόλου από τους πρώτους συγγραφείς του είδους, ο Κωνσταντίνος Κατούρης υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους κριτικούς του έθνους και της πατρίδας, ο οποίος με την αδιάλειπτη εργασία του έβαλε να γίνει ένα δίκτυο αρμόδιων συντακτών και δημοσιογράφων και ο ίδιος έγραψε και ομιλήσει στην 100η επέτειο της ίδρυσης της Νέας Ιωνίας. Το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας» είναι ο πρώτος ιστορικός βιβλίο που είναι αφιερωμένο στην ιστορία και την ανάπτυξη της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Βίβλος του Κωνσταντίνου Κ. Κατούρη με τίτλο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994» που βρίσκεται στο Αρχείο του Συλλόγου Νέας Ιωνίας Βόλου

Η ιστορία του προσφυγικού συνδικαλισμού της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της ίδρυσης του προσφυγικού συνδικαλισμού της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η ιστορία του βιβλίου

Το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας» είναι το έργο του Κωνσταντίνου Κατούρη και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η ιστορία του προσφυγικού

Η ιστορία του προσφυγικού συνδικαλισμού της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της ίδρυσης του προσφυγικού συνδικαλισμού της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η προέλευση του βιβλίου

Η προέλευση του βιβλίου «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας» είναι η ιστορία της ίδρυσης του προσφυγικού συνδικαλισμού της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Βιβλίο του Κωνσταντίνου Κ. Κατούρη με τίτλο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994» που βρίσκεται στο Αρχείο του Συλλόγου Νέας Ιωνίας Βόλου

Ο Κωνσταντίνος Κατούρης είναι ένας από τους σημαντικότερους κριτικούς του έθνους και της πατρίδας, ο οποίος με την αδιάλειπτη εργασία του έβαλε να γίνει ένα δίκτυο αρμόδιων συντακτών και δημοσιογράφων και ο ίδιος έγραψε και ομιλήσει στην 100η επέτειο της ίδρυσης της Νέας Ιωνίας.

Το βιβλίο «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας» είναι ο πρώτος ιστορικός βιβλίο που είναι αφιερωμένο στην ιστορία και την ανάπτυξη της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η ιστορία του προσφυγικού συνδικαλισμού της Νέας Ιωνίας είναι η ιστορία της ίδρυσης του προσφυγικού συνδικαλισμού της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Η προέλευση του βιβλίου «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας» είναι η ιστορία της ίδρυσης του προσφυγικού συνδικαλισμού της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας και ο οποίος θα είναι η ιστορική της συνεισφορά στην ιστορία της Νέας Ιωνίας.

Ο Κωνσταντίνος Κατούρης είναι ένας από τους σημαντικότερους κριτικούς του έθνους και της πατρίδας, ο οποίος με την αδιάλειπτη εργασία του έβαλε να γίνει ένα δίκτυο αρμόδιων συντακτών και δημοσιογράφων και ο ίδιος έγραψε και ομιλήσει στην 100η επέτειο της ίδρυσης της Νέας Ιωνίας.

και Εθνικής Οικονομίας κ. Κ. Σπυρίδη **ήρξατο και η λειτουργία αυτών, διορισθέντος του καταλλήλου προσωπικού** και εγκριθείσης πιστώσεως εξ 25 χιλ. δρχ. προς προμήθειαν του αναγκαίου σχολικού υλικού διά θρανία, τραπέζας κ.λπ. (Σημείωση: Η υπογράμμιση είναι δική μας, γιατί έχει σημασία).

2) Η αποστολή παρά του Ταμείου Περιθάλψεως 4 χιλ. κουβερτών, αίτινες παρελήφθησαν ... η δε διανομή αυτών γενήσεται υπό του Μ. Συνδέσμου λίαν προσεχώς γενικώς εις όλους τους πρόσφυγας ...

3) Απεστάλησαν 50 χιλ. δραχ. προς βελτίωσιν της θέσεως των νεοαφιχθέντων προσφύγων αποφασισθείσης ήδη της μεταφοράς των σκηνών αυτών εις καταλληλοτέραν τοποθεσίαν από υγιεινής απόψεως. (Σημείωση: Εδώ εννοεί τους λεγόμενους «ανταλλάξιμους» πρόσφυγες που ήλθαν στον Βόλο στα τέλη του Σεπτεμβρίου 1924).

4) Η ενταύθα υπηρεσία Περιθάλψεως εξουσιοδοτήθη όπως... δι' άλλους λόγους επιτακτικής ανάγκης εκδίδει καταστάσεις δωρεάν μεταβάσεως ενδεών προσφύγων εις Αθήνας ή αλλαχού.

Και τέλος γίνονται αι δέουσαι ενέργειαι όπως επισπευσθή η κατασκευή της επί του Κραυσίνδωνος γεφύρας, ήτις θέλει συνδέσει την οδόν 2ας Νοεμβρίου μετά του συνοικισμού.

Επίσης διά την κατασκευήν της εν τω νέω Συνοικισμώ αγοράς, λουτρώνος προς χρήσιν των προσφύγων ως και της οικοδομήσεως του οικήματος όπερ θέλει χρησιμεύσει διά το συσσίτιον του συνοικισμού, προς χορήγησιν θερμής τροφής εκ μέρους του «Αγγλικού Εράνου Διασώσεως των Παίδων».

Ήδη ο προϊστάμενος του ενταύθα τμήματος Αγγλικού Εράνου κ. Σμυρνώνφ,... υπεσχέθη, ότι θέλει καταβάλει όλας του τας προσπαθείας... διπλασιασθή το ποσόν των μέχρι τούδε ημερησίως χορηγουμένων μερίδων συσσιτίου από 4 χιλ. εις 8 χιλιάδας.

Επίσης καταβάλλονται αι δέουσαι ενέργειαι παρά τη Επιτροπή Αποκαταστάσεως όπως επισπευσθή η υποσχεθείσα ήδη διά του διεθυντού αστικής στεγάσεως κ. Σ. Καραθεοδωρή, επέκτασις του συνοικισμού διά της οικοδομήσεως 200 ακόμη οικίσκων....

Πέρα από τις άλλες ειδήσεις, που πληροφορούμαστε για τα γενικά θέματα περίθαλψης των προσφύγων, ανακοινώνεται και μια καινούργια είδηση. Από το παρόν σχολικό έτος 1924-25 άρχισαν να λειτουργούν στον προσφυγικό συνοικισμό τα δημοτικά σχολεία, ένα αρρένων και ένα θηλέων, σε δύο διώροφα οικήματα στα ανατολικά της μεγάλης πλατεί-

Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού Νέας Ιωνίας Βόλου
(1923 -1924)

ας. Και μάλιστα, όπως γράφει, «ήρξατο και η λειτουργία αυτών, διορισθέντος του καταλλήλου προσωπικού».

Την Πέμπτη, 20 Νοεμβρίου 1924, οι πρόσφυγες διαβάζουν στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» ενδιαφέρουσες ειδήσεις για τον προσφυγικό συνοικισμό:

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

**Η διαίρεσίς του. Πόσα τετράγωνα είναι ήδη έτοιμα. Χρειάζεται τσιμέντο
διά τα συμπληρωματικά έργα. Και ξυλεία διά το σχολείον
του Συνοικισμού. Ο κ. Μπονζόν εις την πόλιν μας.**

Η γέφυρα επί του Κραυσίνδωνος.

Από την προχθεσινήν συνεδρίασιν της Επιτροπής Στεγάσεως.

Προχθές το απόγευμα συνήλθεν εις το Εμπορικόν Επιμελητήριον η Επιτροπή Στεγάσεως των εν τη πόλει μας προσφύγων και ανεκοίνωσεν:

«Επερατώθησαν ήδη συμπληρωματικά έργα τριών έτι τετραγώνων λιθοκτίστου τμήματος, εξαντληθείσης συνάμα αποσταλείσης ποσότητος τσιμέντων...Προσφυγικός κόσμος δυσφορεί διά παρατηρουμένην καθυστέρησιν έργων και αναβολήν εγκαταστάσεως αυτού συνοικισμών. Παρακαλούμεν, λόγω επείγοντος ζητήματος τηλεγραφήσατε ημίν επειγόντως, εάν δύνασθε αποστείλητε εντός 5 ημερών ανωτέρω ποσόν τσιμέντου άλλως εξουσιοδοτήσατε ημάς προβώμεν αγοράν ενταύθα εις τιμάς λίαν συμφερούσας».

Ξυλεία διά το σχολείον

Προς την ιδίαν επιτροπήν απεστάλη επίσης το κάτωθι τηλεγράφημα:
«Επί 27760 ημετέρου τηλ/τος διετέθησαν δι' εκπαιδευτήρια προσφυγοπαίδων δύο διώροφα οικήματα συνοικισμού... έχοντες υπ' όψιν ότι ελλείπει θρανίων διαδασκαλία γίνεται πλημμελέστατα, έγκρισις δε κατασκευής τούτων παρ' αρμοδίου Υπουργείου απαιτήση μέγα χρονικόν διάστημα, ενώ απόλυτος ανάγκη γίνη έναρξις συστηματικής διδασκαλίας παρακαλούμεν ευαρεστούμενοι εγκρίνητε ίνα εξ υπαρχούσης ενταύθα ξυλείας χορηγηθή ποσότης αξίας μη υπερβαινούσης 15.000 δραχμάς. Εργατικά κατασκευής τούτων διαθέσει Μικρασιατικός Σύνδεσμος».

Η επίσκεψις του Μπονζόν

Τέλος προς τον κ. Μπονζόν, πρόεδρον της Επιτροπής Αποκαταστάσεως των Προσφύγων ετηλεγραφήθησαν τα εξής διά του κ. Χρ. Λούλη:
«Διοικητική Επιτροπή ενταύθα στεγάσεως Προσφύγων λαβούσα γνώσιν υμετέρας επιθυμίας, όπως επισκεφθήτε Προσφυγικόν Συνοικισμόν Βόλου αισθάνεται μεγάλην χαράν επί τούτω έχουσα υπ' όψιν ότι επίσκεψις υμών

θέλει ενισχύσει έργον Επιτροπής και θέλει συμβάλει γενικώτερον εις προαγωγήν προσφυγικού ζητήματος. Διερμηνεύουσα δε διακαή επιθυμίαν προσφυγικού κόσμου παρακαλεί μη φεισθήτε ουδενός κόπου προς μετάβασιν ενταύθα».

Σπίτι στο Τετράγωνο Κ, για δυο οικογένειες (Προύσης με Απ. Βολίδη). Η μία «βλέπει» στον δρόμο (Προύσης) και η άλλη στην πλατειούλα με τα κοινόχρηστα αποχωρητήρια και πλυσταριό. Σήμερα (2024) είναι μια ωραία ενιαία οικοδομή.

Η διαίρεσις του συνοικισμού

Ο προσφυγικός συνοικισμός, συγκείμενος εκ δέκα τετραγώνων, είνε διηρημένος εις δύο τμήματα εις το λιθόκτιστον, περιλαμβάνον εξ τετράγωνα και το τσιμεντόκτιστον απαρτιζόμενον εκ τεσσάρων τετραγώνων. Ο συνοικισμός έχει εν συνόλω δωμάτια 776.

Εκ των 10 τετραγώνων του συνοικισμού είνε καθ' όλα έτοιμα 7, ήτοι τέσσαρα τσιμεντόκτιστα και τρία λιθόκτιστα.... Διά την απρόσκοπτον συγκοινωνίαν του συνοικισμού με την πόλιν μας απαραίτητον επίσης είνε να κατασκευασθή γέφυρα επί του χειμάρρου Κραυσίνδωνος.

Όπως διαβάζουμε η Επιτροπή Στεγάζσεως Προσφύγων του Βόλου συνεδριάζει, προβαίνει σε ορισμένες ενέργειες και ζητάει χρήματα και υλικά για τον προσφυγικό συνοικισμό, καθώς και για τα νέα σχολεία στα 2 διώροφα οικήματα στην πλατεία. Καλεί τον πρόεδρο της Κεντρικής Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων Μπονζόν να έλθει στο Βόλο για να δει την πρόοδο του συνοικισμού, αλλά και να ενισχύσει περαιτέρω τις προσπάθειες, που γίνονται εδώ για την προαγωγή του προσφυγικού ζητήματος.

Το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Παγασών εκφράζει επίσης «την βαθειάν ευγνωμοσύνην της πόλεως» προς τον Αλφρέδ Μπονζόν με ψήφισμά του.

Διαβάζουμε στα πρακτικά του δήμου Παγασών:

Ψήφισμα 727 Συνεδρία ΡΖ΄

Το Δημοτικόν Συμβούλιον Παγασών

Συνελθόν εις συνεδρίασιν εν Βόλω σήμερον την 26ην του μηνός Νοεμβρίου του 1924 έτους Αποφασίζει

Εκφράζει προς τον εν Αθήναις διαμένοντα αντιπρόσωπον της Κοινωνίας των Εθνών κ. Αλφρέδον Μπονζόν την βαθειάν ευγνωμοσύνην της πόλεως δια την φροντίδα και την μέριμναν την οποίαν η Κοινωνία των Εθνών έλαβε διά την στέγην των ατυχών συμπολιτών αδελφών μας προσφύγων, αναθέτει εις τον κ. Δήμαρχον και τον κ. Πρόεδρον του Συμβουλίου μετά δύο ή τριών Δημοτικών συμβούλων να παραδώση το ψήφισμα εις τον αντιπρόσωπον της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων κ. Στυλιανόν Βασιλειάδην, παρακαλέση δε τούτον όπως και προφορικώς εκδηλώση την ευγνωμοσύνην ολοκλήρου της πόλεως την οποίαν επί του προκειμένου ασφαλώς διερμηνεύει το Δημοτικόν Συμβούλιον.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το απαντητικό τηλεγράφημα που απέστειλε ο Μπονζόν. Το διαβάζουμε στα Πρακτικά του Δήμου Παγασών, *Συνεδρία ΣΑ΄. 17 Δεκεμβρίου 1924*

Θέμα 13ον: Ο κ. Δήμαρχος υποβάλλει ωσαύτως προς το Συμβούλιον το υπ' αριθμ. 31917 ε.ε. έγγραφον του εν Αθήναις Προέδρου της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων μέλους της Κοινωνίας των Εθνών κ. Αλφρέδου Μπονζόν, δι ου εκφράζει τας ευχαριστίας του προς το Δημοτικόν Συμβούλιον επί τω προς αυτόν συγχαρητηρίω ψηφίσματι τούτου και όπερ έχει ούτως:

Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων The Refugee Settlement Commission

Αριθμ. Πρωτ. 31917 Αθήναι 12 Δεκεμβρίου 1924

Κον Δ. Κουκιάδη Δημαρχούντα Παγασών

Σπεύδω να εκφράσω υμίν και δι' υμών εις το Δημοτικόν Συμβούλιον Παγασών τας θερμάς μου ευχαριστίας δια το υπό του κ. Βασιλειάδου επιδοθέν μοι ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου επί τη ευκαιρία της εγκαταστάσεως των προσφύγων Βόλου εις τον Συνοικισμόν Νέας Ιωνίας προς αυτούς δε και τας θερμάς μου ευχαριστίας δια τους εν αυτώ αναγραφομένους κολακευτικούς δι' εμέ λόγους... (Σημείωση: Η υπογράμμιση είναι δική μας ,που έχει σημασία).

Ο Πρόεδρος (υπογ.) Alfred Bonjon

Εντύπωση μας προκαλεί ότι σ' αυτό το τηλεγράφημα της Κεντρικής Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων, που το υπογράφει ο Πρόεδρος Αλφρέδ Μπονζόν, πέρα από τις ευχαριστίες, γίνεται λόγος περί **«της εγκαταστάσεως των προσφύγων Βόλου εις τον Συνοικισμόν Νέας Ιωνίας»**. Είναι η πρώτη φορά που σε επίσημο έγγραφο αναφέρεται το όνομα του συνοικισμού «Νέα Ιωνία» μετά βέβαια από εκείνη τη φορά, που ακούστηκε στη θεμελίωση του συνοικισμού στις 15 Αυγούστου 1923, όπως διαβάσαμε.

Φαίνεται ότι η Κεντρική Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων θα είχε καταχωρήσει στα επίσημα χαρτιά της (έγγραφα, σχέδια, κ.λπ.) την ονομασία «Νέα Ιωνία» και είναι άξιο απορίας πώς η εδώ τοπική Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων έγραφε, όταν αναφερόταν στη Νέα Ιωνία, «ο εν Ξηροκάμπω προσφυγικός Συνοικισμός».

Είναι γεγονός πάντως ότι για πολλά χρόνια, στον γραπτό και ειδικά στον προφορικό λόγο, χρησιμοποιήθηκε από πολλούς η ονομασία «Συνοικισμός». «Πάμε στο συνοικισμό» έλεγαν οι Βολιώτες ή «είμαι απ' το συνοικισμό» έλεγαν οι Μικρασιάτες και όλοι εννοούσαν τη Νέα Ιωνία. Από την ίδρυση όμως του Δήμου Νέας Ιωνίας (1947) σιγά-σιγά έχουν εκλείψει και το «προσφυγικός» και το «συνοικισμός Βόλου» και ονομάζεται πλέον «η πόλη της Νέας Ιωνίας». Αυτά προς το παρόν για το όνομα. Στις επόμενες σελίδες θα αναφέρουμε κι άλλα στοιχεία».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Εικοστό πρώτο (Κυριακή 4 Φεβρουαρίου 2024)

Στο προηγούμενο δημοσίευμα διαβάσαμε για την πρόοδο των εργασιών στον προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας, που τελικά θ' ανεγερθούν 776 «σπίτια-δωμάτια» και προγραμματίστηκαν τα εγκαίνια. Σήμερα συνεχίζουμε με την ιστορική ημέρα των εγκαινίων.

«Τελευταία ημέρα του Νοεμβρίου, Κυριακή 30 του 1924, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» στη στήλη ΕΠΙΚΑΙΡΑ δημοσιεύει σε λίγες γραμμές μια ευχάριστη είδηση για τα προσφυγικά:

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ

Η σύναψις του προσφυγικού δανείου εξησφαλίσθη πλέον απολύτως. Κατόπιν τούτου υπάρχει ελπίς να μετριασθή των προσφύγων η δοκιμασία. Το πλείστον αυτών θ' αποκατασταθή οπωσδήποτε υποφερτά και θα δυνηθή συν τω χρόνω να αποβή χρήσιμον και παραγωγικόν.

Όλα, λοιπόν, πάνε καλά και την Πέμπτη, 4 Δεκεμβρίου 1924 και ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» δημοσιεύει άλλη μια ευχάριστη είδηση:

Η ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Ετελείωσε χθες η καταγραφή των προσφύγων και από σήμερα θ' αρχίση η μεταφορά αυτών εις τον συνοικισμόν. Πρώτοι θα μετακομισθούν οι εγκατεστημένοι εις το δημοτικόν σχολείον Αγίου Νικολάου και κατόπιν οι των αποθηκών. Μετά την εκκένωσιν εκ των επιτεταγμένων οικημάτων τα περισσότερα υγιεινά δεν θα παραδοθούν εις τους ιδιοκτήτας των...

Και συνεχίζονται τα ευχάριστα. Το Σάββατο, 13 Δεκεμβρίου 1924, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» δημοσιεύει ειδήσεις, που αναζωπυρώνουν τις ελπίδες πολλών προσφύγων για προσεχή τακτοποίησή τους. Γράφει :

Η ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΝΕΩΝ 200 ΟΙΚΙΣΚΩΝ

Υπό της εν Αθήναις Διεθνούς Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων ανηγγέλη τηλεγραφικώς εις τον Πρόεδρον της ενταύθα Επιτροπής κ. Χρήστον Λούλην, ότι αμέσως μετά τας εορτάς άρχεται η κατασκευή ετέρων 200 οικίσκων εν τω προσφυγικώ συνοικισμώ. Επίσης εντός της ερχόμενης εβδομάδος άρχεται η κατασκευή της γεφύρας, δι' ης ο προσφυγικός συνοικισμός θα συνδεθῆ κατ' ευθείαν μετά της πόλεως.

Όλα λοιπόν, φαίνεται, να πηγαίνουν καλά και σιγά-σιγά με κάποια σειρά γेमίζουν και τα υπόλοιπα σπίτια κόσμο και διαγράφονται στον ορίζοντα ελπίδες ότι μέσα σ' ένα εξάμηνο, αφού κτισθούν άλλοι 200 οικίσκοι, θα βολευτούν και «όλοι οι εν τη πόλει μας πρόσφυγες», όπως γράφει η είδηση. Όσο για τη γέφυρα του Κραυσίδωνα και αυτή αρχίζει να κατασκευάζεται μετά τις γιορτές. Επίσης θα λειτουργήσει και συσσίτιο για τα παιδιά.

Το έτος 1924, το έτος της εγκατάστασης των πρώτων κατοίκων, το έτος της ίδρυσης του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας, τελειώνει, ενώ πλησιάζουν οι γιορτές των Χριστουγέννων. Οι προσφυγικές οργανώσεις ετοιμάζουν κάποια γιορτή για τα προσφυγόπουλα του συνοικισμού με δώρα κάτω από το χριστουγεννιάτικο δέντρο. Για τη συλλογή δώρων από τις στήλες του «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» (Τετάρτη 17 Δεκεμβρίου 1924) κάνουν μια έκκληση στα παιδιά του Βόλου:

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΣΦΥΓΟΠΟΥΛΑ

Ελληνόπουλα του Βόλου!

Σεις που σκέπτεσθε από τώρα τι δώρα θα λάβητε για τας εορτάς συλλογισθείτε, ότι υπάρχουν χιλιάδες προσφυγόπουλα ξερριζωθέντα από τας πατρίδας των θύματα κι αυτά της εθνικής μας συμφοράς.

Θέλετε να ευχαριστηθήτε και να εορτάσητε με χαράν του Χριστού την Γέννησιν; Θυμίσατε στους γονείς σας να συνδράμουν το θεάρεστον έργον των ευγενών κυριών και δεσποινίδων της πόλεώς μας, στέλλοντας τα δώρα του δένδρου των Χριστουγέννων διά την εορτήν, η οποία θα γίνει στον προσφυγικόν συνοικισμόν στις 28 Δεκεμβρίου.

Μικρασιατικός Σύνδεσμος, Θρακικός Σύλλογος,

Ένωσις Εφέδρων Μικρασίας - Θράκης.

Με θερμά λόγια οι προσφυγικές οργανώσεις προτρέπουν τα παιδιά του Βόλου να προσφέρουν δώρα για τα προσφυγόπουλα, τα οποία θα τους τα μοιράσουν σε μια χριστουγεννιάτικη γιορτή, που θα γίνει στον προσφυγικό συνοικισμό την Κυριακή 28 Δεκεμβρίου. Μιλάνε για μια καθαρά χριστουγεννιάτικη γιορτή. Μήπως όμως γίνει και καμιά άλλη εκδήλωση μαζί μ' αυτή στο συνοικισμό; Και βέβαια θα γίνει.

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Με έκδηλη χαρά την παραμονή των Χριστουγέννων, Τετάρτη 24 Δεκεμβρίου 1924, οι κάτοικοι του προσφυγικού συνοικισμού περιποιούνται τα καινούργια τους σπίτια και ετοιμάζουν τα καλά τους ρούχα για μια ξεχωριστή

γιορτή, που θα γίνει λίγο μετά τα Χριστούγεννα και που αναγγέλλεται στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ».

Στον συνοικισμό τους, στην κεντρική πλατεία, στα σπίτια τους, που είναι χτισμένα στη σειρά ομοιόμορφα σαν στρατιωτάκια, θα έλθουν οι θρησκευτικές, στρατιωτικές και πολιτικές αρχές του Βόλου, οι Βολιώτες, άλλοι πρόσφυγες συμπατριώτες τους, για να παρευρεθούν στα εγκαίνια των έτοιμων σπιτιών του προσφυγικού τους συνοικισμού «Νέα Ιωνία».

Άλλη μια φορά στην τελετή του θεμέλιου λίθου, τον Δεκαπενταύγουστο του 1923, που χτίστηκε η πρώτη πέτρα στο συνοικισμό τους χάρηκαν, συγκινήθηκαν, δάκρυσαν. Και να τώρα βλέπουν τη Νέα Ιωνία τους ζωντανή, με σπίτια, με ανθρώπους, με οικογένειες, άνδρες, γυναίκες, παιδιά, γέροντες, γερόντισσες, με φωνές, με ζωή, με χλαλοή και χαίρονται διπλά, συγκινούνται, δακρύζουν και λένε κάνοντας το σταυρό τους «Δόξα σοι ο Θεός».

Να τι διαβάζουν στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» (Τετάρτη 24 Δεκεμβρίου 1924):

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Την προσεχή Κυριακή 28 τρέχοντος και ώραν 10 π.μ. τελούμεν τα εγκαίνια του προσφυγικού συνοικισμού {Νέα Ιωνία} και παρακαλούμεν τους ενταύθα παρόντας πληρεξουσίους (βουλευτάς), τας θρησκευτικὰς και πολιτικὰς αρχὰς της πόλεως του Βόλου, τους διευθυντάς των ενταύθα εφημερίδων και αντιπροσώπους του τύπου, τα προεδρεία των Συλλόγων και Σωματείων, τους διευθυντάς των ανωτέρων και κατωτέρων σχολείων μετά των μαθητών και εν γένει τον λαόν της πόλεως του Βόλου, όπως παρευρεθώσι εις την τελετήν των εγκαίνιων του συνοικισμού των προσφύγων, τον οποίον φιλοστόργως ήγειρεν η πατρίς μας διά να στεγασθώσι εν αυτώ τα ευγενικά θύματα της εθνικής μας καταστροφής.

Ο Δήμος Παγασών, αι προσφυγικαί οργανώσεις, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων τμήματος Βόλου.

Στην κεντρική πλατεία, στη μέση των Τετραγώνων, θα στήθηκε εξέδρα με γιρλάντες και σημαιούλες και όλοι εκεί γύρω οι πρόσφυγες, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, μαθητούδια του νέου σχολείου, θα καθάρισαν τον χώρο από τις πέτρες και τα κοτρώνια, από τ' αγριόχορτα και τ' αγκάθια και θα προσπαθούσαν με αξίνες, με φτυάρια, με χέρια, να ημερέψουν τον χέρσο τόπο να ομορφύνει, γιατί τούτοι οι πρόσφυγες οι Μικρασιάτες, Ίωνες, Πόντιοι, Θρακιώτες αγαπούν την πάστρα, την ομορφιά, τα στολίδια. Το ίδιο θα έκαναν και στα ομοιόμορφα νέα τους σπίτια, στις αυλές τους, που ήταν ακόμα όλες «αβέρτα», όλες κοινές. Έπρεπε να δείξουν καλή εικόνα στους επίσημους, που θα έρχονταν, στους Βολιώτες και στους άλλους πρόσφυγες.

Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού Νέα Ιωνίας Βόλου
(1923 – 1924)

Την Κυριακή, 28 Δεκεμβρίου 1924, τελευταία Κυριακή του χρόνου, γιορτάσθηκε το ιστορικό γεγονός για τη Νέα Ιωνία. Το πρωί, 10 η ώρα, συγκεντρώθηκαν στη μεγάλη πλατεία όλοι, επίσημοι και λαός και οι νέοι κάτοικοι του συνοικισμού «συν γυναιξί και τέκνοις» και παρακολούθησαν την τελετή των εγκαίνιων.

Ημέρα μεγάλη γι' αυτούς, ημέρα σημαδιακή, ημέρα σταθμός για τη Νέα Ιωνία. Συγκινήθηκαν, ενθουσιάστηκαν, ζητωκραύγασαν!

Την επόμενη ημέρα, Δευτέρα 29 Δεκεμβρίου 1924, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» περιγράφει σε μεγάλο δίστηλο άρθρο, στην πρώτη σελίδα, το μεγάλο γεγονός για τον Βόλο και τη Νέα Ιωνία.

**ΤΑ ΧΘΕΣΙΝΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ**

Ύστερα από δύομισυ, σχεδόν, έτη συνετελέσθη και εις την πόλιν μας το πρώτον βήμα διά την ολοκληρωτικήν αποκατάστασιν των προσφύγων. Δύομισυ, σχεδόν, έτη στιβαγμένοι μέσα στις αποθήκες επερίμεναν τη στιγμή, που θα τους «περάσουν στις κάμαρες» όπως έλεγαν. Και πράγματι χθες με όλην την πρέπουσαν μεγαλοπρέπειαν

Ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» της Δευτέρας 29 Δεκεμβρίου 1924:

«ΤΑ ΧΘΕΣΙΝΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ»

έγιναν τα εγκαίνια του νέου προσφυγικού συνοικισμού, μέσα στις νεόκτιστες καμαρούλες, του οποίου εγκατεστάθησαν οι πρόσφυγες...

Αι βάσεις της αποκατάστασεως των προσφύγων ετέθησαν και ευχόμεθα πολύ γρήγορα να ανακτήσουν αν όχι την πρώτην των ευμάρειαν και άνεσιν, αλλά την συναίσθησιν, ότι ευρίσκονται σε μια νέα

πατρίδα, που τους αγαπά, τους συμπονεί και θα τους βοηθήσει όσο μπορεί.

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ

Τα εγκαίνια του προσφυγικού συνοικισμού ετελέσθησαν την 10ην π.μ. ώραν της χθες. Εχοροστάτησεν ο Σεβασμιώτατος Δημητριάδος κ. Γερμανός και παρέστησαν εις αυτά οι πληρεξούσιοι της επαρχίας μας κ.κ. Ευφραιμίδης, Σαράτσης και Ψιάρρης, ο δημαρχών κ. Δημ. Κουκιάδης, ο πρόεδρος κ. Σ. Σπυρίδης μετά του δημοτικού συμβουλίου και πολλοί εκ των συμπολιτών.

Μετά τα εγκαίνια ωμίλησαν ο δημαρχών κ. Κουκιάδης εκ μέρους των δημοτών του, ο πληρεξούσιος κ. Ευφραιμίδης εκ μέρους του προσφυγικού κόσμου, ο κ. Σπυρίδης εκ μέρους του δημοτικού συμβουλίου, ο κ. Χρ. Λούλης εκ μέρους της της Κεντρικής επιτροπής Αποκαταστάσεως των προσφύγων.

Ο δημοδιδάσκαλος κ. Καρανικόλας ανέγνωσεν από χειρογράφου λόγον του πρόσφυγος ιατρού κ. Αποστολίδου. Τέλος ο πρόεδρος του

Την Κυριακή 28 Δεκεμβρίου 1924, εδώ μπροστά στα δύο προσφυγικά σχολεία (ένα αρρένων και ένα θηλέων), που στεγάζονταν στα δύο διώροφα στην πλατεία Ευαγγελίστριας, τελέσθησαν τα εγκαίνια του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας (Τμήμα φωτογραφίας του ΙΩΣΑΦΑΤ, 1927).

Μικρασιατικού συνδέσμου κ. Βάρδας ανέγνωσε τηλεγράφημα του κ. υπουργού της Περιθάλψεως.

Οι προαναφερθέντες ομιληταί εις τους λόγους των διεδήλωσαν την χαράν των διά το επιτελεσθέν έργον και συνέστησαν εν τέλει εργατικότητα εις τους πρόσφυγας και ομόνοιαν μεταξύ αυτών και των αυτοχθόνων κατοίκων του Βόλου...

Εις το μεταξύ η φιλαρμονική της φιλοπτώχου αδελφότητος επαιάνιζε διάφορα εμβατήρια, ενώ τα προσφυγόπουλα εχόρευαν ελληνικούς χορούς».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Εικοστό δεύτερο (Κυριακή 11 Φεβρουαρίου 2024)

Στο προηγούμενο δημοσίευμα διαβάσαμε το πρώτο μέρος από τα εγκαίνια που έγιναν στον προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας (Βόλου) την Κυριακή 28 Δεκεμβρίου 1924 με την παρουσία αρχών και λαού. Έγινε μια πανηγυρική τελετή για την κατασκευή των πρώτων μονοκάμαρων σπιτιών των λεγόμενων Τετράγωνων (776 «σπίτια»), που τα κατέλαβαν οι πρόσφυγες με «καταλήψεις». Σήμερα συνεχίζουμε τα της τελετής με τις υπόλοιπες εκδηλώσεις και τους λόγους των επισήμων. Είναι όμως Χριστούγεννα και στήθηκε χριστουγεννιάτικο δέντρο με δώρα για τα προσφυγόπουλα. Διαβάζουμε:

«ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ

Μετά ταύτα εγένετο κλήρωσις της λαχειοφόρου αγοράς του Χριστουγεννιάτικου Δέντρου, το οποίον διωργάνωσαν συμπολίτιδες κυρίαί για τα προσφυγόπουλα. Καθένα απ' αυτά προσήρχετο και επί τη προσαγωγή του λαχνού -η διανομή τούτων είχε γίνη την προηγουμένην ημέραν- ελάμβανε τα χριστουγεννιάτικα δώρα.

Φυσικά, λόγω του πλήθους των μικρών, τα δώρα δεν ήτο δυνατόν να είνε ούτε πολυτελή ούτε και πολυποίκιλα, ήρκει όμως η χαρά των μικρών προσφυγοπαίδων, ότι πήραν και αυτά κατά τας χαρμοσύνας αυτάς ημέρας ένα δώρον, έστω και ασήμαντον. Την μεσημβριάν παρετέθη γεύμα και

τοιουτοτρόπως η προσφυγική εορτή, ήτις διοργανώθη επί τη ευκαιρία των εγκαινίων, έληξε.

Ο ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Ο αποπερατωθείς προσφυγικός συνοικισμός σύγκειται από εννεακόσια δωμάτια και διαιρείται εις δύο τμήματα: εις το λιθόκτιστον και εις τοτσιμεντόκτιστον. Έως τώρα μετεφέρθησαν εκεί και εγκατεστάθησαν 700 προσφυγικά οικογένειαι και κατ' αυτάς θα μεταφερθούν αι υπολειπόμεναι τοιαύται, εκ των παλαιών εννοείται προσφύγων. Προς εγκατάστασιν και των εσχάτως ελθόντων εις την πόλιν μας προσφύγων θα ανοικοδομηθούν και άλλοι διακόσιοι οικίσκοι εις τον τόπον του συνοικισμού. Εκ παραλλήλου θα κατασκευασθή γέφυρα επί του Κραυσίδωνος διά την ευκολωτέραν συγκοινωνίαν του συνοικισμού με την πόλιν...

Σημείωση: Αύριον θα δημοσιεύσωμεν αποσπάσματα από τους εκφωνηθέντας λόγους.

Την επόμενη ημέρα, Τρίτη 30 Δεκεμβρίου 1924, ο «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», όπως είχε προαναγγείλει, δημοσιεύει αποσπάσματα από τους λόγους, που εκφώνησαν οι επίσημοι. Ας τους διαβάσουμε:

ΑΠΟ ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΕΚΦΩΝΗΘΕΝΤΩΝ ΛΟΓΩΝ

Ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Σ. Σπυρίδης τερματίζων τον λόγον, τον οποίον εξεφώνησε προχθές κατά τα εγκαινία του προσφυγικού Συνοικισμού είπε τα εξής:

Και είνε μέγα και γιγάντιο το κατώρθωμα αυτό της Μικράς μας Πατρίδος! Η Μεγάλη και πλουσία Αγγλία διά να στεγάση και περιθάψη τριακοσίας χιλιάδας Βέλγους, οι οποίοι κατά το 1914 κατέφυγον εκεί μετά την κατάληψιν της πατρίδος των υπό των Γερμανών συνεταράχθη ολόκληρος, και επέρασε χρόνος και χρόνος πολύς, διά να δυνηθή να δώση μίαν σχετικήν λύσιν εις το προσωρινόν προσφυγικόν της ζήτημα.

Και η μικρά Ελλάς εστέγασε και περιέθαλψεν από δύο και πλέον ετών δύο περίπου εκατομμύρια πρόσφυγας. (Σημείωση: Εδώ ο Σπύρος Σπυρίδης λέει μια υπερβολή. Δεν ήταν δυο εκατομμύρια οι πρόσφυγες, αλλά ενάμισι).

Και ήσαν τα τελευταία διαρρεύσαντα διά την πατρίδα μας έτη, οι δυσκολώτεροι καιροί, τα δυστυχέστερά της χρόνια! Διότι η Μικρασιατική καταστροφή ηπειλίησε να παρασύρη όλον το κράτος εις τον όλεθρον. Αι συνέπειαι της ήσαν τρομεραί! Η ακραιότης των εδαφών μας εκινδύνευσεν από στιγμής εις στιγμήν.

Ο Στρατός μας είχε διαλυθή. Υλικά πολέμου δεν υπήρχον. Οικονομική πίστις και δημόσια οικονομικά σχεδόν δεν υφίσταντο. Και όμως! Μέσα εις τον κονιορτόν εκείνον της καταστροφής μέσα εις τον ανεμοστρόβιλον εκείνον της συμφοράς, αι ισχυραί δυνάμεις της Φυλής μας ημπόρεσαν και πάλιν να αντιταχθώσι, και τελεσφόρως αντεπεξήλθον διά της αναδημιουργίας ισχυρού Στρατού, όστις και την ακεραιότητα των εδαφών μας σχεδόν περιέσωσε και την τιμήν της Πατρίδος τελείως ανεστήλωσε!

Και ούτω αι τρομεραί συνέπειαι παρήλθον πλέον ανεπιστρεπτί. Τας αντιμετώπισαμεν ισχυρώς και ήσυχoi τώρα πλέον χωρίς τοιούτου είδους φοβερούς περισπασμούς θα βαδίσωμεν την οδόν της εργασίας η οποία πλούσια μας υπόσχεται τα αποτελέσματα... Οι νέoi κλάδοι της Βιομηχανίας μας - ταπητουργία, μεταξουργία, Υφαντουργία - η βελτίωσις της καλλιεργείας και της ποιότητος του καπνού - του πολυτίμου τούτου προϊόντος της χώρας μας- η προαγωγή του εμπορίου, είναι έργα οφειλόμενα όλα εις τας ειδικάς γνώσεις, εις την εμπειρίαν και εις τα φώτα των προσφιλών ομοεθνών μας με τους οποίους καλούμεθα εις αδελφικήν συνεργασίαν διά την ευημερίαν και την οικονομικήν πρόοδον της χώρας μας.

Ο κ. Ευφραιμίδης συν τοις άλλοις είπε:

«Προς υμάς αγαπητοί πρόσφυγες απευθύνων εν τέλει τόν λόγον, συγχαίρω υμάς, ότι εν αδελφική αγάπη και ομονοία διαβιούτε μετά των αδελφών εντοπίων. Συνιστώ δε όπως εξακολουθήτε να διατηρήτε την αυτήν αγάπην και ομόνοιαν... Ούτω δε εργαζόμενοι στερεώνετε το καθεστώς πολιτεύμα της Δημοκρατίας το μόνον αρμόζον και συμφυές με τον Έλληνα, συντελείτε εις την ανόρθωσιν του Κράτους και ενισχύετε το έθνος. Ενισχυόμενον δε και ευημερούν το Κράτος θα επισύρη των ισχυρών της γης και φίλων της Ελλάδος ου μόνον την εκτίμησιν αλλά και τον σεβασμόν. Έχετε δε πεποίθησιν ότι όταν ούτω πολιτεύεσθε και επί την εθνικήν ζωτικότητα βασίζεσθε, ο μέγας Θεός της Ελλάδος ούτε υμάς και ούτε ολόκληρον την Ελλάδα θα εγκαταλείψη».

Ο πρόσφυξ ιατρός κ. Αποστολίδης εν επιλόγω είπε τα εξής:

«Οσονδήποτε μικρά και πενιχρά και αν φαίνονται εις τα όμματα ημών τα οικήματα ταύτα, άπερ η μεγαθυμία της φιλτάτης Πατρίδος προώρισε διά σχολεία μας, ας μεγεθυνθώσι ταύτα εν τη διανοία μας, αναπαριστώντα τα καλλιμάρμαρα μέγαρα της πατρώας γης. Ας τα περιβάλωμεν με όλην μας την στοργήν και την αγάπην, με την οποίαν εσυνειθίσαμεν να περιβάλωμεν τα Κοινοτικά μας καθιδρύματα εκεί κάτω και ας προσπαθήσωμεν να

Ένα μέρος από το Τετράγωνο Δ' (οδός Μακεδονίας), ανατολικά της Ευαγγελίστριας, δίπλα από τα σχολεία, όπου έγιναν τα εγκαίνια. Σήμερα δεν υπάρχει. Στη θέση ανεγέρθηκε τριώροφη οικοδομή αμφίβολης αρχιτεκτονικής αισθητικής.

καταστήσωμεν ταύτα διανοητικά εργαστήρια, εν οίς θα σφυρηλατηθώσιν αι ψυχαί των τέκνων μας... Το σύμβολόν μας ας είνε: Εργασία, Αγάπη, Ομόνοια...

Ο κ. Χ. Λούλης εκ μέρους της Επιτροπής Αποκαταστάσεως είπε τα εξής:

«Ως προεδρεύων του εν Βόλω παραρτήματος της διεθνούς Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων, έχω την υποχρέωσιν να ευχαριστήσω θερμώς τον αξιότιμον πληρεξούσιον κ. Ευφραιμίδην διά τας τόσον κολακευτικάς λέξεις του περί της επιτροπής και εμού.

Όταν προ δύο και ημίσεων ετών οι πρόσφυγες θύματα της μικρασιατικής τραγωδίας, φεύγοντα την μάχαιραν του δημίου, ήλθον εις την μητέρα πατρίδα, εύρον ταύτην ανεξάντλητον εις στοργήν και αισθήματα, αλλά πτωχήν εις χρηματικά μέσα. Αλλ' η στοργή της μητρός προς τα

δεινοπαθούντα τέκνα της ήτο τόση, ώστε εξήντησεν αυτή διά την περίθλαψίν των και τον τελευταίον οβολόν της...

Και επηκολούθησεν η συνομολόγησις του προσφυγικού δανείου, του οποίου η καταπλήσσοσα επιτυχία, εάν μαρτυρεί την πίστιν των διεθνών οικονομικών κύκλων προς το οικονομικόν μέλλον της πατρίδος ημών, μαρτυρεί εξ ίσου και την συμπάθειαν μετά της οποίας ο πεπολιτισμένος κόσμος παρακολουθεί την τύχην των αγαπητών προσφύγων....

Υμάς δε αγαπητοί πρόσφυγες εγκατασθέντας ήδη μονίμως εν τη πόλει μας, θέλομεν σας παρακολουθή μετ' αδελφικής στοργής, μέχρις ου ανδρούμενοι οικονομικώς εξελιχθήτε εις πλουτοφόρους παράγοντας της εθνικής ημών οικονομίας ανταποδίδοντας ούτω εις ημάς, πολύ πλείονα των όσων ημείς υπέρ υμών επράξαμεν».

Ο Σπύρος Σπυρίδης, τότε πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου (Σημείωση: Την επόμενη τετραετία, 1925-1929 διετέλεσε δήμαρχος) επισημαίνει ότι:

«οι νέοι κλάδοι της βιομηχανίας μας -ταπητουργία, μεταξουργία, υφαντουργία- η βελτίωσις της καλλιέργειας και της ποιότητας του καπνού, η προαγωγή του εμπορίου, είναι έργα οφειλόμενα όλα εις τας ειδικάς γνώσεις, εις την εμπειρίαν και εις τα φώτα των προσφιλών ομοεθνών μας...»

Ο Ευφραιμίδης, βουλευτής των Φιλελευθέρων, δίνει συμβουλές στους πρόσφυγες:

«Συγχαίρω υμάς ότι εν αδελφική αγάπη και ομονοία διαβιούτε μετά των αδελφών εντοπίων. Συνιστώ δε όπως εξακολουθείτε να διατηρήτε την αυτήν αγάπην και ομόνοιαν... Συνεργασθήτε μετά των φιλονόμων...».

Ο πρόσφυγας γιατρός Αποστολίδης, συνιστά «*Εργασία, Αγάπη, Ομόνοια*».

Ο πρόεδρος της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων Χρ. Λούλης, που εργάστηκε για την ανέγερση του προσφυγικού συνοικισμού, απευθυνόμενος στους νέους κατοίκους τους διαβεβαιώνει: *«Θέλομεν σας παρακολουθή μετ' αδελφικής στοργής, μέχρις ου ανδρούμενοι οικονομικώς εξελιχθήτε εις πλουτοφόρους παράγοντας της εθνικής ημών οικονομίας...».*

Ωραία λόγια σε μια συγκινητική και ιστορική τελετή για τους ξεριζωμένους πρόσφυγες, που ρίχνουν πια ρίζες για ν' αναπτυχθούν, να καρποφορήσουν και να ζήσουν ευτυχισμένοι στη νέα τους πατρίδα, όλοι μαζί, σχεδόν κολλημένοι, αγκαλιασμένοι στα μονοκάμαρα μικρά τους σπίτια, όλοι μαζί άνθρωποι του μόχθου, παραγωγικοί, εργάτες, τεχνίτες, αμπελουργοί, ψαράδες, ναυτικοί, έμποροι, όλοι μαζί από τα διάφορα μέρη του Ελληνισμού, όλοι μαζί Έλληνες, όλοι μαζί Ελλάδα, ριζώνουν στη νέα τους πατρίδα, τη Νέα Ιωνία.

Την επόμενη ημέρα, Τετάρτη 31 Δεκεμβρίου 1924, τελευταία ημέρα του πρώτου έτους εγκατάστασής τους στη νέα τους πατρίδα, τη Νέα Ιωνία, οι πρόσφυγες νιώθουν την ανάγκη να ευχαριστήσουν και να εκφράσουν την ευγνωμοσύνη τους σε όλους όσους βοήθησαν στην ανέγερση του συνοικισμού και στην επιτυχία της ιστορικής τελετής των εγκαίνιων. Δημοσιεύουν στον «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» ένα μεγάλο ευχαριστήριο:».

Συνεχίζεται την επόμενη Κυριακή

Δημοσιεύματα στην εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Βόλου

Εικοστό τρίτο (τελευταίο) (Κυριακή 18 Φεβρουαρίου 2024)

Στο προηγούμενο δημοσίευμα διαβάσαμε για τις γιορτές που έγιναν την Κυριακή 28 Δεκεμβρίου 1924 στο προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας στον προαύλιο χώρο των προσφυγικών σχολείων που ήταν στην πλατεία της Ευαγγελίστριας (ακόμα δεν είχε κτισθεί ο μικρός ναός). Η πολιτεία και ο δήμος παρέδωσαν επίσημα τα πρώτα προσφυγικά «σπίτια» (μονοκάματα), τα οποία κατέλαβαν (όχι κατάλαβαν, γράφτηκε λάθος) «αυτοβούλως» με «καταλήψεις» στα Τετράγωνα. Μίλησαν οι επίσημοι με τα καλύτερα λόγια για τους πρόσφυγες και οι γιορτές τελείωσαν με μουσικές εκδηλώσεις. Σήμερα διαβάζουμε τα ευχαριστήρια που εκφράζουν οι προσφυγικές οργανώσεις στις αρχές:

«ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Τα διοικητικά συμβούλια των ενταύθα προσφυγικών οργανώσεων επί τη αίσια αποπερατώσει του Συνοικισμού και τη τελέσει του αγιασμού διά τα εγκαίνια αυτού τε και των Σχολών (Σημείωση: Εννοεί τα δημοτικά σχολεία που στεγάζονταν σε δύο διώροφα, ανατολικά της κεντρικής πλατείας), αισθάνονται την ιεράν υποχρέωσιν, όπως και δημοσία εκφράσωσι τας ευχαριστίας των προς πάντας τους οπωσδήποτε λόγω ή έργω συντελέσαντας εις την τε επιτέλεσιν του όλου έργου ως και εις την λαμπράν εμφάνισιν της εν λόγω εορτής. Και δη προς Α.Σ. τον Μητροπολίτην Δημητριάδος, όστις όχι μόνον αυτοπροσώπως παρέστη, αλλά, εχοροστάτησεν του αγιασμού. Τον επαξίως προϊστάμενον του

Δήμου Παγασών αξ. κ. Δ. Κουκιάδην ως και τον συνεργάτην και συναντιλήπτορα αυτού προς παν ό,τι καλόν Πρόεδρον του Δημοτικού Συμβουλίου αξ. κ. Σπυρ. Σπυρίδην και λοιπούς Δημοτικούς Συμβούλους, οίτινες όχι μόνον υιοθέτησαν ευθύς εξ αρχής την εορτήν, αλλά και μεγάλως συνέτεινον διά της ηθικής αυτών επιβολής εις την εν γένει επιτυχίαν αυτής. Τους παρεπιδημούντας ενταύθα εντιμωτάτους κ.κ. πληρεξουσίου και ιδία τον πληρεξούσιον των προσφύγων αξ. κ. Αδαμάντιον Ευφραιμίδην, όστις αντιπροσώπευσε τους πρόσφυγας κατά την εορτήν εκφράσας διά καταλλήλου προσ-λαλιάς τας ευχαριστίας και την ευγνωμοσύνην σύμπαντος του προσφυγικού κόσμου, προς άπαντας τους συντελεστάς της βελτιώσεως της θέσεώς του. Τους αξ. Αντιπροσώπους των ξένων δυνάμεων και Διευθυντάς των ξένων ενταύθα οργανώσεων τους τιμήσαντας την εορτήν διά της παρουσίας των.

Την αξ. Επιτροπήν Αποκαταστάσεως Προσφύγων Βόλου και ιδία τον Πρόεδρον αυτής αξ. κ. Χρήστον Λούλην, διά τε την ένθερμον και ενεργόν συμμετοχήν εις την εορτήν καθώς και δι' όσα μέχρι τούδε υπέρ των προσφύγων έπραξεν, ίνα η εν τω συνοικισμό διαμονή αυτών καταστή όσον το δυνατόν ανετωτέρα, προς δε διά της γενναιοδώρα χορηγίας διά το κυλικείον συνεβάλετο εις την μείζονα φαίδρυνσιν της εορτής και δι' όσα παρήγορα και ενθαρρυντικά ο κ. Πρόεδρος αυτής διά το μέλλον των προσφύγων είχεν την καλωσύνην να είπη διά της λαμπράς προσφωνήσεώς του. Τον Πρόεδρον της Φιλοπτώχου Αδελφότητος του Ορφανοτροφείου αξ. κ. Κούτσικον τον πάνυ (πολύ) προθύμως παραχωρήσαντα την μουσικήν του υπ' αυτόν καθιδρύματος προς τέρψιν των παρασάντων. Τους αξ. Διευθυντάς και Αντιπροσώπους του τύπου, δι' όσα εν γένει κολακευτικά χάριν της εορτής και υπέρ των προσφύγων έγγραψαν. Εν τέλει δε απονέμουσι το μέγα Εύγε προς τας επιλέκτους κυρίας και χαριτωμένας δεσποινίδας της πόλεώς μας, αίτινες ουδενός εφείσθησαν, όπως η παιδική εορτή του Δένδρου των Χριστουγέννων, ην αι ιδιαι διωργάνωσαν υπέρ των πτωχών προσφυγοπαίδων έχη επιτυχίαν. Ιδιαιτέρως δε ευχαριστούμεν την αξ. κ. Χρησ. Λούλην διά την χιλιόδραχμον αυτής προσφοράν ως και την κ. Αδαμάντιου Ευφραιμίδου διά την ανάλογον τοιαύτην υπέρ του Δένδρου των Χριστουγέννων.

...Εκφράζομεν συνολικώς τας ευχαριστίας και την αϊδιον (αιώνια) ευγνωμοσύνην σύμπαντος του προσφυγικού κόσμου της φιλοξένου πόλεως Βόλου, προς άπαντας τους ανωτέρω ευγενείς συντελεστάς.

Ο προσφυγικός κόσμος της Τραγωδίας του '22 ήταν άνθρωποι με υψηλό φρόνημα και πολιτισμό. Ήξεραν να ζητούν, να απαιτούν δυναμικά, να οργανώνονται συλλογικά και να διεκδικούν τα δίκαιά τους, ήξεραν όμως και αισθάνονταν την υποχρέωση να ευχαριστούν, να είναι ευγνώμονες σ' όσους συνέτρεξαν στα πάθη τους, σ' όσους βοήθησαν να λιγοστέψουν οι ταλαιπωρίες τους, σε όσους τους πλησίασαν και τους πρόσφεραν την αγάπη τους και την υλική τους βοήθεια. Άλλο ένα παρόμοιο συγκινητικό ευχαριστήριο διαβάσαμε τότε, που ο εξανθηματικός τύφος τους «ξαπόστειλε» στα πρώτα μισοτελειωμένα δωμάτια του συνοικισμού. Όλους, λοιπόν, αυτούς, που συνέβαλαν στην ανέγερση του συνοικισμού, αλλά και την παρουσίαση της τελετής των εγκαινίων του συνοικισμού και των σχολείων, ευχαριστούν ονομαστικώς ή με τους τίτλους και τα αξιώματά τους.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι οι πρώτοι πρόσφυγες της Νέας Ιωνίας, αλλά και οι υπόλοιποι που εγκαταστάθηκαν στα επόμενα σπίτια, που χτίστηκαν γι' αυτούς, δεν προέρχονταν, ας πούμε στην πλειοψηφία τους από μια ορισμένη περιοχή ή πόλη, αλλά από διάφορες.

Από τα επίσημα βιβλία των δημοτικών σχολείων, που άρχισαν να λειτουργούν το σχολικό έτος 1924 - 25, μπορούμε ενδεικτικά να δούμε τον τόπο καταγωγής των οικογενειών, που είχαν παιδιά στο σχολείο, οι οποίες θα ήταν περίπου οι μισές, απ' όσες εγκαταστάθηκαν στα πρώτα Τετράγωνα. (Τα δύο δημοτικά σχολεία (αρρένων και θηλέων είχαν σύνολο 393 μαθητές και μαθήτριες) Αυτοί οι τόποι, όπως αναγράφονται στα βιβλία είναι: Αϊβαλί, Αϊδίνι, Αδά - Παζάρ, Ακ - Σαράι, Αρετσού, Αξάριο, Βρύουλα (Βουρλά), Βαϊνδήρι, Βλάχκα, Βόλος, Γιάλοβα, Γενίκιοϊ, Γκουνζέ, Γέροντας, Δεβελίκιοϊ, Δενιζλί, Δικελί, Εγγλεζονήσι (αναγράφονται 51 οικογένειες), Έφεσος, Εσκι - Σεχίρ, Ηράκλεια, Θείρα, Ικόνιο, Κιρκινζέ, Κυδωνίαι, Κιρκαγάτς, Κορδελιό, Κίος, Κριτζαλιά, Κουκλουτζάς, Κουρί, Κωνσταντινούπολις, Κεφαλληνία, Λύγδα, Μαγνησία, Μουδανιά, Μπουτζάς, Μυριόφυτο Θράκης, Μυτιλήνη, Μαινεμένη, Νικομήδεια, Νίγδη, Νέα Φώκαια, Οδεμήσιον, Παπαζλί, Πάνορμος, Πέργαμος, Πάρλα, Πόντος, Πασαλιμάνι, Προύσα, Παλαιά Φώκαια, Σμύρνη (αναγράφονται 79 οικογένειες), Σεβδίκιοϊ, Σώκια, Σόμα, Σπάρτη Πισιδίας, Σαμψούντα, Σαράκιοϊ, Τραπεζούντα, Τσορμπαλί, Τζιμόβασι, Φιλαδέλφεια, Χαλκά - Μπουνάρ, Χαμιτιέ, Χώναι.

Από τη μαγιά αυτή των 2500 - 3000 πρώτων κατοίκων των δέκα πρώτων Τετραγώνων και από άλλους πρόσφυγες και ντόπιους δημιουργήθηκε η σημερινή πόλη - δήμος της Νέας Ιωνίας, που μέσα σε εβδομήντα χρόνια (1924 - 1994) έχει δεκαπλασιαστεί περίπου (απογ. 1991 με 28.912 κατοίκους).

Το μωσαϊκό ηθών και εθίμων, γλωσσικών ιδιωματισμών, συμπεριφορών και χαρακτήρων, που διαπλεκόταν όμως μέσα στο υφάδι της ελληνικής ιστορικής συνείδησης και της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης των προσφύγων της Μικρασιατικής καταστροφής του '22, αποτέλεσε το θεμέλιο της σύγχρονης πόλης.

Οι κάτοικοί της στο καμίνι της μίζερης ζωής τους σφυρηλάτησαν δεσμούς μέσα σε κοινωνικούς αγώνες, μέσα στην ψυχωμένη Εθνική Αντίσταση κατά των κατακτητών Ιταλών και Γερμανών, μέσα στην ποδοσφαιρική τους ομάδα - θρύλο «ΝΙΚΗ», μέσα στην εκκλησία τους την Ευαγγελίστρια και όλοι μαζί δέθηκαν άρρηκτα και αποτέλεσαν μια νέα πόλη, με δική της φυσιογνωμία, δική της προσωπική και κοινωνική ζωή και μ' ένα πανάρχαιο όνομα, που το έφεραν κι αυτό απ' τη χαμένη, αλλά αλησμόνητη Πατρίδα τους, τη «ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ»...

Εδώ τελειώνει το πρώτο μέρος του βιβλίου «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994», που το διαβάσαμε σε είκοσι τρία δημοσιεύματα και αναφέρονταν στην θεμελίωση των πρώτων προσφυγικών σπιτιών (15 Αυγούστου 1923), στο όνομα που δόθηκε στον προσφυγικό συνοικισμό («Νέα Ιωνία»), στην πρώτη εγκατάσταση ανθρώπων στα σπίτια, λόγω εξανθηματικού τύφου στις αποθήκες που έμεναν (Ιανουάριος 1924), στις «καταλήψεις» των δωματίων-σπιτιών, που προχώρησαν οι πρόσφυγες μέσα στην άνοιξη και το καλοκαίρι και στις γιορτές που έγιναν την τελευταία Κυριακή του χρόνου (28 Δεκεμβρίου 1924).

Και θα παρατήρησαν οι αναγνώστες ότι μοναδική πηγή ιστορικών πληροφοριών, αφού δεν μπόρεσα να βρω άλλες πηγές, είχα την εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» του Αλέξανδρου Μέρου, το 1923 και 1924.

Όσοι αναγνώστες επιθυμούν να διαβάσουν τη συνέχεια και να ολοκληρώσουν την ανάγνωση του βιβλίου μας, «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994», μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα μας (www.neaionivolou.com).

Ωστόσο θεωρώ σκόπιμο να γράψω περιληπτικά τα υπόλοιπα στοιχεία για τη Νέα Ιωνία: Στο δεύτερο μέρος γίνεται λόγος για την επέκταση της Νέας Ιωνίας σε άλλα προσφυγικά σπίτια, για τα πρώτα προσφυγικά δημοτικά σχολεία στην πλατεία της Ευαγγελίστριας, για την πρώτη μικρή Ευαγγελίστρια, για τη ζωή στην προσφυγική Νέα Ιωνία και την ίδρυση της ΝΙΚΗΣ, για τις αποζημιώσεις που πήραν οι πρόσφυγες, για τον «Φαρδύ» και τα καταστήματά του και για την πυρκαγιά στις παράγκες των προσφύγων στην πλατεία Ρήγα Φεραίου.

Στο τρίτο μέρος γίνεται λόγος για την ίδρυση του Δήμου Νέας Ιωνίας και για όλους τους δημάρχους και τα έργα που επιτέλεσαν ώστε η Νέα Ιωνία να γίνει σύγχρονη πόλη, από το 1947 έως το 1994. Στη συνέχεια θα γίνει λόγος για την

ανέγερση της Μεγάλης Ευαγγελίστριας και για τις άλλες εκκλησίες της Νέας Ιωνίας. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα (δημοτικά, γυμνάσια, λύκεια, σχολές) θα αναφερθούν λεπτομερώς. Τέλος θα γίνει λόγος για την εθνική αντίσταση, για την πολιτιστική κίνηση και για την πρόοδο στις επιστήμες, στις τέχνες και στα γράμματα των κατοίκων της με αναφορά στις υπηρεσίες που υπήρχαν στη Νέα Ιωνία και στα αρχαιολογικά ευρήματα που ανακαλύφθηκαν, αναγράφοντας εμβληματικά για το Ηρώο της Νέας Ιωνίας με το άγαλμα της Ιωνίας και τα τέσσερα ορειχάλκινα θωράκια που ιστορούν την γέννηση της ΙΩΝΙΑΣ, την ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ, την ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ και την ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ της Νέας Ιωνίας σε έργο του γλύπτη ΝΙΚΟΛΑ.

Τέλος ευχαριστώ την εφημερίδα «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» για τις δημοσιεύσεις, ιδιαίτερα τη Διευθύντρια Σύνταξης κ. Βάσω Σαμακοβλή, με την οποία είχαμε άριστη συνεργασία και, βεβαίως, τους αναγνώστες, που με ενδιαφέρον παρακολούθησαν τις συνέχειες «Ένας αιώνας Νέα Ιωνία. Η ιστορία του συνοικισμού της Νέας Ιωνίας (Θεμελίωση-ανέγερση κατά το 1924)». Ευχαριστώ.

Δημήτρης Κωνσταντάρας-Σταθαράς

Δημήτρης Κωνσταντάρης-Σταθαράς

Γεννήθηκε το 1935 στα πρώτα προσφυγικά σπίτια (Τετράγωνα) της Νέας Ιωνίας Βόλου από γονείς Μικρασιάτες. Φοίτησε στο Νηπιαγωγείο της Νέας Ιωνίας (Νηπιαγωγός Ζηνοβία Κορδάτου) και στη συνέχεια στο 8^ο Δημ. Σχολείο Βόλου (διάβαζε: Νέας Ιωνίας). Συνέχεια φοίτησε στο Αο Γυμνάσιο Αρρένων Βόλου (εξατάξιο). Σπούδασε δάσκαλος στην Παιδαγωγική Ακαδημία Θεσσαλονίκης. Διορίστηκε το 1960 και υπηρέτησε σε σχολεία της υπαίθρου και Βόλου. Με γραπτές εξετάσεις εισήχθη στη Σχολή Μετεκπαίδευσης Δασκάλων Αθηνών, διετούς φοίτησης. Επιλέχθηκε Σχολικός Σύμβουλος Α΄/θμιας Εκπαίδευσης (Από 1985 έως 1991).

Υπηρέτησε επί 38 χρόνια στη δημόσια και ιδιωτική Εκπαίδευση, ως δάσκαλος (26 έτη), ως σχολικός σύμβουλος (6 έτη) και ως διευθυντής του ιδιωτικού δημοτικού σχολείου «Άγιος Ιωσήφ» της Ελληνογαλλικής Σχολής Βόλου (6 έτη).

Οι αφηγήσεις της μητέρας του και των άλλων Μικρασιατών για τη Μεγάλη Τραγωδία και Προσφυγιά του 1922 και τα βιώματά του στην προσφυγούπολη της Νέας Ιωνίας επέδρασαν, ώστε ν' ασχοληθεί, κυρίως, με μικρασιάτικα θέματα. Σκοπός του ήταν να βρει τις «ρίζες» του στην Μ. Ασία και στη συνέχεια να αναδείξει το «νέο ρίζωμα» στον προσφυγικό συνοικισμό της Νέας Ιωνίας, που εξελίχθηκε στη σύγχρονη πόλη.

Το 1993 κυκλοφόρησε το πρώτο του βιβλίου «Αληθινές Μικρασιάτικες Ιστορίες» και ακολούθησε το δεύτερο (1994) «Το Χρονικό της Νέας Ιωνίας 1924-1994» (Α΄ έκδοση και Β΄ έκδοση το 2024). Στα τελευταία 30 χρόνια έγραψε ή επιμελήθηκε 26 βιβλία από τα οποία τα 20 αναφέρονται στις αλησμόνητες πατρίδες και στη Νέα Ιωνία. Τα 6 είναι διάφορα (τοπικής ιστορίας). Για το συγγραφικό του έργο τιμήθηκε από διάφορους φορείς (Δήμους και Συλλόγους). Το 2023 τιμήθηκε από την Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος και Αλμυρού με την Ανώτατη Τιμητική Διάκριση (Χρυσούς σταυρός μετά Χαριστηρίου).

Επτά βιβλία του τιμήθηκαν από την Εστία Νέας Σμύρνης με βραβείο (5) και έπαινο(2).

Ο ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ

Ἡ διαίρεσις του, Πόσα τετράγωνα εἶναι ἤδη ἔτοιμα. Χρειάζεται τοιμέντο διὰ τὰ συμπληρωματικά ἔργα. Καὶ ξυλκία διὰ τὸ σχολεῖον τοῦ Συνοικισμοῦ. Ὁ κ. Μπουζόν εἰς τὴν πόλιν μας. Ἡ γέφυρα ἐπὶ τοῦ Κραυσίνδωνος.

Ἀπὸ τὴν προχθεσινὴν συνεδρία-
δρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Στεγάσεως

Ἡ διαίρεσις τοῦ συνοικισμοῦ

Ὁ προσφυγικὸς συνοικισμὸς, συγκείμενος ἐκ δέκα τετραγώνων, εἶνε διηρημένος εἰς δύο τμήματα; εἰς τὸ λιθόκτιστον, περιλαμβάνον ἕξ τετράγωνα καὶ τὸ τοιμεντόκτιστον ἀπαρτιζόμενον ἐκ τεσσάρων τετραγώνων. Ὁ συνοικισμὸς ἔχει ἐν συνόλῳ δωμάτια 776.

Ἐκ τῶν 10 τετραγώνων τοῦ συνοικισμοῦ εἶνε καθ' ὅλα ἔτοιμα 7, ἴτοι τέσσαρα τοιμεντόκτιστα καὶ τρία λιθόκτιστα. Ἐναπομένουν τρία τετράγωνα, ἔχοντα ἀνάγκην συμπληρωματικῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα ἀπαραιτήτως χρειάζεται τοιμέντον, τὸ ὁποῖον ἐλπίζεται συντόμως νὰ σταλῇ ἐξ Ἀθηνῶν, κατόπιν τοῦ ἀνωτέρω δημοσιευομένου τηλεγραφήματος πρὸς τὴν κεντρικὴν ἐπιτροπὴν στεγάσεως τῶν προσφύγων.

Διὰ τὴν ἀπόσκοπον συγκοινωνίαν τοῦ συνοικισμοῦ μετὰ τὴν πόλιν μας ἀπαραίτητον ἐπίσης εἶνε νὰ κατασκευασθῇ γέφυρα ἐπὶ τοῦ χειμάρρου Κραυσίνδωνος.